

Ondernemingsplan VREG 2017

INLEIDING	5
I. ONZE MISSIE, VISIE, WAARDEN EN TAKEN	6
II. ONZE FOCUS VOOR 2017.....	9
III. ONZE DOELSTELLINGEN EN BIJHORENDE ACTIES	11
SD 1. We willen in OVERLEG met onze belanghebbenden en in SAMENWERKING met onze partners een goede kennis krijgen van de uitdagingen en mogelijke verbeteringen die aangebracht kunnen worden aan de werking van de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaams Gewest.....	11
OD 1.1. We voeren overleg met onze belanghebbenden over onze activiteiten en initiatieven	11
OD 1.2. We werken samen en wisselen informatie uit met de andere Belgische energieregulatoren	13
OD 1.3. We volgen de Europese ontwikkelingen in de energiemarkt op en wisselen best practices uit met de andere Europese energieregulatoren	15
OD 1.4. We werken samen met de andere Europese "issuing bodies" voor de uitwisseling en het gebruik van Europese garanties van oorsprong.....	16
SD 2. De VREG zorgt voor voldoende en duidelijke REGULERING zodat de elektriciteits- en aardgasmarkt correct en efficiënt kan werken en tijdig inspelen op nieuwe uitdagingen en nieuwe technologieën	18
OD 2.1. We adviseren over de elektriciteits- en aardgasmarkt aan de beleidsmakers	18
2.1.1. Advisering over nieuwe energiewetgeving	18
2.1.2. Input leveren voor beleidsdossiers op verzoek van de minister	18
2.1.3. Op eigen initiatief opleveren van input voor beleidsdossiers met betrekking tot de werking van de elektriciteits- en aardgasmarkt	19
OD 2.2. We zorgen voor voldoende en duidelijk regels om de elektriciteits- en aardgasmarkt goed te laten werken	24
OD 2.3. We zorgen voor voldoende en duidelijke regels voor het beheer van de elektriciteits- en aardgasnetten	26
2.3.1. Actualisatie van de technische reglementen voor de distributie van elektriciteit en aardgas en het plaatselijk vervoer van elektriciteit	26
2.3.2. Opvolgen van de uitwerking en implementatie van de Europese netwerkcodes	27
2.3.3. Opvolging van de herziening van het toegangscontract.....	28
2.3.4. Opvolging van de herziening van het aansluitingsreglement, het aansluitingscontract en het verkavelingsreglement	29
2.3.5. Opvolging van de contracten van Elia m.b.t. het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit.....	30
2.3.6. Opvolging van de herziening van het allocatiemodel	31
OD 2.4. We leggen correcte en toekomstgerichte nettarieven vast voor de toegang tot en de aansluiting op het Vlaams distributienet.....	31
2.4.1. Aanpassing van de tariefmethodologie voor de periode 2015-2016.....	31
2.4.2. Vaststelling van een tariefmethodologie voor de periode 2017-2020	32
2.4.3. Vaststelling van de regulatoire saldi	33
2.4.4. Goedkeuring toegelaten inkomen netbeheerders.....	33
2.4.5. Goedkeuring van de tariefvoorstellen	34
2.4.6. Vaststelling grootte en verrekening van de historische saldi 2010-2014	35
2.4.7. Harmonisatie niet-periodieke distributienettarieven	35

2.4.8. Consultatie voor maatschappelijk debat over een nieuwe tariefstructuur voor periodieke distributietarieven	36
2.4.9. Opvolging van rechtszaken inzake onze tariefbevoegdheid	36

SD 3. We zorgen voor een efficiënte en effectieve CONTROLE en HANDHAVING van de Vlaamse energieregelgeving..... 38

OD 3.1. We zorgen voor een efficiënte en effectieve controle en handhaving van de verplichtingen die in de regelgeving worden opgelegd aan leveranciers van elektriciteit en aardgas in het Vlaams Gewest	38
3.1.1. Informeren van (potentiële) nieuwe energieleveranciers over de (openbaredienst)verplichtingen die opgelegd zijn aan leveranciers van elektriciteit en aardgas in het Vlaams Gewest	38
3.1.2. Beoordelen van aanvragen tot toekenning van een leveringsvergunning voor de levering van elektriciteit en/of aardgas in het Vlaams Gewest	38
3.1.3. Controle op de naleving van de Vlaamse energieregelgeving, en met name de handels- en balanceringsvereisten opgelegd aan de elektriciteits- en aardgasleveranciers in het Vlaams Gewest	38
3.1.4. Controle op de verplichte vermeldingen op de elektriciteits- en aardgasfactuur	39
OD 3.2. We zorgen voor een efficiënte en effectieve controle en handhaving van de (openbaredienst-)verplichtingen die in de regelgeving worden opgelegd aan de beheerders van elektriciteits- en aardgasnetten in het Vlaams Gewest	40
3.2.1. Aanwijzing van de beheerders van de distributienetten in het Vlaams Gewest en het toekennen van toestemming aan de netbeheerder om een beroep te doen op een werkmaatschappij.....	40
3.2.2. Goedkeuring investeringsplannen distributienetbeheerders	41
3.2.3. Controle op de naleving van de verplichtingen inzake aansluitbaarheids- en aansluitingsgraad van de aardgasnetten in het Vlaams Gewest	41
3.2.4. Behandelen van aanvragen voor aanleg en uitbating van directe lijnen en leidingen en gesloten distributienetten	42
3.2.5. Beslechting van geschillen van afnemers tegen netbeheerders.....	42
OD 3.3. We beheren het systeem van de groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong, zoals voorzien in de Vlaamse energiewetgeving	42
3.3.1. We faciliteren de markt in groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong in het Vlaams Gewest	42
3.3.2. We behandelen dossiers inzake de toekenning van groenestroom-certificaten en garanties van oorsprong aan de installaties die elektriciteit opwekken uit hernieuwbare energiebronnen	44
3.3.3. We controleren de naleving door de quotumplichtigen van de wettelijke certificaatverplichtingen inzake groene stroom en warmte-krachtbesparing.....	45
3.3.4. We controleren de naleving van de opkoopverplichting, bankingverplichting en regulariteit van de verkoop van steuncertificaten door de netbeheerders	46
3.3.5. We controleren de groene elektriciteitscontracten op oorsprong van de geleverde elektriciteit aan de hand van de ingediende garanties van oorsprong.....	46
3.3.6. We treden op bij onregelmatigheden of fraude met steuncertificaten	47

SD 4. We zorgen voor TRANSPARANTIE in de elektriciteits- en aardgasmarkt door de markt en de effecten van het beleid op de markt te monitoren en de resultaten hiervan te publiceren..... 49

OD 4.1. We monitoren, analyseren en publiceren kerncijfers over de elektriciteits- en aardgasmarkt in Vlaanderen	49
OD 4.2. We capteren de meningen en ervaringen van de huishoudelijke afnemers en de bedrijven m.b.t. de elektriciteits- en aardgasmarkt	49
OD 4.3. We volgen de evolutie op van de elektriciteits- en aardgasprijzen voor huishoudelijke afnemers en kleine industriële afnemers in het Vlaams Gewest.....	50
OD 4.4. We monitoren de indicatoren van het sociaal energiebeleid	50
OD 4.5. We monitoren de kwaliteit van dienstverlening van de netbeheerders	51
OD 4.6. We brengen transparantie in de certificatenmarkt en de markt in garanties van oorsprong	52
OD 4.7. We monitoren de doorrekening van de kosten van de certificatenverplichtingen in de energieprijz	52
OD 4.8. We volgen de markt inzake productie van elektriciteit op	53

SD 5. We willen de actieve participatie van de afnemers aan de energiemarkt bevorderen door hen te INFORMEREN over de mogelijkheden op deze energiemarkt en hen activeren om hier gebruik van te maken	54
OD 5.1. We bieden actuele, begrijpelijke, goed toegankelijke en praktische informatie aan over de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaams Gewest en de mogelijkheden hierin	54
5.1.1. Informeren via website en nieuwsbrief	54
5.1.2. Houden van specifieke informatiecampagnes in samenwerking met intermediairen	54
OD 5.2. Aanbieden van actuele en objectieve vergelijkingsinformatie over de producten, prijzen, voorwaarden en dienstverlening van de leveranciers actief op de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt	56
5.2.1. Aanbieden en up-to-date houden van de V-test®, zowel voor huishoudelijke afnemers als voor kleine professionele afnemers	56
5.2.2. Aanbieden van een actuele vergelijking van de kwaliteit van dienstverlening van de leveranciers van elektriciteit en aardgas in het Vlaams Gewest ("Servicecheck")	57
5.2.3. Aanbieden van een actuele vergelijking van de herkomst van de geleverde stroom van de leveranciers van elektriciteit en aardgas in het Vlaams Gewest ("Herkomstvergelijker")	58
5.2.4. Aanbieden van een webmodule via de welke een afnemer kan nagaan of de leverancier effectief groene stroom levert ("Groencheck")	58
OD 5.3 Tijdige en correcte behandeling van vragen en klachten van Vlaamse burgers en bedrijven met betrekking tot de Vlaamse elektriciteits- en aardgasmarkt	59
SD 6. De VREG wil het onafhankelijk en efficiënt kenniscentrum zijn van de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaams Gewest	61
OD 6.1. We waarborgen de onafhankelijkheid en integriteit van de organisatie	61
OD 6.2. We zorgen voor een efficiënte, effectieve en kwaliteitsvolle interne werking	62
6.2.1. Interne controle en audit	62
6.2.2. IT-management	63
6.2.3. Overdracht PV-dossiers naar de netbeheerders	63
OD 6.3. We willen medewerkers met de juiste kennis en competenties aantrekken, behouden en zich verder laten ontplooiën	64
6.3.1. HRM-beleid	64
6.3.2. Welzijnsbeleid	65
6.3.3. Gelijke kansen en diversiteit	65
IV. DE MENSEN EN MIDDELEN WAAROVER WE BESCHIKKEN	67
4.1. Begroting 2017	67
4.1.1. Ontvangsten	67
4.1.2. Uitgaven	67
4.1.3. Toelichting	67
4.2 Meerjarenraming	68
4.3. Personeel	69
4.3.1. Personeelsformatie op 1 januari 2017	69
4.3.2. Organisatiestructuur en inzet personeel in 2017	70
4.4. Verdeling van de middelen en personeel in 2017 over de doelstellingen van de VREG	76

Bijlage I. Evolutie van de Vlaamse elektriciteits- en aardgasmarkt in 2015-2016	78
1. Sterke concurrentie op de Vlaamse leveranciersmarkt	78
2. Gezinnen en bedrijven voelen zich geïnformeerd, staan positief ten overstaan van de vrijgemaakte energiemarkt en zijn tevreden over de dienstverlening van de energieleveranciers.....	80
3. Evolutie van de eindprijzen voor de afnemers in 2016.....	80
4. Kwaliteitsniveau distributienetten blijft op hoog niveau	85
5. Het sociaal energiebeleid in Vlaanderen is sterk uitgebouwd	86
6. De werking van de markt van de groenestroom- en warmte-krachtcertificaten staat sterk onder druk.....	88
 Bijlage II. Een overzicht van de beslissingen van de VREG inzake tariefmethodologie, tariefstructuur en technisch reglement in 2016	 89
 Bijlage III. Consultatiekalender 2017	 95

Inleiding

De Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) staat in voor de regulering, controle en bevordering van de transparantie van de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaams Gewest.

Met voorliggend document willen we tegemoet komen aan deze toekomstige decretale vereisten inzake ondernemingsplanning opgenomen in het decreet tot hervorming van de VREG.¹

Overeenkomstig het toekomstige artikel 3.1.13, §8, van het Energiedecreet stellen we jaarlijks uiterlijk op 31 januari een ondernemingsplan voor dat jaar vast en delen het mee aan het Vlaams Parlement. Het ondernemingsplan moet onder meer de beleids- en beheersdoelstellingen bevatten, zowel meerjarig als voor het komende jaar, en de operationele vertaling ervan.

Volgens het toekomstige artikel 3.1.13, §9, van het Energiedecreet moeten we ook jaarlijks voor 31 januari een jaarrapport overmaken over de uitvoering van het ondernemingsplan van het voorgaande jaar, inclusief de evolutie van de energiemarkten en de beslissingen die eventueel werden genomen tijdens het betrokken jaar inzake de methodologie voor de berekening van de tarieven, de tariefstructuur en het technisch reglement.

Voorliggend ondernemingsplan werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de VREG op 16 januari 2017.

Het ondernemingsplan is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk I beschrijft onze missie, visie, waarden en taken.
- In hoofdstuk II beschrijven we kernachtig de focus van onze activiteiten in 2017.
- Hoofdstuk III bevat onze strategische doelstellingen en operationele doelstellingen, en de activiteiten en acties die we uitvoeren om deze doelstellingen te bereiken:
 - Daarbij leggen we eerst uit welke activiteiten we in 2016 hebben ondernomen in het kader van elke doelstelling. Dit is dus de rapportering van de uitvoering van het ondernemingsplan 2016 ("rapportering 2016").
 - Vervolgens worden de activiteiten vermeld worden die in 2017 (verder) uitgevoerd zullen worden in het kader van elke doelstelling ("planning 2017").
- In hoofdstuk IV leggen we uit hoe we onze beschikbare mensen en middelen in 2017 zullen inzetten in het kader van deze doelstellingen en activiteiten.

In de bijlagen kan verder het volgende gevonden worden:

- Bijlage I. Evolutie van de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaams Gewest in de periode 2015-2016
- Bijlage II. Een overzicht van de beslissingen van de VREG inzake tariefmethodologie, tariefstructuur en technisch reglement in 2016
- Bijlage III. De consultatiekalender 2017

¹ Het voorstel van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat de oprichting en de organisatie van de regulator betreft. Dit decreet was op de datum van goedkeuring van voorliggend ondernemingsplan definitief goedgekeurd door het Vlaams Parlement, maar nog niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Het decreet treedt in werking 10 dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad.

I. Onze missie, visie, waarden en taken

1. Onze missie

De VREG **reguleert en controleert** van de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaams Gewest en bevordert de **transparantie** ervan.

We zorgen voor een **efficiënte en betrouwbare werking van de energiemarkt** en zien toe op de **naleving van de correcties van de markt in duurzame en sociale zin**. We **reguleren de distributienetten** zodat deze efficiënt, toegankelijk en betrouwbaar zijn voor de afnemers en producenten, en zorgen ervoor dat de **netbeheerders op correcte wijze vergoed** worden voor hun diensten.

Als **kenniscentrum** van de energiemarkt geven we **advies** aan de Vlaamse overheid en voeren we een **dialogo** met alle actoren op de energiemarkt. We **informer**en de energieverbruiker, zowel particulier, zelfstandige, industrieel als de overheid. We **stimuler**en het gebruik van de mogelijkheden van de vrije markt en zorgen voor **vertrouwen** bij de energieverbruikers.

2. Onze visie

De VREG draagt in alle **onafhankelijkheid, proactief** en met aandacht voor de **internationale context** bij aan een transparante Vlaamse energiemarkt. Hij realiseert zijn missie via **open communicatie** en in **dialogo** met de Vlaamse Overheid, de marktspelers en de energieverbruikers. Hij realiseert dit met **medewerkers die zichzelf kunnen ontplooien** en met garanties voor een **goede balans tussen werk en privé**.

3. Onze waarden

Betrokken:

- We zijn begaan met wat leeft op de elektriciteits- en aardgasmarkt en in onze organisatie;
- We ondernemen en ondersteunen initiatieven die de energieafnemer ten goede kunnen komen;
- We gedragen ons steeds klantvriendelijk bij onze contacten met de Vlaamse burgers en bedrijven en andere belanghebbenden en doen ons best om zo snel mogelijk een goede oplossing of correct antwoord te bezorgen.

Integer:

- We houden ons aan de geldende wetten, regels en procedures;
- We gaan zorgvuldig en verantwoord om met onze middelen;
- We zijn onafhankelijk, onpartijdig, objectief en rechtvaardig in onze handelingen;
- Wat we doen, doen we goed en we doen wat we zeggen.

Open:

- We staan steeds open voor dialoog met onze belanghebbenden;
- We hebben een open geest en moedigen creatieve en innovatieve ideeën aan;
- We communiceren transparant over wat, waarom en hoe we iets doen;
- We informeren duidelijk en eerlijk over zaken die goed en niet goed lopen.

4. Onze taken

Onze taken zijn opgenomen in de artikelen 3.1.3 en 3.1.4 van het Energiedecreet:

1° toezichthoudende en controlerende taken:

- a) het toezicht en de controle op de naleving van de bepalingen van titels IV, V, VI en hoofdstuk I tot en met IV van titel VII van het Energiedecreet, evenals de bijbehorende uitvoeringsbepalingen in het Energiebesluit;
- b) het toezicht en de controle op de naleving van de technische reglementen;
- c) het toezicht houden op de doeltreffendheid van de vrijmaking van de elektriciteits- en gasmarkt in het Vlaamse Gewest, inclusief de opvolging van de overstap- en afsluitingspercentages en de elektriciteits- en gasprijzen van huishoudelijke afnemers;
- d) het toezicht houden op de kwaliteit van de dienstverlening van de elektriciteits- en aardgasleveranciers, inclusief hun systemen van vooruitbetaling en de klachten van huishoudelijke afnemers;
- e) het toezicht houden op de zekerheid en betrouwbaarheid van de distributienetten en het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit, alsook de kwaliteit van de dienstverlening van de netbeheerders, onder meer bij de uitvoering van herstellingen en onderhoud en op het vlak van de tijd die de beheerders van de netten nodig hebben om aansluitingen en herstellingen uit te voeren;
- f) het toezicht houden op de uitvoering van regels betreffende de taken en verantwoordelijkheden van de distributienetbeheerders, leveranciers, afnemers en andere marktpartijen die actief zijn in het Vlaamse Gewest;
- g) het toezicht houden op de vrije toegang voor de afnemer tot zijn verbruiksgegevens;

2° regulerende taken:

- a) de regulering van de toegang tot en de werking van de elektriciteits- en gasmarkt;
- b) de regulering van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas;

3° taken in verband met bemiddeling en beslechting van geschillen:

- a) het bemiddelen in geschillen tegen een distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoernet, of een beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot zijn verplichtingen, vermeld in de titels IV, V, VI en de hoofdstukken I tot en met IV van titel VII van het Energiedecreet en haar uitvoeringsbepalingen in het Energiebesluit;
- b) het beslechten van geschillen tegen een distributienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoernet, of een beheerder van een gesloten distributienet met betrekking tot zijn verplichtingen, vermeld in de titels IV, V, VI en de hoofdstukken I tot en met IV van titel VII van het Energiedecreet en haar uitvoeringsbepalingen in het Energiebesluit;

4° informerende taken :

- a) het informeren van de marktactoren en de afnemers van elektriciteit en aardgas over de werking van de elektriciteits- en aardgasmarkt;
- b) het informeren van de afnemers van elektriciteit en aardgas over de prijzen en voorwaarden die de

leveranciers hanteren, met inbegrip van het aanbieden of laten aanbieden van een objectieve vergelijking van die prijzen en voorwaarden;

c) het opstellen en publiceren van statistieken en gegevens met betrekking tot de elektriciteits- en gasmarkt;

d) het opstellen en publiceren van specifieke rapporten en cijfers met betrekking tot de kost van de certificatenverplichtingen.

5° adviserende taken :

a) het op verzoek of op eigen initiatief verlenen van adviezen met betrekking tot de elektriciteits- en gasmarkt aan de minister of de Vlaamse Regering;

b) het uitvoeren van studies of onderzoeken betreffende de elektriciteits- en gasmarkt, op eigen initiatief of op verzoek van de minister of de Vlaamse Regering.

6° beheer van de groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong in het Vlaams Gewest:

Dit betreft het beheer van de certificatedatabank, waarin de levensloop van de groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong in het Vlaams Gewest (toekenning, eigendomsoverdracht, inlevering, in- en export van garanties van oorsprong,...) wordt geregistreerd.

II. Onze focus voor 2017

Eind 2016 werd een decreet tot hervorming van de VREG goedgekeurd. De VREG wordt daarin omgevormd tot een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid, onder toezicht van het Vlaams Parlement. Na de inwerkingtreding van dit decreet zal een nieuwe Raad van Bestuur aangeduid worden door het Vlaams Parlement. De nieuwe raad van bestuur zal vervolgens een nieuwe leidend ambtenaar ("algemeen directeur") aanduiden.

Gezien deze nakende wijziging van de bestuursorganen van de VREG, bevat voorliggend ondernemingsplan bewust weinig grote accentveranderingen ten opzichte van de begroting en de inhoud van het ondernemingsplan van vorig jaar.

De focus van onze werking zal in 2017 liggen op:

Het verder uitbouwen van ons belanghebbendenoverleg

We namen in 2016 het initiatief om een structureel overleg met onze belanghebbenden op te zetten. Op een viertal vergaderingen van het "beleidsplatform" gaven we uitleg over onze regulatoire activiteiten en gaven we aan op welke manier de belanghebbenden hun input konden inbrengen in deze initiatieven. We willen dit beleidsplatform blijven organiseren en verder uitbouwen in 2017. Dit beleidsplatform is echter maar één van de instrumenten van ons belanghebbendenoverleg. We zullen ook de andere bestaande maatregelen evalueren (o.a. ons consultatiebeleid, onze doelgroepencommunicatie,..) en, waar nodig, bijsturen en verbeteren. Zo zullen we het overleg met onze nieuwe toezichthouder, het Vlaams Parlement, moeten opzetten en zoeken naar manieren om ook de informatie-uitwisseling met de Vlaamse minister bevoegd voor energie, en Vlaamse partners zoals VEA verder te zetten.

Verder bouwen aan een efficiënte en toekomstgerichte regulering van de marktwerking en het beheer van de distributienetten

De nieuwe evoluties in de energiemarkt (o.a. toename van de vraag en het aanbod aan flexibiliteit, de toekomstige uitrol van slimme of digitale meters, de start van het Central Market System in 2018,...) vergen een duidelijk en adequaat reglementair en regulatorisch kader. We focussen ons in 2017 daarom op het opstellen van een meerjarenplan om in te spelen op deze toekomstige uitdagingen en op de advisering aan de beleidsmakers over de aanvulling en aanpassing van het wetgevend kader in deze richting. We houden daarbij rekening met de recente voorstellen van de Europese Commissie rond elektriciteit (het zogenaamde "Clean Energy for all Europeans Package").

Tegelijkertijd zullen ook de technische reglementen worden geactualiseerd en aangevuld om in te spelen op deze nieuwe evoluties.

We zullen het proces inzake de goedkeuring van de investeringsplannen aanpassen om de transparantie voor de netgebruiker te verhogen, en daarbij ook de relatie in kaart brengen tussen de investeringsplannen en de distributienettarieven.

Inzake tariefregulering zetten we onze initiatieven en overleg verder rond de creatie van een betere en toekomstgerichte tariefstructuur.

Controleren en handhaven van de energieregelgeving

Inzake controle en handhaving van de energieregelgeving zetten we onze activiteiten en decretaal opgelegde taken verder. In 2017 zullen we specifiek inzetten op het opvolgen en ondersteunen van de activiteiten van de netbeheerders bij de uitvoering van hun nieuwe, centrale rol inzake het

voorkomen, het detecteren en remediëren van energiefraude, o.a. door met de netbeheerders afspraken te maken over de te volgen procedure (o.a. inzake remediëring en bestraffing) bij vaststelling van energiefraude met zonnepanelen.

Verbeteren van de transparantie in de elektriciteits- en aardgasmarkt

We blijven de werking van de markt monitoren, analyseren en transparant maken via de opmaak en publicatie van kerncijfers over de markt (o.a. maandelijks op website en in nieuwsbrief, jaarlijks in marktrapport en certificatenmarktrapport, ...) en de wettelijk verplichte rapporten (o.a. sociaal marktrapport, rapport doorrekening quotumkost,...). In 2017 willen we meer en gebruiksvriendelijkere statistieken publiceren rond de certificatenmarkt en de garanties van oorsprong. Ook willen we meer inzicht bieden in de (evoluties van de) diverse onderdelen van de nettarieven.

Activeren van afnemers om de opportuniteiten die de markt hen biedt te benutten

We blijven inzetten op de informatieverlening aan het grote publiek via onze website www.vreg.be, onze nieuwsbrieven, via communicatiecampagnes, een actief persbeleid, via sociale media,... We blijven ook onze specifieke tools aanbieden om gezinnen, zelfstandigen en kleine bedrijven te helpen bij leverancierskeuze (V-test, Servicecheck, Groencheck en Herkomstvergelijker). De resultaten hiervan kunnen zowel via website als telefonisch (1700) opgevraagd worden.

Omdat uit onze enquêtes blijkt dat vooral kwetsbare gezinnen en senioren nog meer geactiveerd moeten worden, zullen we in 2017 opnieuw specifieke informatiecampagnes opzetten naar deze doelgroepen toe, in samenwerking met hun intermediairen.

Aantreden nieuw bestuur en leidend ambtenaar zal impact hebben op de interne organisatie

Wat de interne organisatie betreft zullen onze activiteiten vooral beïnvloed worden door de inwerkingtreding van het decreet tot hervorming van de VREG. Het aantreden van een nieuwe raad van bestuur en leidend ambtenaar kan leiden tot evaluaties en waar nodig aanpassingen aan de interne organisatie, bijvoorbeeld onze missie, visie, doelstellingen, belanghebbendenoverleg, integriteits- en transparantiebeleid,... Dit kan de nodige capaciteit en tijd vergen in 2017.

III. Onze doelstellingen en bijhorende acties

We hebben zes strategische doelstellingen (SD), die verder worden opgedeeld in operationele doelstellingen (OD). Deze operationele doelstellingen worden verder uitgewerkt in acties, die recurrente taken of projecten zijn.

SD 1. We willen in OVERLEG met onze belanghebbenden en in SAMENWERKING met onze partners een goede kennis krijgen van de uitdagingen en mogelijke verbeteringen die aangebracht kunnen worden aan de werking van de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaams Gewest

OD 1.1. We voeren overleg met onze belanghebbenden over onze activiteiten en initiatieven

Rapportering 2016

Om ons belanghebbendenoverleg te structureren, organiseren we regelmatig overleg via ons “beleidsplatform”. Via dit overlegorgaan geven we toelichting aan onze belanghebbenden over de stand van zaken van een aantal lopende regulatoire initiatieven. We lichten bondig de belangrijkste inhoudelijke elementen of discussiepunten toe. We geven aan welke stappen we nog zullen zetten in deze dossiers en meer specifiek wanneer en op welke manier de belanghebbenden input kunnen geven bij de lopende initiatieven (via een openbare consultatie, via deelname aan een overlegvergadering, ...). Het beleidsplatform vervangt en gaat breder dan het beleidsplatform slimme netten en slimme meters dat tot 23 mei 2016 door ons werd georganiseerd.

Er waren vier vergaderingen van het beleidsplatform in 2016:

- Op 1 februari 2016 stonden volgende actiepunten op het programma van het beleidsplatform:
 - Stand van zaken advies flexibiliteit
 - Proefproject met slimme windmolens
 - Stand van zaken herziening model aansluitingscontract van de distributienetbeheerders
 - Herziening Technische Reglementen Distributie: aanpak, timing en consultatie nieuwe structuur
- Tijdens het Beleidsplatform van 23 mei 2016 kwamen volgende lopende acties aan bod:
 - Toekomst van de distributienettarieven: nieuwe tariefmethodologie en tariefstructuur
 - Opstart overleg rond nieuwe toegangscontracten: beter kader voor de relatie tussen leveranciers en netbeheerders
 - (Vervolg)advies flexibiliteit: onder welke voorwaarden kan decentrale productie van elektriciteit worden gestuurd door de netbeheerder?
 - Herziening technische reglementen: nieuwe, duidelijkere structuur van de technische reglementen
 - Europese netwerkcodes: welke aanpassingen moeten er gebeuren in de Vlaamse energiewetgeving in uitvoering van de nieuwe, toekomstige Europese netwerkcodes?
 - Elektrische voertuigen: meldingsplicht laadpalen in aansluitingsreglement/aansluitingscontract

- Opmaak advies rond data-uitwisseling in de elektriciteits- en aardgasmarkt: hoe ver moeten we gaan in de regulering van data-uitwisseling in de energiemarkt in het belang van de klant?
- Noodleveranciersregeling: hoe komen we tot een betere regeling om de continuïteit van de levering te garanderen?
- Marktrapport en Certificatenmarktrapport: belangrijkste conclusies uit de meest recente rapporten
- Toekomst van de Groencheck: op welke manier willen we meer informatie geven over de oorsprong van de geleverde elektriciteit?
- Op het beleidsplatform van 3 oktober 2016 kwamen volgende agendapunten aan bod:
 - Voorstel van decreet tot hervorming van de VREG: korte toelichting bij de voorziene wijzigingen, opgenomen in het decreetsvoorstel dat momenteel voorligt in het Vlaams Parlement.
 - Stand van zaken tarieven: toelichting over tariefmethodologie 2017-2020 en consultatie over nieuwe tariefstructuur
 - Stand van zaken actualisatie technische reglementen distributie elektriciteit en gas: hoe zullen de nieuwe MIG-processen in de technische reglementen worden verankerd?
 - Aansluitingen met flexibele toegang: aanpak van een studie over de modaliteiten van beperking van nettoegang voor producenten
- Op het beleidsplatform van 28 november 2016 kwamen volgende agendapunten aan bod:
 - Hervorming VREG: welke impact heeft de decreetswijziging op de werking van de VREG en op de relatie met zijn belanghebbenden?
 - Studie aansluiting met flexibele toegang: voorstelling van tussentijdse resultaten studie 3E: welke regulering is aangewezen in de toekomst om decentrale productie maximaal en efficiënt in te passen in de distributienetten?
 - Consultatie tariefstructuur: wat zijn de eerste conclusies die we trekken uit de reacties van de belanghebbenden en welke acties plannen we verder?

Er werd een webpagina gemaakt waarop de activiteiten van het beleidsplatform kunnen opgevolgd worden: www.vreg.be/nl/overleg-belanghebbenden

Planning 2017

We bouwen de nieuwe werking van het beleidsplatform verder uit, in overleg met onze belanghebbenden en organiseren ook in 2017 minstens vijf vergaderingen van het beleidsplatform.

Het beleidsplatform is echter maar één instrument om het overleg en de dialoog met onze belanghebbenden te organiseren. Andere instrumenten die we inzetten zijn o.a. onze openbare raadplegingen of consultaties, onze nieuwsbrief “sector” waarin we informeren over onze regulatoire activiteiten, ons actief klachtenbeheer en in het algemeen regelmatige contacten met onze belanghebbenden. Dit belanghebbendenbeleid willen we in 2017 verder uitwerken en ook transparanter maken. We zorgen daarbij voor een goede afstemming met de strategische adviesraden.

Een belangrijk element daarbij is het nieuwe decretale kader van de werking van de VREG. Zo zullen we afspraken moeten maken om de dialoog met het Vlaams Parlement op te zetten en om de informatie-uitwisseling met de Vlaamse Regering, de minister bevoegd voor energie, en Vlaamse partners zoals het Vlaams Energieagentschap verder te zetten (zie ook verder onder OD 6.1).

OD 1.2. We werken samen en wisselen informatie uit met de andere Belgische energieregulators

We zijn één van de vier energieregulators in België. De informatieverlening en de samenwerking tussen deze regulators verloopt via FORBEG. FORBEG is een informeel overlegorgaan samengesteld uit vertegenwoordigers van de CREG, VREG, BRUGEL en CWaPE.

Het doel van FORBEG is een forum te zijn dat de regulators toelaat om adequaat te reageren op verzoeken om studies, analyses en gemeenschappelijke standpunten aan hen gericht door zowel de EU als de federale en regionale overheden, als de energiesector.

Plenaire vergaderingen worden tweemaandelijks gehouden. Specifieke werkgroepen, vast voorgezeten door een van de regulators, komen op verzoek samen en in functie van de actualiteit en de voortgang van lopende werkzaamheden.

Momenteel zijn de volgende werkgroepen actief, die samenwerken rond de aangehaalde onderwerpen:

- Europa: coördinatie van de Europese werkzaamheden, met focus op CEER, ACER en input voor de Europese Commissie
- Strategie: overleg over toekomstige marktprocessen en marktmodel in de Belgische Elektriciteits- en Gasmarkt
- Elektriciteit: overleg en samenwerking over de eerder technische aspecten van het beheer van de elektriciteitsnetten, zoals de omzetting van netwerkcodes, aansluitings- en toegangscontracten, vraagzijdebeheer, technische voorschriften,...
- Gas: overleg en samenwerking over de eerder technische aspecten van het beheer van de aardgasnetten, zoals de omzetting van de netwerkcodes inzake gas, de aansluitings- en toegangscontracten, de conversie van de L-gasnetten, technische voorschriften,...
- Hernieuwbare energiebronnen: overleg en samenwerking over ontwikkelingen inzake hernieuwbare energiebronnen, certificaten systemen en garanties van oorsprong
- Tarieven: overleg en samenwerking in het kader van de uitvoering van de tariefbevoegdheden van de Belgische regulators
- Informatie-uitwisseling: overleg en samenwerking met het oog op de informatie-uitwisseling inzake energieleveranciers, de rapporteringen aan Europa en de opmaak van de Belgische statistieken inzake marktwerking

Rapportering 2016

In totaal waren er 4 plenaire vergaderingen van FORBEG in 2016. Op deze vergaderingen werd de opvolging van de verschillende werkgroepen gedaan, werden nieuwe taken gedetecteerd en toegewezen en actuele onderwerpen besproken: o.a. Charter prijsvergelijkingsites, Federale bijdrage, Remit, Netwerkcodes, Audit CREG door Rekenhof, Warmtenetten, CNG-tankstations, Netaanleg Infrabel, Noodleverancier, Reconciliatie certificaten, Toegangscontract, Groencheck, Slimme meters.

Deze onderwerpen werden besproken in de actieve werkgroepen:

- De werkgroep Europa vergaderde driemaal in 2016. De focus van de werking van deze werkgroep lag op de informatiedoorstroming van en naar de werking van regulators op Europees niveau (ACER, CEER) en de coördinatie van de noodzakelijke input voor Europese consultaties.

- De werkgroep “strategie” vergaderde maar éénmaal in 2016. Topics die besproken werden waren de regulering van Atrias en de scope van de MIG 6 2018, de valorisatie van de productie uit zonnepanelen, het EnergieOvernameDocument/regularisatieformulier, en de activiteiten van de werkgroep marktrapportering van Atrias.
- De werkgroep “elektriciteit” besprak de openbare raadplegingen van Synergrid (over het Contract FSP-DNB, en de voorschriften C8/01: Network Flexibility Study en C8/02: “specifieke meters” of submeters voor flexibiliteit op het distributienet). Ook een gezamenlijke werking rond de implementatie van de Netwerkcodes werd opgestart (over opkomende technologieën en afwijkingscriteria). Veel aandacht werd besteed aan de advisering inzake flexibiliteit. Ten slotte werden ook de door ELIA voorgestelde wijzigingen aan het ARP- en het toegangscontract besproken.
- De werkgroep “gas” vergaderde vier maal in 2016. De besproken topics waren de samenwerkingsovereenkomst tussen Fluxys en de DNB's, de L/H gas conversie en de Europese regelgeving, regels inzake biogas.
- Via de werkgroep “DSO” worden de activiteiten van de CEER Werkgroep over Distribution Systems opgevolgd. In totaal waren er in 2016 8 vergaderingen, waarin de CREG de regio's brieft en de gelegenheid geeft voor inspraak over allerlei onderwerpen omtrent distributienetten en distributienetbeheerders. Deze werkgroep was zeer actief, omdat er door de Europese beleidsmakers veel feedback van CEER werd gevraagd ter voorbereiding van het 'Clean Energy for all Europeans' Package. Zo hebben we o.a. input gegeven op een aantal interne en externe papers van CEER:
 - Distribution Network Tariffs: Guidelines for Good Practices
 - Incentive Schemes for DSO's: Guidelines for Good Practices
 - Flexibility Use at the distribution Level
 - Future of the DSO-TSO Relationship: CEER position paper
- De werkgroep “hernieuwbare energiebronnen” vergaderde slechts één keer in 2016. De focus van de werkzaamheden lag op het verbeteren en op elkaar afstemmen van de residuele mix-methodologie in de fuelmix berekeningen. Ook het verbeteren van de kwaliteit van de productiecijfers werd besproken.
- De werkgroep “tarieven” kwam twee maal bijeen. Onderwerpen die o.m. aan bod kwamen, waren de federale bijdrage elektriciteit, de tariefmethodologie en –structuur, de controle van de facturatie van de gridfee door de leveranciers en de invoering van een vergoeding van de toegangshouders door de netbeheerders voor incasso en systeemdiensten.
- De werkgroep “informatie-uitwisseling” vergaderde driemaal in 2016. De focus lag hier op de publicatie van het rapport van de Belgische regulatoren m.b.t. de werking van de energiemarkt in België (gepubliceerd op 07/07/2016) en het verlenen van input voor de indicatoredatabase van CEER/CEER en het National Report van België, dat de Europese Commissie jaarlijks opstelt.
- Er vonden ook vijf vergaderingen plaats van een ad hoc werkgroep rond de uitwerking van een noodleveranciersregeling. Er werd een position paper afgewerkt die het standpunt van de regulatoren verzameld. De standpunten en concrete uitwerking zullen nu in gerichte overlegvergaderingen worden besproken.

Planning 2017

We blijven verder actief deelnemen aan de vergaderingen van FORBEG en zijn werkgroepen. De meeste marktpartijen in de Belgische energiemarkt zijn actief op diverse bevoegdheidsniveaus en binnen diverse gewesten en een aantal problemen en thema's raken zowel federale als gewestelijke energiebevoegdheden. Daarom is deze informatie-uitwisseling en samenwerking nodig. Ook de Belgische standpuntbepaling van de onderwerpen binnen de CEER en ACER-werking die behoren tot de energiebevoegdheden van de gewesten moet via FORBEG blijven verlopen. Binnen FORBEG willen we ook met de andere Belgische regulatoren bespreken hoe we onze werkzaamheden

optimaal op elkaar kunnen afstemmen, en hoe mogelijke problemen met bevoegdheden en ontwikkelingen in de markt kunnen worden opgelost. De VREG is voorstander van de uitwerking door de vier Belgische energieregulatoren van een gedeelde, toekomstgerichte energievisie over de energiemarkten in België.

OD 1.3. We volgen de Europese ontwikkelingen in de energiemarkt op en wisselen best practices uit met de andere Europese energieregulatoren

De Europese ontwikkelingen rond energie worden mee opgevolgd door deelname van de VREG aan bepaalde werkgroepen van CEER, de Europese koepel van energieregulatoren, met betrekking tot de retailmarkt en het distributienetbeheer. De overige CEER Werkgroepen en de werking van ACER wordt door de VREG opgevolgd via deelname aan de relevante werkgroepen van FORBEG.

Rapportering 2016

Werkgroep Customer & Retail Markets (WG CRM)

In 2016 was het meest relevante werk in deze werkgroep geconcentreerd rond de uitwerking van een handboek voor de toepassing van de indicatoren die voorgekomen zijn uit de Position Paper on well-functioning retail markets, de opmaak van het CEER report on commercial barriers to switching, het voorbereiden van de publieke consultatie over de Update van de CEER Guidelines en het jaarlijks terugkerende “Customer” hoofdstuk van het ACER-CEER Market monitoring report. Er werd deelgenomen aan zes vergaderingen in de loop van 2016. Ten slotte nam de VREG als lid van de CEER-delegatie ook deel aan het Citizens' Energy Forum (aka London Forum) dat plaatsvond op 23 en 24 februari.

Werkgroep Distribution Systems (WG DS)

Zoals hoger aangegeven wordt deze opgevolgd via de daartoe binnen Forbeg opgerichte DSO-Werkgroep.

Tevens heeft de VREG CEER-vragenlijsten ingevuld voor de Vlaamse regio, die verder zullen verwerkt worden in 2017:

- Benchmark over netverliezen;
- “Non-Core” DNB activiteiten;
- Dynamische prijzen;
- Incentive mechanismen.

VREG experts hebben ook deelgenomen aan verschillende workshops & trainings georganiseerd door CEER en de Europese Commissie zoals de CEER Expert Round Table DSO Tariffs en de Smart Grid Task Force Workshop: Storage & self-consumption. Deze ervaringen werden zeer positief bevonden, omdat de VREG-experts kennis konden delen en ervaring uitwisselen met andere Europese regulatoren.

Planning 2017

Ook in 2017 zullen we actief de werkzaamheden op Europees vlak opvolgen. Belangrijke dossiers zijn in het algemeen de voorstellen van de Europese commissie rond het “Clean energy for all Europeans package), een nieuw pakket aan Europese ontwerpwetgeving dat onder andere nieuwe richtlijnen over de interne elektriciteitsmarkt, over hernieuwbare energie en over energie-efficiëntie omvat. De relevantie van dit pakket voor de werking van de retail markten, maar ook voor netbeheer staat buiten kijf. Het debat over de ‘Clean Energy for all Europeans’ Package in het Europees Parlement en de Europese Raad zal het grootste deel van 2017 beheersen.

Thema's die aan bod zullen komen en direct relevant zijn voor de VREG zijn onder andere: integratie van decentrale productie in de netten en het elektriciteitssysteem; het kader voor de marktwerking in termen van leverancierswissels, facturatie, metering,..., bepalingen over tariefmethodologie, de rol van de distributienetbeheerder bij opslag en data management, bepalingen over flexibiliteit, een nieuw kader voor investeringsplannen, informatie voor de klant i.v.m. de herkomst van de geleverde stroom (disclosure) en het traceren van de stroom uit bepaalde bronnen aan de hand van garanties van oorsprong,...

Daarnaast zal binnen CEER o.a. gewerkt worden aan de update van de richtlijnen van goede praktijken voor energie vergelijkingsinstrumenten, marktdata managementsystemen, het verspreiden van goede praktijken i.v.m. het klantgericht uitwerken van slimme energietechnologie en hoe die technologie dan door de afnemers toegepast kan worden, het vermijden of verwijderen van toetredingsbarrières voor nieuwe energieleveranciers op niveau van de retailmarkt,...

In 2017 zal de CEER-werkgroep Distribution Systems het debat over het 'Clean Energy for all Europeans' Package van zeer nabij opvolgen, alsook de positie van de Europese regulatoren coördineren over alle onderwerpen die distributiesystemen aanbelangen. Verder zullen zij werken rond de thema's distributienetwerktarieven, Incentive schemes voor innovatie, flexibiliteit, netwerkverliezen en cyber security. De VREG zal via de FORBEG werkgroep DSO hierop de ontwikkelingen van het package opvolgen en input over geven, alsook best practices uitwisselen met de andere energieregulatoren.

OD 1.4. We werken samen met de andere Europese "issuing bodies" voor de uitwisseling en het gebruik van Europese garanties van oorsprong

Om elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen te kunnen leveren in Vlaanderen, moeten de leveringen worden gestaafd aan de hand van voorlegging van garanties van oorsprong. Om een betrouwbaar, fraudebestendig mechanisme te gebruiken voor de overdracht van garanties van oorsprong zijn we sinds 2006 actief lid van de [AIB](#). De Association of Issuing Bodies (AIB) is een internationale vzw die zich opwerpt als facilitator voor energiecertificaatsystemen, de Garanties van Oorsprong.

Dit doet de AIB door het verschaffen van twee steunpilaren. Enerzijds werkte ze een internationale standaard uit, de [EECS Rules](#), dankzij dewelke het concept garantie van oorsprong gestandaardiseerd is en dus betrouwbaar en werkbaar wordt begrepen in de deelnemende landen. Anderzijds biedt de AIB een 'Hub', een softwareplatform waarlangs garanties van oorsprong in gestandaardiseerd formaat internationaal kunnen worden uitgewisseld. Dankzij deze twee elementen besparen we veel tijd bij het internationaal uitwisselen en het gebruik van garanties van oorsprong: zowel de kwaliteitscontrole per land van herkomst als de administratieve voorafhandeling van betrouwbare certificatenstransacties in niet gestandaardiseerde formaten zou zonder dergelijke gestandaardiseerde uitwisseling heel wat meer werk kosten. AIB biedt ook een platform voor discussie tussen de verschillende deelnemende landen. Daardoor blijft de standaard die de AIB biedt, in evolutie en actueel.

Rapportering 2016

We volgden de discussies en ontwikkelingen binnen de AIB actief. We namen actief deel aan de 2 AIB Strategy meetings in 2016, net als aan de vier General Meetings en de vergaderingen van de werkgroep Internal Affairs en Taskforce Carbon. De topics waarrond dit jaar gewerkt werd waren het

aanpassen van de EECS Rules, de bespreking van de kwaliteits-audits bij de leden van AIB en de berekeningswijze van de garanties van oorsprong. We hernieuwden ook het domeinprotocol van de VREG naar aanleiding van de verschuiving van verantwoordelijkheden inzake de overdracht van de PV-dossiers van de VREG naar de netbeheerders.

Planning 2017

We blijven deelnemen aan de werkzaamheden van AIB, met name de algemene vergaderingen van AIB en de werkgroep Internal Affairs (= werkgroep die de interne werking van AIB aanstuurt). We blijven ook de activiteiten opvolgen van de werkgroep Systems (= werkgroep die technische discussies i.v.m. uitwisseling van garanties van oorsprong via de Hub aanstuurt).

SD 2. De VREG zorgt voor voldoende en duidelijke REGULERING zodat de elektriciteits- en aardgasmarkt correct en efficiënt kan werken en tijdig inspelen op nieuwe uitdagingen en nieuwe technologieën

OD 2.1. We adviseren over de elektriciteits- en aardgasmarkt aan de beleidsmakers

2.1.1. Advisering over nieuwe energiewetgeving

Rapportering 2016

We gaven advies bij volgende nieuwe Vlaamse ontwerpregelgeving:

Link	Titel ontwerpdecreet of –besluit	Publicatiedatum
ADV-2016-02	Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft diverse bepalingen inzake energie-efficiëntie, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 4 maart 2016	21/04/2016
ADV-2016-03	Het ontwerp van programmadecreet - begroting 2016	22/04/2016
ADV-2016-04	Het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het voorkomen, opsporen, vaststellen en bestraffen van energiefraude	24/06/2016
ADV-2016-06	Het ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 20 december 1996 tot regeling van de rol van de lokale adviescommissie in het kader van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regulerend kader voor warmte- of koudenetten	20/07/2016
ADV-2015-10	Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de activiteiten en openbaredienstverplichtingen van de distributienetbeheerders ter stimulering van de infrastructuur ten behoeve van elektrische voertuigen	14/01/2016

Planning 2017

We zullen ook in 2017 advies geven over de ontwerpdecreten en ontwerpbesluiten die ons voor advies voorgelegd worden.

2.1.2. Input leveren voor beleidsdossiers op verzoek van de minister

Rapportering 2016

Binnen de werkgroep Betaalbaarheid van “Stroomversnelling” (een continu en levend proces met periodieke ijkpunten gelanceerd in 2016 door minister van Energie Tommelein) namen we actief deel aan een overleg over de financiering van het Energiebeleid.

Planning 2017

We gaan de werkzaamheden van “Stroomversnelling” opvolgen, met name de trajecten waar we expertise kunnen aanleveren. Het gaat om de trajecten “flexibiliteit” en “betaalbaarheid”.

2.1.3. Op eigen initiatief opleveren van input voor beleidsdossiers met betrekking tot de werking van de elektriciteits- en aardgasmarkt

2.1.3.1. Advisering rond flexibiliteit en slimme netten

De voorbije jaren is er een geleidelijke evolutie geweest waarbij actoren op het distributienet de waarde van hun flexibiliteit beter zijn gaan inschatten en ook te gelde maken, en dit zowel op de commerciële markt als in het kader van de levering van ondersteunende diensten aan de transmissienetbeheerder ELIA. Dit is een evolutie die zich zal doorzetten en die gebaat is bij de ontwikkeling van een regelgevend kader.

De netgebruiker zal hierbij een actievere rol gaan spelen: flexibelere productie en vraagzijdebeheer worden belangrijk, en moeten worden ondersteund via dynamische prijszetting voor de commodity en de ondersteunende diensten, en met de juiste prikkels voor een efficiënt gebruik van het net.

De integratie van decentrale productie in de distributienetten vereist aangepaste afspraken, marktprocessen en data-uitwisseling ter ondersteuning van de operationele beheersmaatregelen en aansluitend bij een adequaat investeringsbeleid.

De compensatie van energie-afnames en –injecties door terugdraaiende tellers leidt tot een foutieve waardering van de elektriciteit, waardoor kleinschalige prosumenten niet de juiste marktprikkels krijgen om hun gedrag aan te passen in functie van een betere netexploitatie of een afgestemd leveringsprofiel. De VREG verwijst naar zijn advies over slimme meters en zijn vraag om prioritair slimme meters te plaatsen bij prosumenten.

Ook de afnemers zonder productie-installaties beschikken over flexibiliteit. De voorbije jaren zijn de eerste ervaringen met deelname van de vraagzijde aan de tertiaire reserve en primaire reserve positief geëvalueerd. Dit zal dan ook de komende jaren worden uitgebreid naar andere reserves in het kader van het systeemevenwicht, en waar nodig bijgestuurd. Ook aan de strategische reserve, als ultiem middel om gedwongen afschakeling te voorkomen kan de vraagzijde nu al actief deelnemen.

Flexibiliteit is in de eerste plaats een commercieel gebeuren met een positieve impact op de werking van de markt. Maar zoals aangegeven kan ze ook worden aangeboden aan de netbeheerders. Daarbij wordt ook gekeken naar de distributienetbeheerder als mogelijke afnemer van ondersteunende diensten, bijv. in het kader van congestiebeheer.

De afstemming van de verschillende energie- en flexibiliteitsproducten op elkaar vergt nieuwe regelgeving en ondersteunende processen. De focus ligt daarbij in eerste instantie op afnemers met een registratie van het verbruiksprofiel (alle klanten op middenspanning en de grotere klanten op laagspanning).

Energieafnemers worden, met uitzondering van de professionele afnemers, op dit moment niet automatisch blootgesteld aan marktprijzen. Daarbij is het belangrijk om een “future proof” concept uit te werken dat de mogelijkheid inhoudt om de processen in de toekomst aan te passen voor KMO en residentiële afnemers die een slimme meter hebben. Zo kan ook hun flexibiliteit worden ingezet om het elektrisch systeem op de meest efficiënte wijze uit te baten en de markt te laten werken.

Voor een optimale aanwending van de flexibiliteit van netgebruikers is een vergoedingssysteem voor het leveren van diensten aan de netbeheerder en een gepast niveau van meting zodat de eindconsument echt kan deelnemen noodzakelijk.

Rapportering 2016

We volgen de ontwikkelingen op de markt en inzake systeem- en netbeheer van nabij op via verschillende fora zoals de werkgroep Balancing van Elia.

We adviseerden de Vlaamse Regering over de noodzakelijke aanpassingen aan het regelgevend kader met een eerste concreet advies ([ADV-2016-01](#)) ter ondersteuning van deze transitie naar een efficiënter gebruik van het net en een betere marktwerking door meer flexibiliteit en betere meting.

Op 17 februari 2016 nam de VREG deel aan een hoorzitting over flexibiliteit en opslag in het Vlaams Parlement, waar hij zijn inzichten uit het advies verduidelijkte aan en antwoordde op de vragen van de (parlements)leden van de Commissie Energie.

In de Waaslandhaven loopt een proefproject inzake slimme netten voor de integratie van decentrale productie. We zaten samen met de netbeheerders en de projectontwikkelaar om dit project op te volgen met het oog op het ontwikkelen van een regelgevend kader voor de toekomst.

In het tweede en derde kwartaal van 2016 lieten we een simulatiestudie uitvoeren voor het evalueren, optimaliseren en kwantificeren van verschillende beleidsopties omtrent verbetering van het kader voor Aansluiting met Flexibele Toegang (AmFT)², een specifieke vorm van technische flexibiliteit bij decentrale productie-eenheden. Dat kader is niet nieuw, maar een grondige herziening drong zich op vraag van de verschillende stakeholders (producenten, netbeheerders) en omdat het voortschrijdend inzicht dat AmFT kan bijdragen aan het aansluiten van meer groene energie projecten aan een zo laag mogelijke investeringskost voor de maatschappij. Na aftoetsing van het initieel voorstel van de VREG bij de belanghebbenden, werd er gekozen om de impact van 3 scenario's op de maatschappelijke kost versus het extra aandeel groene energie dat het net op kan in detail te bekijken in de simulatiestudie, telkens bij een trendgroei en een hoge groei van hernieuwbare energie/kwalitatieve WKK:

- Het huidige kader als referentiescenario
- Investeringskader (Investering als basiskeuze)
- Flexibiliteitskader (Slim net als basiskeuze)

De studie maakt een modellering van een theoretisch elektriciteitsmiddenspanning distributienet en gaat na wat de impact is van een aantal factoren (extra nodige investeringen, congestieproblemen, ...) tot horizon 2030 op dat net, indien een gesimuleerde set van hernieuwbare/kwalitatieve WKK-projecten zich aanbiedt gebaseerd op de groeiscenario's en al dan niet aangesloten worden op dat net via een beslissing van de netbeheerder die redeneert volgens de filosofie in de beleidsoptie.

In augustus 2016 ging het studiebureau 3E na gunning aan de slag met het maken van een benchmarkstudie van best practices rond congestiebeheer in de buurlanden. In een tweede fase verzamelden zij gegevens en stemden zij af met netbeheerders, producenten en het Vlaamse Energieagentschap voor het maken van correcte assumpties voor de modellering en kwantificatie. Vervolgens werden de simulaties uitgevoerd, alsook een aantal sensitiviteiten bekeken. 3E bracht hier samen met de VREG verslag over uit op het beleidsplatform van 3 oktober en 28 november. In

² Aansluiting met Flexibele Toegang (definitie TRDE): toegang tot het net met aangepaste capaciteitstoekenningscriteria en met de mogelijkheid tot beperking van de toegang in functie van de reeds toegewezen capaciteit of de op netelementen beschikbare capaciteit

een laatste fase finaliseert 3E een eindrapport met beleidsaanbevelingen, alsook een kwalitatieve analyse over hoe demand response kan ingezet worden voor congestiebeheer. Het rapport zal begin 2017 worden gepubliceerd.

In 2016 hebben we rond flexibiliteit nog de volgende, bijkomende taken verricht:

- o [ADV-2016-08](#): Commentaar in coördinatie met de andere regionale regulatoren op de technische voorschriften C8/01 (Network Flexibility Study – ontwikkeling van congestiezones) en C8/02 (specifieke meters)
- o [ADV-2016-07](#) & [ADV-2016-05](#): Reactie regionale regulatoren op het contract DNB-FSP³ voor R1/R1 Asymmetrisch en R3/SDR
- o Advies op een aantal CEER-documenten omtrent flexibiliteit
- o Goedkeuring van specifieke artikels omtrent flexibiliteit in het ARP-contract

Planning 2017

In 2017 zullen de resultaten van de simulatiestudie en de andere analyses van 3E worden gepubliceerd, alsook zullen we op basis daarvan een beleidsadvies opstellen aan de decreetgever met voorstellen tot aanpassing van het kader voor Aansluiting met Flexibele Toegang, alsook de beleidsmaker adviseren over wat de impact is van bepaalde keuzes van beleidsparameters. Daarna zullen we verder bouwen op de aanbevelingen omtrent demand response om verder te werken aan een lange termijn kader voor congestiebeheer, waarvan AmFT een deel vanuit maakt, maar zeker niet de enige bron is.

Ook de hervorming van de tariefstructuur (zie 2.4.8.) heeft hier raakpunten mee bv. bij het leveren van diensten aan de netbeheerder. We zullen ook zelf voorstellen uitwerken tot aanpassing van het Technisch Reglement Distributie om dit te faciliteren. Ten slotte zullen we toezien op de procesmatige vertaling van dit regelgevend kader door de marktpartijen.

Verder zal de VREG in 2017 ook een vervolgadvisie uitbrengen over zijn visie omtrent flexibiliteit bij het MS-/HS-elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Het vervolgadvisie zal bepaalde deelonderwerpen verder uitwerken zoals het databeheer, de rechten en plichten van de FSP en de samenwerking tussen TNB en DNB's. Ook laagspanningsnetgebruikers zullen in de toekomst wellicht deze diensten willen aanleveren. We bekijken hoe dit gereguleerd kan worden, rekening houdend met de evoluties op het vlak van meetinfrastructuur.

Omdat de regionale regulatoren in 2016 niet akkoord gingen met het voorstel van technisch voorschrift omtrent specifieke meters (C8-02), verwacht de VREG dat Synergrid in 2017 met een nieuw voorschrift zal komen. Ook rond de aansluiting van batterijen werkt Synergrid aan technische voorschriften.

Ten slotte zullen er opnieuw wijzingen mogelijk zijn in de verschillende contracten DNB-FSP door de snelle evolutie van de ondersteunende diensten van de TNB (bijvoorbeeld bidladderproject).

2.1.3.2. Advisering rond slimme meters en over het beheer van de datastromen in de elektriciteits- en aardgasmarkt

Rapportering 2016

³ Een nieuw artikel in het TRDE Art. IV.5.4.1 legt op dat voor Ondersteunende Diensten (zoals R1 of R3) op het distributienet dat de DNB een contract afsluit met de Dienstverlener van Flexibiliteit of FSP.

We gaven in 2015 een advies ([ADV-2015-03](#)) in verband met de uitrol van slimme meters en de functionaliteiten waaraan deze slimme meter best zou beantwoorden.

In afwachting van de politieke besluitvorming rond deze slimme meters hebben we ons in 2016 verder beperkt tot het opvolgen van het pilootproject inzake slimme meters. Op 15 november 2016 gaven Eandis en Infrax een stand van zaken over het proefproject. Tijdens die overleg werd door hen aangekondigd dat ze een test met de budgetmeterfunctionaliteit zullen uitvoeren in 2017.

Rond datastromen werd een aanzet gegeven voor een ontwerpadvies over de regulering van de gezamenlijke activiteiten van de distributienetbeheerders, waarvan het beheer van de datastromen (via het toekomstige Central Market System, zie verder) een belangrijk aspect is. Omdat in de loop van het jaar duidelijk werd dat de Vlaamse regering een eigen visie op de rol van databeheerder voor de energiemarktdata aan het uitwerken was in het kader van de beslissing over de uitrol van slimme/digitale meters, werd dit werk opgeschort tot er duidelijkheid zou zijn over de beslissing van de regering. Dit om te vermijden dat de reguleringsvoorstellen niet verenigbaar zouden zijn met de toewijzing van rollen en verantwoordelijken die het beleid uitwerkt in het kader van de uitrol van slimme meters. Het komt immers aan de Vlaamse regering toe om hierover te beslissen. Ook de bescherming van de privacy is een belangrijk aandachtspunt, zodat ook hierover best eerst duidelijkheid gecreëerd wordt vooraleer de VREG reguleringsvoorstellen uitwerkt.

Eandis en Infrax hebben te kennen gegeven gezamenlijk te willen instaan voor de volledige slimmeterketting. Ze hebben deze activiteiten ondergebracht in een gezamenlijk dochterbedrijf Fluvius.

Planning 2017

We zullen de uitrol van de slimme meters monitoren en regulatorisch faciliteren zodra de politieke besluitvorming rond slimme meters resultaat oplevert. Op vraag van de minister kunnen we de kosten-batenanalyse actualiseren, rekening houdend met de ontwikkelingen op de metermarkt, de vastgelegde functionaliteiten en de ervaringen opgedaan tijdens het proefproject. We zullen ook een evaluatierapport van het proefproject publiceren.

De uitrol van slimme meters is ook een belangrijk onderdeel van het toekomstig reguleringskader waarmee de VREG wil inspelen op de verschillende ontwikkelingen in de energietransitie. Met de nieuwe functionaliteiten van de meetinrichting zal zowel het netbeheer als de marktwerking efficiënter kunnen verlopen. Daardoor kan de kost van het systeembeheer ingeperkt worden. Tevens zal de markt nieuwe producten en diensten kunnen ontwikkelen en zo beter kunnen inspelen op de behoeften van de klanten.

Zodra de Vlaamse regering haar visie op de rol van de databeheerder in de elektriciteits- en aardgasmarkt bekend maakt, zullen we het werk aan het ontwerpadvies opnieuw oppikken en onze voorstellen ter consultatie aan de stakeholders voorleggen..

De gezamenlijke uitvoering van activiteiten door de werkmaatschappijen Eandis en Infrax kan ons nopen tot het bijstellen van onze reguleringsstrategie, die gebaseerd is op het nabootsen van een competitieve omgeving.

2.1.3.3. Advisering rond de opmaak van een noodleveranciersregeling

Rapportering 2016

We willen vermijden dat een faillissement of ernstige financiële problemen van energieleveranciers leiden tot problemen bij de klanten. Daarom werken we een effectieve en efficiënte noodleveranciersregeling uit in overleg met de marktpartijen en andere energieregulators. Via een advies aan het beleid willen we bekomen dat deze regeling dan wordt opgenomen in de regelgeving.

Omdat deze regeling best op interregionale schaal van toepassing wordt, wordt ons voorbereidend werk rond dit thema besproken binnen een ad hoc werkgroep van FORBEG, met onze collega-regulators van CWaPE en Brugel. De CREG neemt ook constructief deel in een rol als waarnemer. De focus ligt daarbij op het afstemmen van de regeling op de (federale) faillissementswetgeving.

In 2016 werden de besprekingen hierover binnen de ad hoc werkgroep noodleverancier van FORBEG verder gezet, maar zonder dat dit al aanleiding kon geven tot een voorstel aan de minister.

Planning 2017

We blijven deelnemen aan deze werkgroep en proberen daar tot een gedragen advies te komen.

2.1.3.4. Advisering rond de informatieverlening aan de afnemer over de bronnen van de aan hem of haar geleverde elektriciteit

Rapportering 2016

In 2016 werd de consultatie ([CONS-2015-02](#)) i.v.m. “disclosure”-informatie (dit is de informatie die afnemers verplicht moeten ontvangen over de bronnen van de aan hen geleverde elektriciteit) afgesloten en liep de verwerking van de resultaten ervan. Door de grote respons liep de verwerking van de consultatieresultaten wel grote vertraging op, maar vooral speelt de vertraging bij het bekend maken van de voorstellen voor herziening van de Richtlijn Hernieuwbare Energie en de richtlijn Interne Elektriciteitsmarkt een rol, waardoor het verslag nog niet gepubliceerd kon worden. Deze nieuwe richtlijnen zullen immers in sterke mate het kader voor de toekomst van disclosure informatie in Europa bepalen. Uit de consultatie bleek verder ook dat er nog niet bij alle belanghebbenden een voldoende groot draagvlak is voor het uitbreiden van disclosure informatie, of beter voor het mobiliseren van de nodige middelen om dit mogelijk te maken. Aan de basis hiervan ligt in grote mate een verkeerde (te hoge) inschatting van de middelen die dit zou opslorpen.

Planning 2017

Het consultatieverslag zal in 2017 gepubliceerd worden. Er zal in functie van de uitkomst van de consultatie bekeken worden of er verdere initiatieven nodig zijn om het draagvlak voor de activiteiten van de VREG in deze te versterken/verduidelijken. Verder zullen de eerste analyses van de voorstellen voor de nieuwe Richtlijn Hernieuwbare energie en de richtlijn Interne Elektriciteitsmarkt opgenomen worden, zodat we onze advisering inschrijven in de Europese denkrichting.

Omwille van de lopende grondige herziening van de Europese richtlijn i.v.m. hernieuwbare energie, waarin ook een uitbreiding van de garantie van oorsprong en het gebruik ervan voor disclosure informatie aan de orde is, is de tijd toch nog niet rijp om hier in Vlaanderen al significante stappen in te zetten. Dit belet niet dat er een aantal beperktere aanpassingen aan de wetgeving wenselijk en zelfs nodig zijn om de markt te faciliteren en de klanten beter te informeren over de oorsprong van hun energie.

2.1.3.5. Advisering rond ombouw hoogcalorische netten

Rapportering 2016

Tegen 2023 moeten de Vlaamse aardgasnetten die laagcalorisch gas verdelen omgebouwd zijn om hoogcalorisch gas te kunnen gebruiken. Tegen dan lopen de huidige aardgasleveringscontracten met Nederland immers af. Via contacten met de aardgasdistributienetbeheerders en door deelname aan overleg op federaal niveau volgden we de ontwikkelingen op inzake de toekomst van de gasbevoorrading vanuit Nederland, en de gevolgen hiervan voor de distributie en levering van aardgas in het Vlaamse gewest. De VREG volgde ook de resultaten van het overleg tussen Fluxys en de distributienetbeheerders op inzake de afspraken, timing en financiering op dat vlak.

Planning 2017

We blijven de bestaande overlegfora opvolgen. We zijn voorstander van een solidarisering van de kosten die de ombouw van de aardgasnetten naar hoogcalorisch gas noodzaken, aangezien de dubbele structuur van het aardgasnet met een geografische opsplitsing in regio's met hoogcalorisch en andere met laagcalorisch gas een gevolg zijn van politieke beleidskeuzes uit het verleden.

2.1.3.6. Advisering rond warmtenetten

Rapportering 2016

De aanleg en exploitatie van warmtenetten is een materie die nauw gelinkt is aan onze activiteiten. De distributienetbeheerders voor elektriciteit en aardgas aanzien deze activiteiten als complementair bij hun huidig takenpakket en zijn overgegaan tot de oprichting van een gezamenlijk filiaal voor warmtedistributie. De problematiek van de gebonden afnemers op warmtenetten vertoont ook belangrijke parallellen met de materie van de gesloten distributienetten, directe lijnen en privé distributienetten, waarover we expertise hebben opgebouwd. Om die reden zijn er ook verwachtingen naar de VREG toe rond de toekenning en opname van regulerende taken door de VREG rond deze warmte- en koudenetten. Het gaat dan om verwachtingen rond de opstelling van de technische regels, aangezien de tariefregulering in de huidige bevoegdheidsverdeling een federale aangelegenheid is.

In deze context volgden we daarom de wetgevende initiatieven rond warmte- en koudenetten op (ontwerpdecreet koude- en warmtenetten en aanpassing van het besluit inzake warmtemeters) en verstrekten hierover advies aan de beleidsmakers.

Planning 2017

We blijven de wetgevende initiatieven opvolgen. De toekenning van regulerende taken aan de VREG rond koude- en warmtenetten kan enkel mits respect voor de onafhankelijkheidsvereisten die in de Elektriciteits- en Gasrichtlijnen worden vereist van een energieregulator. Bovendien kan de VREG deze taak enkel opnemen indien ons daartoe de nodige mensen en middelen worden toegekend. Zo zullen we extra personeel moeten aanwerven om deze specifieke warmtecompetenties uit te bouwen en om activiteiten op dit vlak te kunnen ondernemen.

OD 2.2. We zorgen voor voldoende en duidelijk regels om de elektriciteits- en aardgasmarkt goed te laten werken

In het kader van het in 2011 opgerichte Atrias werd de afgelopen jaren een nieuwe generatie van marktprocessen en markt dataprocessen uitgewerkt onder de naam MIG 6.0. Deze marktprocessen zullen op maat van de vrijgemaakte markt zijn (vergeleken met de oude processen waarvan de basis nog dateert van vlak na de vrijmaking en die onvolledig en onvoldoende efficiënt opgezet waren), zullen gebaseerd zijn op een gemeenschappelijke sokkel van basisprocessen die in alle gewesten toegepast kunnen worden en zullen rekening houden met de toekomstige beschikbaarheid van slimme meters. Doel van de MIG 6.0 is te komen tot een minder foutgevoelige, (kosten-)efficiëntere, klantvriendelijkere werking van de energiemarkt.

Daarnaast zullen de netbeheerders een marktfaciliterende rol opnemen door de datastromen in de vrijgemaakte elektriciteits- en aardgasmarkt te centraliseren. Atrias zal fungeren als beheerder van het centraal marktsysteem voor de elektriciteits- en aardgasmarkt in België. Hierdoor kan de uitwisseling van gegevens op de Belgische energiemarkt tussen energiegebruikers, energieleveranciers en andere marktpartijen zoals aggregatoren en energiedienstenbedrijven, transportnet- en distributienetbeheerders vlotter verlopen.

Een van de centrale taken voor het door de Belgische netbeheerders opgerichte Atrias, het centraal marktsysteem voor de elektriciteits- en aardgasmarkt, is het faciliteren van het overleg over de datastromen in de vrijgemaakte elektriciteits- en aardgasmarkt. Dit overleg is erop gericht het communicatieprotocol MIG 6 uit te werken als standaard voor de marktdataprocessen. De MIG 6 zal naar verwachting begin 2018 operationeel worden.

Naast de netbeheerders, spelen ook de energieleveranciers en de gewestelijke regulatoren – die de belangen van de klanten vertegenwoordigen en het evenwicht tussen de marktpartijen bewaken – een cruciale rol in de discussies binnen Atrias. De uitdaging is echter om ook nieuwe partijen bij het markt- en datamodel te betrekken, zoals afnemers, aggregatoren (die controle over het verbruik en/of de productie van een groep klanten gebruiken om sturende effecten op de vraag of het aanbod van elektriciteit te creëren) en andere ESCO's (bedrijven die energiediensten leveren). Dit is noodzakelijk om de stap te zetten naar het thema Flexibiliteit, het sturen van zowel de vraag naar als het aanbod van energie.

De VREG ziet op termijn ook een rol voor de distributienetbeheerders, al dan niet via het centraal marktsysteem of vergelijkbare instrumenten, inzake het efficiënter maken van de rapportering aan de VREG van kernstatistieken inzake de werking van de markt (track "reporting" binnen Atrias) en inzake de aanlevering van de nodige datastromen voor de controle van de oorsprong van de geleverde stroom (track "groenrapportering" binnen Atrias).

Op het vlak van energiediensten willen we voorkomen dat distributienetbeheerders oneerlijke concurrentie veroorzaken ten aanzien van de leveranciers van energiediensten omwille van hun activiteiten inzake opname en beheer van meetdata. Daarom moet vermeden worden dat de netbeheerder afwijkt van zijn kerntaken en moet een niet-discriminerende behandeling van de aanbieders van energiediensten, overeenkomstig de richtlijn energie-efficiëntie, verzekerd worden. Ook dit is een aspect van het verzekeren van een level playing field.

Rapportering 2016

We hebben in 2016 verder de totstandkoming van de nieuwe markt dataprocessen van dichtbij opgevolgd en toegezien op de klantgerichte uitwerking van de marktfaciliterende rol. Dit doen we concreet door actieve deelname aan het Marktcomité, dat in 2016 vier keer bijeen kwam.

Ook via de stuurgroep Market Operations nemen we actief deel aan de besprekingen die de totstandkoming van de MIG 6 en de MIG TPDA (Third Party Data Access) voorbereiden. De stuurgroep coördineert het werk van de diverse werkgroepen en task forces waaraan de energieleveranciers en netbeheerder (en indien relevant ook de regionale regulatoren) deelnemen.

Er vonden in 2016 7 vergaderingen plaats van deze stuurgroep. Onderwerpen die daarbij aan bod kwamen waren o.a.: nieuwe diensten voor prosumanten in MIG 6, methodiek schatting op schatting, marktrapporteringen en –monitoring, MIG TPDA, transitie MIG 4 naar MIG 6, scope go live 2018, ...

Naar aanleiding van dit overleg stelden wij – na overleg met andere bevoegde instanties – een informatienota op over de nieuwe diensten voor prosumanten in MIG 6. Meer specifiek beantwoorden wij in deze nota de vragen van de leveranciers i.v.m. de facturatie van injectie in geval van valorisatie of (beperkte) vermarkting van injectie.

In het kader van MIG TPDA namen we ten slotte actief deel aan een specifieke user group hieromtrent.

Planning 2017

We zullen ook in 2017 verder blijven toezien op enerzijds de correcte uitvoering van de huidige marktafspraken (de MIG 4.1) en verder meewerken aan een klantgerichte uitwerking van de toekomstige marktfaciliterende rol van het Central Market System en de ontwikkeling van de nieuwe marktprocessen in MIG 6.0. Dit doen we concreet door actieve deelname aan het Marktcomité (strategisch overleg over de huidige en toekomstige marktorganisatie) en de stuurgroep Market operations (opvolging implementatie MIG 6.0 en Central Market System) binnen Atrias. We gaan ook verder met de aanpassing van het regelgevend kader: herziening TRD (introduktie nieuwe MIG 6.0 begrippen, invoegen nieuwe marktprocessen, aanpassen van bestaande marktprocessen, etc.) met uitvloeisels naar het Energiebesluit/-decreet.

Naast de netbeheerders, spelen ook de energieleveranciers en de gewestelijke regulatoren – die de belangen van de klanten vertegenwoordigen en het evenwicht tussen de marktpartijen bewaken – een cruciale rol in de discussies over de marktprocessen. De uitdaging blijft echter om ook nieuwe partijen bij het markt- en datamodel te betrekken, zoals (industriële) afnemers, aggregatoren (die controle over het verbruik en/of de productie van een groep klanten gebruiken om sturende effecten op de vraag of het aanbod van elektriciteit te creëren) en andere ESCO's (bedrijven die energiediensten leveren). Dit is noodzakelijk om de stap te zetten naar het thema Flexibiliteit, het sturen van zowel de vraag naar als het aanbod van energie.

We zien een trend dat onder andere door de groei van decentrale productie en demand response, de aandacht van de TNB voor het distributienet, alsook de raakvlakken en ook de nood aan samenwerking tussen Elia (in zijn rol van TNB en beheerder van het plaatselijk vervoernet) en de DNBs steeds groter wordt (bijvoorbeeld voor de ondersteunende diensten van de TNB, maar ook in nood aan data en metingen of in coördinatie over netinvesteringen). We willen daarom actiever dan vroeger de Elia User Group opvolgen, alsook gekoppelde initiatieven om deze trend adequaat te kunnen weergeven en te anticiperen in het regelgevend kader. Dit zal ook een nauwere samenwerking met de federale regulator vergen.

OD 2.3. We zorgen voor voldoende en duidelijke regels voor het beheer van de elektriciteits- en aardgasnetten

2.3.1. Actualisatie van de technische reglementen voor de distributie van elektriciteit en aardgas en het plaatselijk vervoer van elektriciteit

Rapportering 2016

De technisch reglementen voor de distributie van elektriciteit en aardgas (TRDE en TRDG) moeten aangepast worden aan enkele belangrijke ontwikkelingen in het Vlaamse energielandschap. De belangrijkste ontwikkeling betreffen de nieuwe marktprocessen, MIG 6 (Message Implementation Guide), waarvan de go-live voorzien is in januari 2018. Daarnaast worden ook marktprocessen ontwikkeld voor de informatie-uitwisseling tussen andere partijen en voor andere doeleinden dan facturatie: de MIG TPDA. Ook de introductie van slimme elektriciteits- en gasmeters vereisen nieuwe regels, net als flexibiliteit op het elektriciteitsnet. Tenslotte zijn er ook Europese netwerkcodes ter bevordering van de Europese interne energiemarkt die deels geïmplementeerd moeten worden op niveau van het distributienet.

Van 11 januari tot 11 maart 2016 liep daarom een consultatie ([CONS-2016-01](#)) met betrekking tot een voorstel van nieuwe structuur van de technisch reglementen voor de distributie van elektriciteit en aardgas, alsook over de aanpak van de grondige herziening van het TRDE en het TRDG. Dit resulteerde in de vastlegging van de nieuwe structuur en de aanpak op 24 mei ([RAPP-2016-05](#)).

In de loop van 2016 vond stakeholderoverleg plaats m.b.t. verschillende aspecten van de te implementeren wijzigingen, zoals, in hoofdzaak, de bepalingen van MIG6. In de zomerperiode werd een consultatie via mail gelanceerd over de specifieke code m.b.t. gesloten distributienetten.

Planning 2017

Technische reglementen voor distributie

In 2017 wordt verder gewerkt aan de volledige herziening van het TRDE en TRDG, en wordt deze afgerond. Op 15 februari 2017 moet een eerst tekstvoorstel voorliggen dat daarna geconsulteerd wordt. Na de verwerking van de resultaten van deze consultatie wordt het eerste ontwerp bijgewerkt, en voorgesteld op 15 juni 2017. Met het oog op zoveel mogelijk inspraak van alle stakeholders wordt ook deze bijgewerkte versie geconsulteerd. Het doel is de een goedkeuring van de VREG van de definitieve versie van het nieuwe TRDE en TRDG op 30 september 2017.

Technisch reglement plaatselijk vervoer

In 2017 wordt een herzieningstraject met betrekking tot het technisch reglement inzake het plaatselijk vervoernet van elektriciteit (TRPV) opgestart. De belangrijkste ontwikkeling die daartoe aanleiding geeft, zijn de Europese Netwerkcodes. Bepaalde van deze codes traden in 2016 in werking, zodat de concrete data waaraan de regelgeving op bepaalde vlakken moet worden aangepast, vast staat.

Met het oog op een tijdige implementering voorzien we in een eerste tekstvoorstel van een herzien TRPV op 1 januari 2018. Daartoe zal in 2017 een voorstel van nieuwe structuur van het TRPV geconsulteerd worden, in lijn met de nieuwe, toekomstige, structuur van de technische reglementen voor distributie. Daarna zal aan het ontwerp van de nieuwe tekst gewerkt worden. We wensen een zo verregaand mogelijke alignering met de implementatie die op federaal vlak na te steven, maar eveneens de termijn voor implementatie te halen. Eén en ander vereist een goede samenwerking en communicatie met het federale niveau.

2.3.2. Opvolgen van de uitwerking en implementatie van de Europese netwerkcodes

De Europese netwerkcodes zijn een set van verordeningen die voor een effectieve geharmoniseerde interne markt voor elektriciteit en aardgas in Europa moeten zorgen. Ze bevatten bepalingen over de aansluiting op de netten, de toegang tot de netten en de evenwichtsmethodieken. In het algemeen moet de VREG ervoor waken dat de principes die worden uitgewerkt in de Netwerkcodes ook worden geïmplementeerd in Vlaanderen. Dit houdt in dat zal moeten nagegaan worden welke bepalingen in het Energiedecreet, het Energiebesluit en de Technische Reglementen moeten aangepast worden.

Rapportering 2016

De netwerkkode Requirements for Generators (NC RfG) trad in werking op 17 mei 2016. De netwerkkode legt een aantal nieuwe of bijkomende technische vereisten op aan productie-eenheden die nieuw zullen aansluiten of een significante modernisering ondergaan. Er is een implementatieperiode voorzien waarin de technische regelgeving moet worden aangepast van 3 jaar met als deadline 17 mei 2019. De netwerkkode over Demand Connection (DCC) trad in werking op 7 september 2016 en bevat een aantal nieuwe bepalingen voor bepaalde groepen afnemers die nieuw zullen aansluiten of een significante modernisering doen. Er is een implementatieperiode van 3 jaar voorzien.

Na overleg met Synergrid, Elia en de distributienetbeheerders werd een impactanalyse en een plan van aanpak gemaakt omtrent de implementatie in de regionale regelgeving van beide netwerkcodes, alsook reeds voor de netwerkkode System Operation, die nog niet in werking is getreden, maar een implementatiedeadline heeft die ongeveer zal samenvallen met deze van de NC RfG en de DCC. De informatienota bevat onder meer de volgende conclusies, die moeten uitgevoerd worden voor de deadline van 17/05/2019:

- Aanpassing nodig van het Energiedecreet voor o.a. een aantal definities
- Een grondige herziening nodig van het Technisch Reglement Plaatselijk Vervoernet van Elektriciteit en een kleinere herziening van het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit
- Herziening van een aantal technische voorschriften, waarvan het belangrijkste C10/11
- Herziening van het aansluitingscontract

We hebben in 2016 een eerste reeks van inhoudelijke besprekingen in de Expert Werkgroep Netwerkcodes bijgewoond als observator. De TNB organiseert deze besprekingen met de stakeholders, waaronder DNB's, (industriële) afnemers en producenten, in het kader van de grondige herziening van het Federaal Technisch Reglement Transmissie dat eveneens sterk geïmpacteerd is door de RfG, DCC en andere netwerkcodes. Vooral

de NC RfG heeft een sterke impact op de decentrale productie-eenheden aangesloten op het distributienet en het lijkt dan ook wenselijk dat indien er een consensus wordt gevonden in deze besprekingen, deze ook kunnen meegenomen worden in de regionale aanpassingen. Dit wil echter niet zeggen dat de VREG niet alle regionale processen van stakeholders overleg en publieke consultatie zal respecteren. Als er in deze processen nieuwe inzichten aan het licht komen, zullen deze uiteraard ook bekeken worden. Omdat deze besprekingen nog verder lopen in het eerste kwartaal van 2017, heeft de VREG beslist om nog geen inhoudelijk advies uit te brengen vooraleer deze besprekingen beëindigd zijn. De VREG was ook betrokken bij de afstemming over dit onderwerp tussen de federale overheid en de regio's via een specifieke werkgroep van het ENOVER-platform.

Verder vereisen de NC RfG en de DCC dat de regulatoren voor de netten, waarvoor zij bevoegd zijn, nieuwe processen en taken uitwerken zoals bijvoorbeeld het toestaan van afwijkingen op de netwerkcodes en het classificeren van technologieën als "opkomende technologieën", waarbij deze een uitzondering krijgen op de vereisten van de netwerkcode. Deze zaken werden in 2016 intern voorbereid, alsook werden de mogelijkheden van samenwerking met de andere, regionale regulatoren en de federale regulator via FORBEG-Elektriciteit besproken.

Planning 2017

In 2017 zullen de nieuwe processen bepaald in de NC RfG en DCC prominenter worden voor externen. Het gaat onder meer om het opstellen, consulteren en finaliseren van de criteria voor het toestaan van afwijkingen op de netwerkcodes en het beslissen van een toekenning van een classificatie als "Opkomende Technologie" voor de dossiers waarvoor de VREG bevoegd is. De VREG zal hier optimaal streven naar samenwerking en alignatie met de andere regulatoren in de mate van het mogelijke.

We zullen in 2017 verder werken aan de implementatie van de netwerkcodes NC RfG en DCC door o.a. de voorbereidingen te treffen voor de herziening van het TRDE en het opstarten van de herziening van het technisch reglement inzake het plaatselijk vervoernet van elektriciteit (zie 2.3.1), het bijwonen van de verschillende platformen die de implementatie van de netwerkcodes bespreken en indien nodig, het uitbrengen van eigen advies voor aanpassing van de regelgeving. Synergrid heeft aan de VREG laten weten dat ze in 2017 een werkversie en in een later stadium een officiële versie van het belangrijkste technisch voorschrift voor de aansluiting van productie-eenheden (C10/11) zullen consulteren naar aanleiding van de bepalingen in de NC RfG. Dit voorschrift moet ook door de VREG worden goedgekeurd.

Voor 2017 wordt ook de inwerkingtreding van 3 nieuwe netwerkcodes verwacht:

- NC System Operation: bepalingen over de exploitatie van de netten
- NC Emergency & Restoration: bepalingen over het beheer van de netten in staat van noodgeval, black-out en herstel
- NC Balancing: bepalingen over balanceren van het net

Deze netwerkcodes zullen ook moeten geïmplementeerd worden in de komende jaren. De VREG zal dan ook hun ontwikkeling verder opvolgen, hun impact op het plaatselijk vervoernet en de elektriciteitsdistributienet en hun beheerders analyseren en indien zij van kracht worden, deze meenemen in de reeds lopende initiatieven, indien mogelijk of nieuwe initiatieven lanceren.

2.3.3. Opvolging van de herziening van het toegangscontract

Het toegangscontract regelt de verhouding tussen de netbeheerder en de toegangshouders/leveranciers die toegang willen of hebben tot zijn net. Het toegangscontract moet een evenwichtige verdeling van de rechten en plichten van de toegangshouders/leveranciers en netbeheerders verzekeren, en afgestemd zijn op de modaliteiten voor flexibiliteit zoals vastgelegd in de aansluitingscontracten.

Rapportering 2016

Vanaf de goedkeuring en ondertekening van de eerste versie van het toegangscontract (vroeger had dit de vorm van een reglement) werd afgesproken om dadelijk een herzieningstraject op te zetten. Aan beide zijden

(netbeheerders en leveranciers) was er immers nood om een aantal zaken grondig te bespreken en bij te stellen.

De eerste stuurgroepvergadering 'herziening toegangscontracten' vond plaats op 8 juni 2016. Daarbij werd de agenda vastgelegd en werden trajecten uitgestippeld. Er werd ook een werkgroep financiële aspecten opgericht. De stuurgroep en de werkgroep kwamen nadien verschillende keren samen. De eventuele invoering van een vergoeding voor incasso en systeemkosten was in 2016 het belangrijkste thema dat aan bod kwam. De verschillende partijen slaagden erin om tot een gedragen consultatietekst met een voorstel van vergoedingsmechanisme te komen.

In het kader van het Toegangscontract liep in 2016 ook een bemiddelingstraject tussen de distributienetbeheerders en een energieleverancier i.v.m. het (niet-)respecteren van de voorwaarden van het toegangscontract. Deze bemiddeling kon niet afgerond worden voor het einde van 2016 en zal dus verder gezet worden in 2017.

Planning 2017

Er zal in januari 2017 een consultatie opgestart worden door de distributienetbeheerders over de eventuele invoering van een vergoeding voor incasso en systeemkosten van de toegangshouders. Daarnaast zullen er ook werkgroepen worden opgericht over juridische en data-aspecten, en zal de werkgroep financiële aspecten o.m. de facturatieaspecten bespreken. Ook in andere fora zullen er aspecten van het toegangscontract besproken worden. Het is de bedoeling om in 2017 de onderhandelingen over een nieuw toegangscontract voor zowel elektriciteit als aardgas af te ronden, zodat deze contracten, mits goedkeuring door de VREG, in werking kunnen treden op 1 januari 2018.

De uitvoering van een akkoord over een vergoedingssysteem vereist nazicht door en goedkeuring door de VREG, en mogelijk ook een aanpassing van de tariefmethodologie (na consultatie).

2.3.4. Opvolging van de herziening van het aansluitingsreglement, het aansluitingscontract en het verkavelingsreglement

Rapportering 2016

Aansluitingsreglementen

De aansluitingsreglementen leggen de rechten en plichten vast die gelden tussen distributienetbeheerder en de klant aangesloten op het distributienet laagspanning (elektriciteit) of lage druk en middendruk (aardgas).

Op 1 februari 2016 werden de nieuwe aansluitingsreglementen van kracht. Deze zijn in overeenstemming gebracht met het wettelijk kader inzake consumentenbescherming en evoluties in de rechtspraak, met name op het vlak van de aansprakelijkheid van de netbeheerder. De impact van de nieuwe regeling op de organisatie en de kost van het netbeheer zal opgevolgd worden door de VREG. Daartoe werd het rapporteringsmodel inzake de aansprakelijkheid van de netbeheerder aangepast. De VREG zal de door de netbeheerders gerapporteerde cijfers voor 2015 publiceren begin 2017.

De netbeheerders legden in het voorjaar een gemotiveerd voorstel tot wijziging van het aansluitingsreglement elektriciteit voor aan de VREG, dat noodzakelijk was naar aanleiding van het ontstaan van een nieuwe openbare dienstverplichting voor de netbeheerders: het opstellen en beheren van een databank inzake laadpunten voor elektrische voertuigen. In dat kader rees immers de noodzaak tot invoering van een meldingsplicht voor de exploitanten van oplaadpunten. In het wijzigingstraject dat daarop volgde werden twee andere wijzigingen meegenomen: de herintroductie van een bepaling inzake het recht van een netgebruiker op objectieve informatie (voorheen: 'objectief verslag') met betrekking tot een incident dat schade berokkende, alsook de opname van aanvullende bepalingen met betrekking tot de procedure voor het verkrijgen van een ongemakkenvergoeding. Die wijzigingen hebben betrekking op zowel het aansluitingsreglement elektriciteit als aardgas, waardoor uiteindelijk beide reglementen wijzigen. De inwerkingtreding van de wijziging zal pas begin 2017 plaatsvinden.

Aansluitingscontracten

Het aansluitingscontract legt de rechten en plichten vast die gelden tussen distributienetbeheerder en de netgebruiker aangesloten op het middenspannings- en middendruk net. In 2016 eindigde het in 2014 gestarte traject van de grondige herziening van de aansluitingscontracten. In het voorjaar van 2016 werd de tekst van het modelcontract voor elektriciteit afgerond, in het najaar dat voor aardgas. Beide contracten worden vanaf 1 januari 2017 gebruikt. De netbeheerders organiseren hieromtrent een informatiesessie voor de belanghebbenden, waarbij de belangrijkste inhoudelijke wijzigingen zullen worden toegelicht.

Deze belangrijke herziening was nodig omwille van a) de integratie van nieuwe regels uit hogere regelgeving zoals het Energiedecreet en de technische reglementen, alsook b) het ondervangen van evoluties in de praktijk waarvoor hogere regelgeving nog ontbreekt of in ontwikkeling is, maar waarvoor een voorlopig contractueel kader vereist is. Voordien leidden de recentere ontwikkelingen in de markt, vooral op het vlak van moduleerbaarheid van de toegang, ertoe dat individuele contracten werden gesloten die niet publiek beschikbaar en dus raadpleegbaar zijn, en ook aan het toezicht van de regulator ontsnapt.

De nieuwe contracten zijn 'modulair' opgebouwd en kunnen door de netbeheerder eenvoudiger beheerd en gepubliceerd worden: er is een algemeen deel met individuele gegevens en de algemene voorwaarden, en daarnaast zijn er technische bijlagen. Zowel de algemene voorwaarden als de technische bijlagen zullen, elk afzonderlijk, verder evolueren naar nieuwe versies.

Het contract bevat een bepaling waardoor het steeds op initiatief van de netbeheerder kan worden gewijzigd als wijzigingen aan het wettelijke of reglementair algemeen kader, de technische reglementen of de marktomstandigheden dit noodzakelijk maken, of als de aansluiting van de netgebruiker een belangrijke wijziging (beschreven in contract) ondergaat. Uiteraard moet deze wijziging de goedkeuring wegdragen van de VREG.

Verkavelingsreglementen

We analyseerden de zogenaamde "verkavelingsreglementen" van de netbeheerders. Dit zijn reglementen die worden opgelegd aan verkavelaars. Informeel werden eind februari reeds opmerkingen en suggesties door de VREG overgemaakt aan de netbeheerders, nadat bleek dat een (kleiner) herzieningstraject m.b.t. deze reglementen lopende was. Op die manier beoogden we de implementatie van kleinere aanpassingen op onze suggestie. Infrac implementeerde enkele van de opmerkingen. Het herziene verkavelingsreglement van Infrac trad in werking op 1 juli 2016.

Hiernaast werd in het najaar van 2016 ook het proces opgestart teneinde de niet-periodieke distributienettarieven van Eandis en Infrac te harmoniseren. Op onze vraag zullen ook de verkavelingstarieven in deze oefening worden betrokken.

Planning 2017

Eandis en Infrac werken samen aan een grondige herziening van de verkavelingsreglementen, met een beoogde landing op 1 januari 2019. We volgen dit traject op.

We werken ook verder aan de harmonisatie van de tariefstructuur inzake de niet-periodieke distributienettarieven (en verkavelingstarieven), waarbij we vertrekken vanuit een klantbenadering. Of dit ook leidt tot een aanpassing van de aansluitingscontracten en -reglementen moet nog worden bekeken.

2.3.5. Opvolging van de contracten van Elia m.b.t. het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit

Rapportering 2016

Elia is naast transmissienetbeheerder (federale bevoegdheid, toezicht door CREG) tevens beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit (regionale bevoegdheid, toezicht in Vlaanderen door VREG). Elia hanteert daarbij volgende contracten die ook de VREG aanbelangen: het toegangscontract, dat gesloten wordt met de toegangshouder, en het ARP-contract, dat gesloten wordt met de toegangsverantwoordelijke. Krachtens artikel I.3.1.1. van het Technisch Reglement Plaatselijk Vervoer treden modelcontacten van de beheerder van het plaatselijk vervoernet pas in werking indien ze 2 maanden voor hun inwerkingtreding ter goedkeuring aan de VREG overgemaakt werden. Op 18 februari keurde de VREG een kleine wijziging van het ARP-contract goed. Op 20 juni ([BESL-2016-06](#)) keurde de VREG een wijziging van het ARP- en het toegangscontract goed (wijziging als gevolg van uitbreiding van de mogelijkheden tot deelname aan de

primaire reserves, de implementatie van de CACM-verordening (EU) 2015/1222 en de invoering van de mogelijkheid tot e-facturatie en e-handtekening).

Planning 2017

Voor 2017 is er al minstens één voorstel van wijziging aan het ARP-contract voorzien in het eerste kwartaal van 2017, die bij ons ter goedkeuring zal worden voorgelegd. De wijziging betreft hoofdzakelijk het mogelijk maken van het Bidladder project dat tot doel heeft een platform uit te bouwen waar marktpartijen beschikbare flexibiliteit kunnen aanbieden voor het systeemevenwicht.

2.3.6. Opvolging van de herziening van het allocatiemodel

Rapportering 2016

Op voorstel van Synergrid stelden we de synthetische lastprofielen elektriciteit en aardgas voor 2016 vast ([BESL-2016-54](#) en [BESL-2016-55](#)).

Het allocatiemodel dat de toewijzingsregels beschrijft voor de energiehoeveelheden die geïnjecteerd worden op en afgenomen van het distributienet bleef ongewijzigd.

Planning 2017

We moeten de voorstellen inzake allocatiemethodiek die door de marktpartijen worden ingediend nog bekrachtigen, vóór inwerkingtreding van de nieuwe methodiek zoals voorzien in de MIG 6.

De overstap naar het gebruik van reële profielen maakt het gebruik van synthetische lastprofielen in principe overbodig.

In de huidige marktafspraken voor dataprocessen is er slechts één situatie mogelijk voor een prosumant met een terugdraaiende teller: er wordt gemeten hoeveel er sinds de vorige meteropname afgenomen is van het net, de netto-afname. Hierdoor wordt de afname dus automatisch 'gecompenseerd' door de productie/injectie. Indien er sinds de vorige meteropname meer geïnjecteerd is dan er afgenomen werd, dan wordt eenvoudigweg 0 gerapporteerd aan de evenwichtsverantwoordelijke/elektriciteitsleverancier. Hierdoor wordt de prosumant niet vergoed voor de 'overproductie' (de netto-injectie) en komt deze ten goede aan de netverliezen. Anderzijds betaalde de prosumant niet voor eventueel afgenomen energie die op een ander moment gecompenseerd werd door productie vermits dit niet gemeten werd.

Vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe marktprocessen (MIG 6) wordt het mogelijk om de overproductie van een prosumant te identificeren in de allocatie. De overproductie van aansluitpunten wordt gevaloriseerd en toegekend aan de klant. MIG 6 en de komst van de slimme digitale meter bieden prosumanten in de toekomst dus meer mogelijkheden om actief deel te nemen in de energiemarkt en zélf beslissingen te nemen over de door hen geïnjecteerde/geproduceerde energie.

Vanaf MIG 6 zal de dienst 'valorisatie van injectie' voor deze groep de standaard worden. Voor prosumanten met een bi-directionele meter zullen ook andere diensten, zoals vermarkting van de geïnjecteerde elektriciteit, mogelijk worden.

OD 2.4. We leggen correcte en toekomstgerichte nettarieven vast voor de toegang tot en de aansluiting op het Vlaams distributienet

2.4.1. Aanpassing van de tariefmethodologie voor de periode 2015-2016

Na een openbare raadpleging ([CONS-2016-03](#)) pasten we op 28 juni 2016 onze tariefmethodologie voor de reguleringsperiode 2015-2016 aan ([BESL-2016-07](#)). Zie [Aangepaste tariefmethodologie 2015-2016](#).

De Vlaamse Regering legde de elektriciteitsdistributienetbeheerders nieuwe openbaredienstverplichtingen op om de infrastructuur voor elektrische voertuigen te stimuleren. Het plan is dat elke netbeheerder in zijn netgebied, vanaf dit jaar tot in 2020, oplaadpunten voor elektrische wagens laat installeren en daarna laat onderhouden en uitbaten. Van de netbeheerders werd verwacht dat ze in 2016 overgingen tot de uitbesteding voor de plaatsing van de eerste 500 oplaadpunten voor elektrische wagens in Vlaanderen. Een vereiste in de regelgeving is dat ze erover moeten waken dat de kosten de opbrengsten niet overtreffen.

De activiteiten zullen voor de netbeheerders nieuwe kosten en opbrengsten met zich meebrengen. We namen daarom nieuwe regels en rekenmethodes op in de tariefmethodologie om met de specifieke activiteit rekening te houden. We creëerden een tarifair kader dat tijd en financiële ruimte geeft om de nieuwe oplaadpunten commercieel interessant te maken maar dat ook de netbeheerders stimuleert tot kostenefficiëntie.

Naar aanleiding van de reacties op de openbare raadpleging pasten we de tekst van de tariefmethodologie aan. De voornaamste punten zijn:

- We geven een milde efficiëntieprikkel omdat het gaat over opgelegde verplichtingen met onzekerheid over het rendement van de investeringen;
- Binnen de efficiëntieprikkel maken we een onderscheid tussen het rendement van oplaadpunten naargelang de reden waarom ze werden geplaatst. Distributienetbeheerders kunnen zowel uit eigen beweging oplaadpunten plaatsen als op aanvraag door een gebruiker van een elektrische wagen.

We verwijzen naar het consultatieverslag ([RAPP-2016-10](#)) voor onze gedetailleerde reactie op de zienswijzen van de verschillende belanghebbenden.

2.4.2. Vaststelling van een tariefmethodologie voor de periode 2017-2020

Rapportering 2016

Op 24 augustus legden wij de tariefmethodologie voor de Vlaamse elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders voor de periode 2017-2020 vast volgens de regelgeving in het Energiedecreet. Die tariefmethodologie omvat de regels, de rapporteringen en de berekeningen waarmee de tarieven voor de elektriciteits- en aardgasdistributie worden bepaald. Zie [Tariefmethodologie 2017-2020](#)

Eind december 2015 werden de richtsnoeren voor het opstellen van de tariefmethodologie in het Energiedecreet van kracht. In overeenkomst hiermee zijn we in het voorjaar van 2016 in overleg getreden met de distributienetbeheerders omtrent de volgende tariefmethodologie en reguleringsperiode.

Na het overleg met de distributienetbeheerders raadpleegden we tussen 4 mei en 28 juni openbaar over een voorstel van tariefmethodologie ([CONS-2016-04](#)). We ontvingen daarbij ruim 128 reacties, waarbij 13 opmerkingen aanleiding gaven tot een aanpassing.

Enkele belangrijke verschillen met de tariefmethodologie van de voorafgaande reguleringsperiode 2015-2016 zijn:

- We kozen voor een reguleringsperiode van vier jaar, 2017-2020. Een langere periode geeft o.a. meer zekerheid aan de netbeheerders en ook aan gezinnen en bedrijven over de hoogte van de tarieven.
- De netbeheerder moet aandacht hebben voor zowel de kostprijs als de kwaliteit van zijn dienstverlening. Wij voerden een stimulans in om ook de kwaliteit van de dienstverlening door de netbeheerder verder te bevorderen. Hierover voerden we een consultatie in 2015. We volgen vanaf 2017 de stroomonderbrekingen, de laattijdige aansluitingen, de klachten en de inspanningen van de netbeheerders m.b.t. klantvriendelijkheid en m.b.t. de belanghebbenden op.
- We houden de toegelaten inkomsten van de netbeheerders uit hun distributienettarieven op een redelijk kostenniveau. De uitbouw en het onderhoud van de distributienetten vereisen immers belangrijke investeringen. Voor de vastlegging van de hoogte van de kosten van de netbeheerders voor rentes en dividenden hielden we rekening met de lagere marktrentes en een advies van consultant The Brattle Group.

Planning 2017

De tariefmethodologie bevat al de nodige elementen om de distributienettarieven voor de volgende jaren 2017-2020 te kunnen vastleggen. We voorzien dan ook geen aanpassingen aan de tariefmethodologie in 2017. We vinden het belangrijk om de tariefmethodologie op een zo stabiel en voorzienbaar mogelijke wijze op te stellen en toe te passen.

Toch kunnen we niet geheel uitsluiten dat gedurende 2017 nieuwe, onvoorziene elementen opduiken die een aanpassing van de tariefmethodologie zouden vereisen, zoals bijvoorbeeld:

- wijzigingen in de regelgeving
- een juridische uitspraak in een rechtszaak, of
- een specifieke aanpak voor de kosten voor de ombouw van de laagcalorische gasnetten inclusief de interacties met het hiervoor voorziene federale fonds, zodra dit zou opgestart worden.

We onderzoeken de invoering van een meer capaciteitsgericht distributienettarief (zie 2.4.8). Het Energiedecreet schrijft voor dat bij de invoering van een capaciteitstarief de tarieven rekening moeten houden met regionaal objectieveerbare verschillen. In 2017 wensen we het onderzoek naar deze verschillen op te starten. De identificatie van regionaal objectieveerbare verschillen kan vermoedelijk bijdragen aan een betere vergelijkbaarheid van de kosten van de distributienetbeheerders. Vervolgens zouden we deze kennis en informatie kunnen meenemen naar en verwerken in de efficiëntieprikkel in een volgende tariefmethodologie.

2.4.3. Vaststelling van de regulatoire saldi

Rapportering 2016

Per 30 juni 2016 (Eandis) en 1 juli 2016 (Infrax) hebben we de rapporteringsmodellen inzake exogene kosten 2015 ontvangen, vergezeld van de rapporten inzake feitelijke bevindingen opgesteld door de commissarissen van de distributienetbeheerders. Deze documentatie werd door ons in detail onderzocht en in de loop van augustus en september 2016 werden door ons via e-mail bijkomende vragen en bemerkingen op de ontvangen informatie gesteld. Ook werden overlegvergaderingen met Eandis, Infrax en hun respectievelijke commissaris georganiseerd.

Deze ontvangen informatie liet ons toe om per tariefcomponent het regulatoir saldo inzake exogene kosten 2015 en het regulatoir saldo voor niet-exogene kosten 2015 vast te stellen. Dit laatste vloeit voort uit de dekking van het volumerisico m.b.t. verbruiksgerelateerde tariefdragers (BESL-2016-10 tot en met BESL-2016-30).

Planning 2017

Uiterlijk 1 juli 2017 moeten de distributienetbeheerders de rapporteringsmodellen inzake exogene kosten 2016, vergezeld van de rapporten inzake feitelijke bevindingen opgesteld van de commissarissen, bij ons indienen. Deze documentatie zal door ons in detail worden onderzocht en vastgesteld. We wijzen op de noodzaak tot tijdige vaststelling van de regulatoire saldi 2016 aangezien deze ook in rekening worden genomen voor de verrekening van de regulatoire saldi in het toegelaten inkomen 2018 en dit conform de bepalingen in de tariefmethodologie 2017-2020.

2.4.4. Goedkeuring toegelaten inkomen netbeheerders

Rapportering 2016

Op 7 oktober 2016 hebben we voor elke aardgas- en elektriciteitsdistributienetbeheerder in Vlaanderen beslist welk totaalbedrag hij mag ontvangen uit zijn periodieke distributienettarieven in 2017 (BESL-2016-10 t.e.m. BESL-2016-30). Die periodieke distributienettarieven vormen een vergoeding voor het gebruik van het net, de meteropnames enz. Wij bepalen de inkomsten van de netbeheerders in functie van de kosten van de ondernemingen, meer bepaald volgens de werkwijze van de [tariefmethodologie 2017-2020](#).

Globaal liggen de toegelaten inkomsten in 2017 voor elektriciteit met 2,6 miljard euro ongeveer 4,1% boven het niveau van 2016. Ca. 62% van de inkomsten wordt voorzien voor exogene kosten. Dat zijn kosten waarover de distributienetbeheerder geen controle heeft.

Het budget voor de exogene kosten m.b.t. de elektriciteitsdistributie 2017 ligt globaal ca. 8,6% of 125 miljoen euro hoger ten opzichte van 2016. Hiervoor zijn diverse redenen. Zo waren er in 2015 tekorten ontstaan die nu voor het eerst worden afgebouwd. De Eandis-distributienetbeheerders hadden bijvoorbeeld door een decreetswijziging niet-voorzien kosten voor de steuncertificaten.

De endogene kosten voor elektriciteit (kosten waarop de netbeheerder wel invloed heeft) dalen met ongeveer 2,4%. Dat is onder meer te danken aan de daling van de rentes op de financiële markt. Voor aardgas stijgen de toegelaten inkomsten in 2017 globaal met 3,7% tot ca. 0,5 miljard euro, vooral door exogene kosten. Ongeveer 98% van deze inkomsten zijn bedoeld voor endogene kosten. Meer detail is terug te vinden in de [nota](#) op onze website.

Per 30 juni 2016 (Eandis) en 1 juli 2016 (Infrax) hebben we de rapporteringsmodellen inzake niet-exogene kosten 2015 ontvangen, vergezeld van de rapporten inzake feitelijke bevindingen opgesteld door de commissarissen van de distributienetbeheerders. Deze documentatie werd door ons in detail onderzocht en in de loop van augustus en september 2016 werden door ons via e-mail bijkomende vragen en bemerkingen op de ontvangen informatie gesteld. Ook werden overlegvergaderingen met Eandis, Infrax en hun respectievelijke commissaris georganiseerd. Een vergelijkbaar onderzoek gebeurde ook in de jaren 2014 en 2015 respectievelijk omtrent de rapporteringsmodellen inzake niet-exogene kosten 2010-2013 en 2014.

Vervolgens hebben we per 30 augustus 2016 (Infrax) en 1 september 2016 (Eandis) de rapporteringsmodellen m.b.t. saldo vennootschapsbelasting en de rapporteringsmodellen inzake exogene kosten ontvangen. Hierin waren de budgetten van de distributienetbeheerders voor 2017 opgenomen. Deze documentatie werd door ons in detail onderzocht en in de loop van september en oktober 2016 werden door ons via e-mail bijkomende vragen en bemerkingen op de ontvangen informatie gesteld.

Deze ontvangen informatie liet ons toe om op 7 oktober 2016 het toegelaten inkomen 2017 voor elke aardgas- en elektriciteitsdistributienetbeheerder in Vlaanderen te beslissen, volgens de bepalingen in de tariefmethodologie 2017-2020.

Planning 2017

In oktober 2017 zal het toegelaten inkomen van de netbeheerders voor het jaar 2018 moeten worden vastgesteld volgens de bepalingen van de tariefmethodologie 2017-2020. Uiterlijk 1 september 2017 moeten de distributienetbeheerders de rapporteringsmodellen m.b.t. saldo vennootschapsbelasting en de rapporteringsmodellen inzake exogene kosten in te dienen met daarin de budgetten voor 2018.

Ter voorbereiding van de trendberekening inzake de endogene kosten voor een volgende reguleringsperiode, moeten de distributienetbeheerders uiterlijk 1 juli 2017 het rapporteringsmodel inzake endogene kosten 2015 indienen, vergezeld van een rapport inzake feitelijke bevindingen van hun commissaris. Deze rapporteringsmodellen zullen daarop volgend door ons in detail worden onderzocht.

2.4.5. Goedkeuring van de tariefvoorstellen

Rapportering 2016

Conform de overeenkomst over de procedure voor de indiening en goedkeuring van de tariefvoorstellen voor de periodieke distributienettarieven elektriciteit en aardgas voor het exploitatiejaar 2017, afgesloten tussen de VREG en de distributienetbeheerders ([link](#)), hebben de distributienetbeheerders binnen een termijn van 30 kalenderdagen na de vaststelling van het toegelaten inkomen voor 2017 (7 oktober 2016) hun tariefvoorstellen voor 2017 bij de VREG ingediend (7 november 2016). Met respect voor de termijnen zoals opgenomen in voornoemde overeenkomst heeft de VREG aanvullende inlichtingen en vragen aan de distributienetbeheerders voorgelegd en werden door de distributienetbeheerders tijdig de antwoorden en eventueel aangepaste tariefvoorstellen aan de VREG verstrekt.

Uiteindelijk hebben we op 20 december 2016 de tariefvoorstellen voor 2017 van zowel de aardgas- als elektriciteitsdistributienetbeheerders in Vlaanderen goedgekeurd (BESL-2016-57 t.e.m. BESL-2016-77 op www.vreg.be/nl/distributienettarieven-elektriciteit-en-aardgas-2017).

Planning 2017

Na de vaststelling van het toegelaten inkomen 2018 zullen de distributienetbeheerders binnen een redelijke termijn hun tariefvoorstellen 2018 moeten indienen. Deze termijn is afhankelijk van het feit of de VREG met akkoord van en in samenspraak met de distributienetbeheerders een indienings- en goedkeuringsprocedure voor de tariefvoorstellen kan opstellen. Bij gebrek aan een akkoord is de procedure volgens art. 4.1.33,§3 van het Energiedecreet van toepassing.

2.4.6. Vaststelling grootte en verrekening van de historische saldi 2010-2014

Rapportering 2016

Op 30 juni 2015 stelde het Hof van Beroep van Brussel vast dat het de bevoegdheid is van de VREG om de grootte en de verrekening van de historische saldi 2010-2014 te bepalen, bij gebrek aan beslissing van de CREG. De CREG maakte daartoe haar dossiers over op 28 augustus 2015. Een voorstel van aanpak inzake de vaststelling en bestemming van de saldi 2010-2014 werd eind 2015 opgemaakt.

De commissarissen van de distributienetbeheerders hebben ons inzicht gegeven inzake de controleprocedures zoals deze door hen worden uitgevoerd. Deze inzichten hebben ons ertoe geleid om akkoord te gaan met de mathematische correctheid van de door de distributienetbeheerders jaarlijks geboekte 'niet-beheersbare' en 'beheersbare' saldi 2010-2014.

De opsplitsing van deze jaarlijks geboekte exploitatiesaldi per tariefcomponent maakt echter geen onderdeel uit van de controlewerkzaamheden van de commissarissen waardoor we hebben beoordeeld dat dit nazicht door ons in samenspraak met de distributienetbeheerders moet worden uitgevoerd. Een nazicht per tariefcomponent is volgens ons aangewezen aangezien verschillende verdeelsleutels worden toegepast ter verdeling van het kosten over de verschillende klantengroepen. Bovendien heeft elke tariefcomponent ook een specifieke tariefdrager waardoor een materiële verschuiving van het 'niet-beheersbare' saldo tussen verschillende tariefcomponenten een significant gevolg voor de distributienetgebruikers kan hebben.

In de loop van 2016 werd van start gegaan met het nazicht van de opsplitsing van de 'niet-beheersbare' saldi 2010-2014 per tariefcomponent, maar dit nazicht neemt veel meer tijd in beslag dan vooreerst gepland. Dit mede omwille van het feit dat voor de reeds onderzochte detailberekeningen afwijkingen werden vastgesteld. We wijzen erop dat deze vastgestelde afwijkingen niet noodzakelijk tot gevolg hebben dat de mathematische correctheid van de het totale 'niet-beheersbare' saldo per exploitatiejaar in vraag moet worden gesteld.

Planning 2017

In 2017 zal het nazicht inzake de opsplitsing van de 'niet-beheersbare' saldi 2010-2014 worden verdergezet en afgerond. Vervolgens zullen de voornaamste afwijkingen tussen de werkelijke en gebudgetteerde kosten worden onderzocht en aan de distributienetbeheerders worden voorgelegd. Op basis hiervan zullen we beoordelen of er een reden is tot verwerping van kosten. Zoals uit het arrest van het Hof van Beroep te Brussel ook blijkt, kan de VREG ook autonoom de bestemming van deze saldi bepalen. Ook hiernaar zal in het voorjaar van 2017 een onderzoek gebeuren. Deze werkzaamheden moeten ons toelaten om de historische saldi 2010-2014 in de loop van 2017 definitief vast te stellen.

2.4.7. Harmonisatie niet-periodieke distributienettarieven

Rapportering 2016

We stelden aan de distributienetbeheerders een meer geharmoniseerde afbakening en tarifiering van de eenmalige diensten via de niet-periodieke distributienettarieven voor. Dit betreft diensten zoals de aansluiting, de vervanging van een meter, of ook de studiekosten waarvoor de distributienetbeheerder een niet-periodiek

tarief aanrekent. De wijze van dienstverlening voor aansluitingen, diverse werken en verkavelingen en hun aanrekening door de distributienetbeheerders is historisch gegroeid en geëvolueerd volgens principes die door elke werkmaatschappijen afzonderlijk zijn vastgelegd en dit onder toezicht van de CREG. De methodieken zijn soms gelijklopend maar er zijn ook veel verschillen.

Planning 2017

We zullen in overleg met de werkmaatschappijen Eandis en Infrax een mapping van de niet-periodieke distributienettarieven opstellen die vertrekt vanuit een klantbenadering. Hierbij wordt gestart vanuit veel voorkomende scenario's van residentiële werkaanvragen. Nadien zal het onderzoek zich focussen op het niet-residentiële segment. Het onderzoek moet leiden tot een beter inzicht in de verschillen tussen de distributienetbeheerders en concrete afspraken over overeenstemming van dienstverleningen en bijhorende tarieven voor de distributienetgebruikers. Gemaakte afspraken zouden dan concreet moeten geïmplementeerd worden in een volgend tariefvoorstel.

2.4.8. Consultatie voor maatschappelijk debat over een nieuwe tariefstructuur voor periodieke distributienettarieven

Rapportering 2016

De door ons voor 2017 vastgelegde nettarieven werden vastgesteld zonder ingrijpende wijziging van de bestaande tariefstructuur. De tariefstructuur bepaalt op welke manier het volgens de tariefmethodologie vastgelegde toegelaten inkomen van de netbeheerders wordt aangerekend aan klantengroepen (afnemers op laagspanning, afnemers op middenspanning,...) en op basis van welke tariefdragers dit gebeurt (per kWh of afhankelijk van het onderschreven vermogen,...). Qua tariefstructuur stellen zich maatschappelijk belangrijke vragen omtrent onder andere de verdeling van de aanrekening van het netgebruik aan decentrale productie-installaties respectievelijk aan afnemers, het gebruik van tijdsvensters, de keuze voor tariefdragers (energie versus vermogen),...De huidige tariefstructuur zet volgens de VREG niet aan tot een optimaal gebruik van het net, wat kan leiden tot hoge hosten voor het netbeheer, en bijgevolg hoge nettarieven.

We lanceerden daarom op 20 juni 2016 een openbare raadpleging over de herziening van de tariefstructuur van de periodieke distributienettarieven voor elektriciteit (zie Consultatiedocument [CONS-2016-05](#) met bijlagen). De consultatie had betrekking op de basisprincipes voor afname en injectie van elektriciteit (periodieke tarieven). Een aanpassing van de tariefstructuur kan een belangrijke financiële impact hebben op bepaalde klantengroepen. Daarom wensten we de principes van een eventuele tariefstructuurhervorming af te toetsen, en onderzochten we hierbij het draagvlak voor een capaciteitstarief voor de netgebonden kosten. De consultatie liep van 20 juni 2016 tot en met 30 september 2016.

Planning 2017

Het consultatieverslag zal worden gepubliceerd in de eerste weken van 2017. Op basis van de reacties op het consultatiedocument stellen we vast dat bijkomend onderzoek en onderbouwing van het voorstel noodzakelijk is. We zullen een aantal zaken intern verder uitzoeken, maar we willen ook twee externe studies uitschrijven:

- o een studie naar de identificatie van de regionale objectiveerbare verschillen (cfr. richtsnoer 21 onder Art. 4.1.32 §1 Energiedecreet);
- o een studie naar de gevolgen van de invoering van een capaciteitstarief, bijkomende onderbouwing van de opties en alternatieven, en ten slotte de mogelijkheid van de invoering van flankerende maatregelen.

We erkennen het grote maatschappelijke belang van deze discussie en zullen veel aandacht schenken aan de betrokkenheid van de maatschappelijke actoren bij het studiewerk. Daarom zal er gewerkt worden met een opvolgingsplatform.

2.4.9. Opvolging van rechtszaken inzake onze tariefbevoegdheid

[Zonstraal/VREG, Hof van Beroep Brussel, Tariefmethodologie 2015-2016](#)

Zonstraal diende in 2014 een verzoekschrift in bij het Hof van Beroep te Brussel tot schorsing en vernietiging van de beslissing van de VREG van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016. De betwisting betreft een vermeende discriminatie m.b.t. het prosumementarief. De zaak voor het Hof van beroep ligt volledig stil in afwachting van een arrest van de Raad van State over hetzelfde thema (zie hierna). Bovendien is er inmiddels een nieuwe zaak opgestart voor hetzelfde Hof (zie verder), waarvan Zonstraal vraagt om die samen te voegen met deze zaak.

Zonstraal/VREG, Raad van State, Tariefmethodologie 2015-2016

Zonstraal diende in 2014 een verzoekschrift in bij de Raad van State tot schorsing en vernietiging van de beslissing van de VREG van 30 september 2014 met betrekking tot het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016. De betwisting betreft een vermeende discriminatie m.b.t. het prosumementarief.

Lampiris/VREG, Raad van State, Tariefbeslissingen 2015

Verzoekschrift vanwege Lampiris tot vernietiging van de beslissingen van de VREG van 18 december 2014 met betrekking tot de goedkeuring van de tariefvoorstellen voor elektriciteit en aardgas voor het exploitatiejaar 2015. Lampiris betwiste het gebrek aan vergoeding in de tariefbeslissingen voor kosten die de toegangshouders maken voor de rol die zij spelen in het leveranciersmodel bij de facturatie en de inning en doorrekening van de distributienettarieven. Lampiris heeft in het voorjaar van 2016 in alle zaken afstand van geding gedaan. De afstanden van geding van Lampiris in deze rechtszaken werden vastgesteld in 22 arresten van de Raad. Lampiris werd tot de kosten veroordeeld.

Lampiris/VREG, Hof van Beroep Brussel, Tariefbeslissing PBE 2016

Verzoekschrift tot vernietiging van de beslissing van de VREG van 9 december 2015 met betrekking tot de goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging PBE voor de distributienettarieven voor elektriciteit voor het exploitatiejaar 2016. Lampiris betwiste het gebrek aan vergoeding in de tariefbeslissingen voor kosten die de toegangshouders maken voor de rol die zij spelen in het leveranciersmodel bij de facturatie en de inning van de distributienettarieven. Het arrest werd uitgesproken op 7 december 2016. De vordering van Lampiris werd verworpen wegens niet-ontvankelijkheid. Lampiris werd tot de kosten veroordeeld.

Zonstraal/VREG, Hof van Beroep Brussel, Tariefmethodologie 2017-2020

Zonstraal diende op 26 september 2016 een verzoekschrift in bij het Hof van Beroep te Brussel tot vernietiging van de beslissing van de VREG van 24 augustus 2016 met betrekking tot het vaststellen van de tariefmethodologie voor distributie elektriciteit en aardgas gedurende de reguleringsperiode 2017-2020. De betwisting betreft een vermeende discriminatie m.b.t. het prosumementarief. De inleidingszitting werd uitgesteld naar een latere datum. Op de inleidingszitting zal er een conclusiekalender worden vastgesteld.

SD 3. We zorgen voor een efficiënte en effectieve CONTROLE en HANDHAVING van de Vlaamse energieregelgeving

OD 3.1. We zorgen voor een efficiënte en effectieve controle en handhaving van de verplichtingen die in de regelgeving worden opgelegd aan leveranciers van elektriciteit en aardgas in het Vlaams Gewest

3.1.1. Informeren van (potentiële) nieuwe energieleveranciers over de (openbaredienst)verplichtingen die opgelegd zijn aan leveranciers van elektriciteit en aardgas in het Vlaams Gewest

Rapportering 2016

Ondanks het relatief hoge aantal energieleveranciers dat al actief is in het Vlaamse Gewest, blijft er belangstelling van bedrijven om activiteiten te ontplooiën op de energiemarkt. Dit resulteerde in 5 intakegesprekken met geïnteresseerde bedrijven die gevoerd werden in 2016. In gevallen waar de plannen al erg concreet zijn, koppelen we aan dit gesprek ook een overleg over de rapporteringsverplichtingen. Zo zorgen we ervoor dat ook deze partijen geïnformeerd zijn over hun verantwoordelijkheden.

Actiepunt 2017

Ook in 2017 zullen we – in het belang van de goede marktwerking en correcte rapportering door energieleveranciers aan ons – doorgaan met deze aanpak.

3.1.2. Beoordelen van aanvragen tot toekenning van een leveringsvergunning voor de levering van elektriciteit en/of aardgas in het Vlaams Gewest

Rapportering 2016

In 2016 reikten we slechts één nieuwe leveringsvergunning uit. Het ging om een leveringsvergunning voor aardgas aan Energy People, die daarvoor ook al een leveringsvergunning voor elektriciteit hadden. Drie andere leveranciers (Next Kraftwerke, Yuso en Uniper Global Commodities) maakten gebruik van de mogelijkheid om (voortaan) op basis van een melding actief te zijn in Vlaanderen, zonder Vlaamse leveringsvergunning.

Er vielen ook enkele energieleveranciers weg. De leveringsvergunning van Endesa Energía voor elektriciteit werd op eigen vraag ingetrokken. Statoil, dat voorheen op basis van een melding actief was, staakte ook de activiteiten op het Vlaamse distributienet.

Actiepunt 2017

Naar verwachting zullen ook in 2017 slechts een beperkt aantal leveringsvergunningen aangevraagd worden. Mogelijk zullen een aantal in het buitenland actieve energieleveranciers gebruik maken van de mogelijkheid die de Vlaamse regelgeving biedt om zonder een leveringsvergunning te moeten aanvragen ook in Vlaanderen actief te worden.

3.1.3. Controle op de naleving van de Vlaamse energieregelgeving, en met name de handels- en balanceringsvereisten opgelegd aan de elektriciteits- en aardgasleveranciers in het Vlaams Gewest

Rapportering 2016

Deze doelstelling omvatte enerzijds de opvolging van de energieleveranciers met een VREG-leveringsvergunning, anderzijds werd gekeken of het uitwerken van expliciete handels- en balanceringsvereisten mogelijkheden biedt om leveranciers die niet op basis van een Vlaamse vergunning actief zijn, maar gebruik maken van de mogelijkheid om via een Europese melding te opereren, op te volgen. Het eerste onderdeel werd tijdig uitgevoerd met positief resultaat, op twee leveranciers na. Deze twee moeten nog bijkomende informatie overmaken aan de VREG. Het tweede luik loopt nog en kon niet volledig afgerond worden in 2016.

Planning 2017

De door alle energieleveranciers na te leven handels- en balanceringsvereisten in het Vlaams Gewest zullen in 2017 verder worden uitgewerkt en zullen beter geïntegreerd worden in het regulatoire kader voor de Vlaamse energiemarkt. We zullen ook verder werken aan het naar elkaar toe groeien van de controle en opvolging van energieleveranciers met en zonder leveringsvergunning.

3.1.4. Controle op de verplichte vermeldingen op de elektriciteits- en aardgasfactuur

Rapportering 2016

In de Vlaamse energiewetgeving worden de elektriciteits- en aardgasleveranciers verplicht om een aantal zaken informatief op hun facturen te vermelden. Zo moet op de factuur te zien zijn uit welke energiebronnen de elektriciteit opgewekt werd, de zogenaamde brandstofmix. Zo kunnen klanten die bijvoorbeeld hernieuwbare energie belangrijk vinden, op hun factuur zien of hun leverancier hen ook elektriciteit opgewekt met hernieuwbare energiebronnen biedt. Daarnaast moet de klant op zijn factuur ook kunnen zien hoeveel elektriciteit en aardgas hij de afgelopen drie jaar verbruikte. Zo kan hij zijn vroegere verbruik beter vergelijken met het verbruik op zijn huidige factuur. Ten slotte moeten klanten op hun factuur ook kunnen zien hoeveel de bijdrage energiefonds bedraagt, de Vlaamse energieheffing die in het begin van 2016 verhoogd werd.

In de loop van 2016 voerden we een controle uit op de vermelding van de brandstofmix, de verbruikshistoriek en de bijdrage energiefonds op de facturen van de elektriciteitsleveranciers in Vlaanderen. De facturen werden steekproefgewijs geselecteerd.

De resultaten bevestigen dat een controle nodig was. Verschillende elektriciteitsleveranciers toonden op hun factuur helemaal geen brandstofmix en enkele anderen vermeldde de brandstofmix niet correct. Ook de verbruikshistoriek vertoonde bij een aantal energieleveranciers gebreken. Voor een deel hiervan ontbraken de gegevens van de distributienetbeheerder om de historiek te kunnen weergeven. In andere gevallen was de vermelding niet of niet voldoende door de leverancier voorzien. Een overgrote meerderheid van de leveranciers vermeldde de bijdrage energiefonds wel correct op de factuur. Bij enkele leveranciers werd een opmerking over de benaming gemaakt, terwijl bij drie leveranciers de vermelding geheel ontbrak.

In het Brandstofmixrapport ([RAPP-2016-04](#)) dat we op 29 juni publiceerden bieden we inzicht in de energiebronnen waarmee de in Vlaanderen geleverde elektriciteit opgewekt is. Per elektriciteitsleverancier tonen we het land van herkomst en de energiebronnen van de geleverde groene stroom in 2015. We hebben deze voor de elektriciteitsklanten relevante informatie ook meer gebruiksvriendelijk en interactief ontsloten door het aanbieden van de [Herkomstvergelijker](#) op onze website (zie 5.2.3).

We legden een administratieve geldboete van ruim 8.500 euro op aan een elektriciteitsleverancier voor de foutieve aanrekening van gratis kWh aan de bewoners van een aantal rusthuizen.

Planning 2017

We hebben de energieleveranciers op wiens facturen fouten gevonden werden een korte periode gegeven om uit te leggen waarom hun vermeldingen niet correct waren en om deze meteen aan te passen. We volgen die aanpassingen verder op en indien nodig leggen we een administratieve boete op. Bovendien volgen we de naleving van deze verplichtingen ook op aan de hand van eventuele klachten van afnemers over deze materie.

OD 3.2. We zorgen voor een efficiënte en effectieve controle en handhaving van de (openbare dienst-)verplichtingen die in de regelgeving worden opgelegd aan de beheerders van elektriciteits- en aardgasnetten in het Vlaams Gewest

3.2.1. Aanwijzing van de beheerders van de distributienetten in het Vlaams Gewest en het toekennen van toestemming aan de netbeheerder om een beroep te doen op een werkmaatschappij

Rapportering 2016

Er is een elektriciteits- of aardgasdistributienetbeheerder door de VREG aangewezen voor alle elektriciteits- en aardgasdistributienetten in Vlaanderen, met uitzondering van Enexis (voor het aardgasdistributienet te Baarle-Hertog).

In de loop van 2016 vond enkel volgende wijziging plaats: de gemeente Voeren besliste het beheer van het elektriciteitsdistributienet met ingang van 1 januari 2016 over te dragen aan Inter-energa, die al actief is als elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerder in Vlaanderen. Tot eind 2015 was Ores Assets, het voormalige Interomosane, beheerder van dat elektriciteitsdistributienet. We onderzochten of Inter-energa voldeed aan de aanwijzingsvoorwaarden, en wees daarna Inter-energa met ingang van 1 januari 2016 aan als elektriciteitsdistributienetbeheerder voor het grondgebied van de gemeente Voeren voor een periode van 12 jaar. Dit gebeurde bij beslissing van 7 november 2016 ([BESL-2016-31](#)).

Halfweg 2015 werd de fusie van de zeven distributienetbeheerders die onder werkmaatschappij Eandis ressorteren, aangekondigd. De fusie-vennootschap zou de naam Eandis Assets dragen. Nadat in 2015 de officiële vraag tot aanwijzing van Eandis Assets werd ingediend, werd in 2016 het aanwijzingsdossier grondig bestudeerd. Dit kwam neer op een analyse van het voldoen aan de onafhankelijkheidsvoorwaarden en ging gepaard met het stellen van bijkomende vragen aan Eandis. Gezien de fusie niet gerealiseerd werd tegen de beoogde datum eind 2016 werd het aanwijzingsdossier zonder voorwerp.

De naleving van de aanwijzingsvoorwaarden gebeurt al geruime tijd niet meer via de jaarlijkse indiening, door de netbeheerder, van een 'opvolgingsdossier'. Al in 2007 vereenvoudigden we de werkwijze voor de opvolging van de netbeheerders. Dit komt neer op de vereiste jaarlijkse indiening van het jaarverslag, de jaarrekening en een certificatie voor het nagaan van het voldoen aan de financiële capaciteit. De technische capaciteit wordt opgevolgd via de kwaliteitsrapportering en de indiening van investeringsplannen, die leiden tot het jaarlijkse rapport inzake de kwaliteit van de dienstverlening, alsook de beslissing tot goedkeuring van de investeringsplannen.

Via het jaarverslag van de netbeheerders worden door ons de wijzigingen in de ondernemingen (statutenwijzigingen, aandeelhouderschap, samenstelling bestuur) opgevolgd en zo nodig concreter bevraagd, hoewel de wijzigingen ook door de netbeheerders actief meegedeeld worden. We capteren ook meldingen van problemen met betrekking tot de onafhankelijkheidsvereisten, en gaat daar dan concreet dieper op in. Zo analyseerden we de samenwerking van Eandis met het Vlaamse Energiebedrijf in het licht van de non-discriminatieplicht t.o.v. leveranciers van de netbeheerder en de werkmaatschappij. Dit onderzoek is nog lopende.

Planning 2017

Indien de fusie van de zeven distributienetbeheerders, ressorterend onder de werkmaatschappij Eandis, alsnog gerealiseerd zou worden, kan Eandis Assets, na vaststelling van het voldoen aan de aanwijzingsvoorwaarden, aangewezen worden als distributienetbeheerder. In voorkomend geval zullen we tevens onderzoeken of toestemming verleend kan worden aan Eandis voor het doen van een beroep op werkmaatschappij Eandis.

Enexis moet nog worden aangewezen als aardgasdistributienetbeheerder voor het grondgebied van Baarle-Hertog. Het onderzoek van het ingediende dossier zal worden afgerond.

3.2.2. Goedkeuring investeringsplannen distributienetbeheerders

Rapportering 2016

We houden toezicht op de investeringsplannen van de netbeheerder, met name wordt nagegaan of deze voldoende rekening houden met toekomstige evoluties (inzake verbruik en productie, specifiek bv. toename elektrische voertuigen, warmtepompen, ...). Minder en minder rijst daarbij de noodzaak om louter investeringen in kabels te doen om deze evoluties op te vangen. Nieuwe instrumenten zijn vraagbeheer (bij voorkeur via slimme meters) en flexibele toegang van productie-eenheden tot het net. De VREG zorgt ervoor dat de netbeheerder hier voldoende rekening mee houdt bij het bepalen van zijn investeringen.

Op 18 oktober keurden we de investeringsplannen van de distributienetbeheerders en de plaatselijke vervoernetbeheerder goed. Ze bestrijken een periode van drie jaar en geven dus een idee welke investeringen in de pijplijn zitten voor de periode 2017-2019. Naar jaarlijkse gewoonte publiceerden we hiervan ook een syntheserapport op onze website: het [Rapport investeringsplannen elektriciteit](#) (RAPP-2016-13) en het [Rapport investeringsplannen aardgas](#) (RAPP-2016-14).

Planning 2017

In het kader van het onderzoek van de investeringsplannen zal de VREG meer transparantie van de distributienetbeheerders vragen over hun investeringsbudgetten om de plannen te realiseren. De informatie kan nuttig zijn om zowel vooraf de mogelijk toekomstige evolutie van de distributienettarieven in te schatten als achteraf te kunnen beoordelen hoe goed de budgetten konden worden aangewend. Daarnaast zullen de distributienetbeheerders ook worden verplicht om hun investeringsplannen ook te publiceren.

We zullen het proces inzake de goedkeuring van de investeringsplannen aanpassen om de transparantie voor de netgebruiker te verhogen, en daarbij ook de relatie in kaart brengen tussen de investeringsplannen en de distributienettarieven.

3.2.3. Controle op de naleving van de verplichtingen inzake aansluitbaarheids- en aansluitingsgraad van de aardgasnetten in het Vlaams Gewest

Rapportering 2016

Het Energiedecreet legt aan de aardgasnetbeheerders op om in het geheel van de gebieden die in het gewestplan de bestemming hebben van woongebied, woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde en woonuitbreidingsgebied een aansluitbaarheidsgraad te hebben van 95% in 2015 en 99% in 2020. De naleving van deze verplichting werd opgevolgd in het kader van de behandeling van de investeringsplannen van de aardgasdistributienetbeheerders. Hierover werd gerapporteerd in het syntheserapport ([RAPP-2016-14](#)).

Naar aanleiding van de vaststelling van de oplopende kosten stelden we, na overleg met de netbeheerders, in 2015 een advies op voor de Minister ([ADV-2015-07](#)), met het oog op het aanpassen van de bepalingen in het Energiedecreet. We raden de Vlaamse Regering daarin aan om de doelstelling voor 2020 bij te stellen omdat de laatste uitbreidingen in het aardgasdistributienet financieel minder rendabel worden.

In 2016 is dit advies omgezet in een ontwerpdecreet, dat op 9 december werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering met het oog op de overmaking ervan aan het Vlaams Parlement. Het ontwerpdecreet schrapt de doelstellingen van aansluitbaarheidsgraad en onze opvolging ervan.

Planning 2017

We zullen, na inwerkingtreding van het ontwerpdecreet, het rendabel deel van de kosten vastleggen voor de aanleg op het openbaar domein tussen het aardgasdistributienet en de wooneenheid, het gebouw of de verkaveling. Het ontwerpdecreet voorziet nog altijd in de rapportering door de netbeheerders van het aantal aansluitbare wooneenheden en gebouwen (zonder doelstelling) aan ons. Dit zal verder worden opgevolgd in het kader van de behandeling van de investeringsplannen voor aardgas.

3.2.4. Behandelen van aanvragen voor aanleg en uitbating van directe lijnen en leidingen en gesloten distributienetten

Rapportering 2016

Directe lijnen en leidingen

Er zijn al bij al weinig concrete aanvragen tot toelating van de VREG voor de aanleg van een directe lijn. In 2016 werden 2 vragen ontvangen, waarvan 1 tot een beslissing leidde (de andere beslissing wordt pas in 2017 genomen).

Daarnaast ontvangen we weliswaar veel vragen met betrekking tot het aftoetsen van concepten voor de aanleg van directe lijn waarvoor onze toelating niet vereist is. Concreet gaat het om het aftasten van de grenzen van de 'eigen site'. Dit leidde tot het vaststellen van de nood tot wijziging van de bestaande mededeling 'Privédistributienetten en directe lijnen' (MEDE-2011-4) en eventueel het opstellen van een advies voor wijziging van het Energiedecreet wat betreft de regeling van directe lijnen.

Gesloten distributienetten

In 2016 ontvingen we 1 melding van de exploitatie van een gesloten distributienet van elektriciteit. Bij beslissing van 1 maart 2016 namen we akte van deze melding van een gesloten distributienet uitgebaat door Essent Energie Belgium.

Planning 2017

We behandelen alle ontvangen aanvragen binnen een termijn van 3 maanden. De bestaande mededeling 'Privédistributienetten en directe lijnen' (MEDE-2011-4) zal worden verduidelijkt en geactualiseerd.

3.2.5. Beslechting van geschillen van afnemers tegen netbeheerders

Rapportering 2016

We ontvingen en behandelden in 2016 vier geschillen van afnemers tegen netbeheerders, na voorafgaandelijke bemiddeling zonder resultaat door de federale ombudsdienst voor energie.

Eén geschil was ontvankelijk, doch ongegrond, twee geschillen waren niet-ontvankelijk en één geschil was al minnelijk geregeld tussen partijen vooraleer de VREG het geschil kon behandelen.

Drie geschillen betroffen betwistingen over de meterstanden gebruikt voor afrekening van elektriciteits- of aardgasgebruik: herverdeling dag-nachttarief na vervanging van defecte meters, schatting van de eindmeterstand na verhuis en na klantwissel. Eén geschil betrof de aanrekening van distributienettarieven.

Planning 2017

We behandelen een geschil binnen de termijnen en conform de procedure opgenomen in de Vlaamse energiewetgeving.

OD 3.3. We beheren het systeem van de groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong, zoals voorzien in de Vlaamse energiewetgeving

3.3.1. We faciliteren de markt in groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong in het Vlaams Gewest

Rapportering 2016

We hebben de decretale taak om de centrale databank te beheren waarin de door ons aan de producenten toegekende groenestroom- en warmtekrachtcertificaten worden geregistreerd. In de databank wordt bijgehouden wie de eigenaar is van de betrokken certificaten, worden overdrachten van deze eigendom

geregistreerd en wordt ook de mogelijkheid geboden aan de eigenaar van de certificaten om deze in te leveren voor de quotumverplichtingen. Als de geldigheidsduur van de certificaten bereikt is, vervallen ze automatisch.

Hetzelfde gebeurde voor de garanties van oorsprong. In de certificatedatabank registreren we de garanties van oorsprong (GOs) die we toekenden in het Vlaams Gewest en de eigenaar daarvan. De eigenaars van deze GOs kunnen deze in de databank inleveren om zo aan te tonen dat ze een hoeveelheid groene stroom hebben geleverd. In de databank worden ook verkopen van garanties van oorsprong geregistreerd, evenals het verval ervan na afloop van hun geldigheidstermijn. Via een verbinding tussen de certificatedatabank en de HUB van AIB verzekeren we de in- en uitvoer van garanties van oorsprong tussen Vlaanderen en een heel aantal Europese lidstaten.

De groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong worden door ons aangemaakt en aan de juiste persoon toegekend (d.w.z. geplaatst in zijn certificatenportefeuille in de VREG-certificatedatabank) op basis van de dossierbehandeling en rapporteringen aan de VREG van VEA en de netbeheerders.

Sinds 23 november gebeurt dit in een nieuwe certificatedatabank. Deze bevat een aantal nieuwigheden ten opzichte van de tot dan toe bestaande certificatedatabank.

Om historische redenen hadden sommige partijen diverse certificatenportefeuilles in de bestaande databank. Bij de start van de nieuwe certificatedatabank worden deze certificatenportefeuilles samengevoegd. Men kan nu ook de steuncertificaten voor groene stroom en warmte-krachtkoppeling alsook de bijhorende garanties van oorsprong verhandelen in eenzelfde databank. Dit maakt het eenvoudiger om z'n volledige certificatenportefeuille te beheren. De samenvoeging gebeurt op basis van rijksregisternummer of ondernemingsnummer.

Er werd sterk ingezet op de verbetering van de beveiliging van de toegang tot de certificatenportefeuilles. De toegang tot de nieuwe certificatedatabank verloopt via het Toepassingsbeheer van de Vlaamse overheid. Gebruikers moeten zich telkens met hun e-ID, federaal token of VO-token legitimeren om toegang te hebben tot uw certificatenportefeuille. Ondernemingen kunnen nu ook zelf de toegangsrechten van hun werknemers tot hun certificatenportefeuille beheren.

Een verkoop van certificaten moet door de koper aanvaard worden, dan pas is de eigendomsoverdracht definitief. Zolang de verkoop niet is goedgekeurd kan de verkoper de verkoop intrekken. Deze "handshaking" is ingebouwd als vervanging voor de 4u wachttijd na aanmaak van een transactie, die vroeger als annulatieperiode kon worden gebruikt. Handshaking vermijdt dat transacties manueel door ons moeten worden teruggedraaid wegens 'domme fouten'. Ze geeft de verantwoordelijkheid aan marktpartijen om zelf de correctheid van de transactie te checken met afspraken die buiten de databank zijn gemaakt, en maakt het mogelijk om de doorlooptijd van een transactie te versnellen waar gewenst.

De nieuwe certificatedatabank bevat ook een aantal nieuwe gebruiksvriendelijke functionaliteiten: een gebruiker kan een andere onderneming een mandaat geven om zijn of haar portefeuille te beheren of te consulteren, waarbij de gebruiker dat mandaat op ieder moment zelf kan intrekken, duidelijkere overzichten van de inhoud van de certificatenportefeuille en de uitgevoerde transacties, meer details van de vermeldingen op uw certificaten en garanties van oorsprong en nu ook de mogelijkheid om eigen referenties toe te voegen aan transacties)

De lancering van de nieuwe certificatedatabank ging spijtig genoeg gepaard met de nodige vertragingen en kinderziektes. Vooral het bekomen van toegang tot de portefeuilles via de toepassing Toegangsbeheer van de Vlaamse overheid verliep de eerste dagen zeer stroef.

Planning 2017

Na de lancering van de nieuwe certificatedatabank eind november 2016, voorzien we voor 2017 capaciteit voor de verdere nazorg en waar nuttig of nodig enkele verdere nieuwe functionaliteiten. We gaan daarvoor in

overleg met de gebruikers van de databank. Vanaf begin 2017 zullen we ook uitgebreidere gegevens publiceren over de steuncertificaten en garanties van oorsprong in Vlaanderen, op basis van de gegevens in de nieuwe databank.

3.3.2 We behandelden dossiers inzake de toekenning van groenestroom-certificaten en garanties van oorsprong aan de installaties die elektriciteit opwekken uit hernieuwbare energiebronnen

Rapportering 2016

We stonden tot 23 november 2016 in voor de behandeling van de dossiers inzake de toekenning van groenestroomcertificaten en garanties van oorsprong aan installaties die elektriciteit opwekken uit zonne-energie. Sinds deze datum is deze taak overgenomen door de netbeheerders.

De dossiers van alle andere installaties die elektriciteit opwekken uit hernieuwbare energiebronnen en de aanvraagdossiers inzake de toekenning van warmte-kranchcertificaten worden sinds 1 april 2014 beheerd door het Vlaams Energieagentschap.

We behandelden in 2016 tot de overdracht van de PV-dossiers 679 aanvraagdossiers van kleine PV-installaties (<10 kW) en 49 aanvraagdossiers van grote PV-installaties.

Tabel 1. Totaal aantal ontvangen aanvragen voor kleine PV-installaties en maandelijks gemiddelde per jaar

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Totaal aantal ontvangen aanvragen	49.554	35.935	75.041	53.614	7.449	5.850	6.619	679
Gemiddeld aantal aanvragen per maand	4.130	2.995	6.253	4.468	621	488	552	68

Tabel 2. Totaal aantal ontvangen aanvragen voor grote PV-installaties en maandelijks gemiddelde per jaar

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
Totaal aantal ontvangen aanvragen	322	1.000	1.860	2.062	465	94	124	49
Gemiddeld aantal aanvragen per maand	27	83	155	172	39	8	10	5

*Dit zijn niet de cijfers van een volledig jaar 2016, maar wel de cijfers tot de datum van overdracht van de PV-dossiers.

De toekenning van groenestroomcertificaten aan kleine PV-installaties verloopt op basis van meterstanden die door de PV-eigenaar aan ons worden gemeld. Deze meterstanden worden vervolgens op basis van een aantal parameters (o.a. piekvermogen installatie, zonneshijuren,...) automatisch gecontroleerd en, indien plausibel, goedgekeurd. Op basis van de goedgekeurde productiemeterstand worden dan automatisch het juiste aantal groenestroomcertificaten aangemaakt en toegekend aan de PV-eigenaar.

Onderstaande tabel geeft aan hoeveel meterstanden we hebben goedgekeurd in de periode 2010 tot en met 2016. In 2016 werden 99,99% van de ingegeven meterstanden gevalideerd binnen 2 maand na ingave van de meterstand.

Tabel 3. Totaal aantal en percentage goedgekeurde meterstanden voor kleine PV-installaties

Jaar	Totaal aantal goedgekeurde meterstanden	Percentage goedgekeurde meterstanden binnen twee maanden na ingeven meterstand
2010	247.661	99%
2011	521.380	99,80%
2012	812.526	99,98%
2013	817.806	99,98%
2014	828.184	99,98%

2015	822.974	99,99%
2016	664.216	99,99%

Voor grote PV-installaties verloopt de toekenning van groenestroomcertificaten maandelijks, na rapportering van de hoeveelheid geproduceerde en geïnjecteerde elektriciteit door de distributienetbeheerder. Ook hier werden in 2016 voor zo goed als alle installaties de groenestroomcertificaten aangemaakt conform de doelstelling, namelijk binnen twee maanden na de productiemaand.

Tabel 4. Percentage goedgekeurde meterstanden voor grote PV-installaties

Jaar	Percentage goedgekeurde meterstanden binnen twee maanden na ingeven meterstand
2012	99,45%
2013	99,47%
2014	99,66%
2015	99,58%
2016	99,66%

Hiernaast waren er ook uitspraken in juridische procedures die te maken hadden met de ondertussen aan VEA overgedragen bevoegdheid inzake expertisedossiers. De Raad van State vernietigde dit jaar een beslissing van de VREG uit 2012 die de tienjarige steunperiode vaststelde van een stortgasinstallatie. Als gevolg hiervan nam de VREG een nieuwe beslissing en werd het aantal toegekende groenestroomcertificaten aan de installatie herberekend door het VEA. In twee andere procedures met betrekking tot een andere beslissing uit 2012 tot het bepalen van de tienjarige steunperiode door de VREG voor productie-installaties die elektriciteit opwekken uit biomassa werden de debatten heropend door de Raad van State.

Planning 2017

Sinds 23 november 2016 is de dossierbehandeling van PV-dossiers overgenomen door de netbeheerders. Op basis van de dossierbehandeling en rapporteringen van VEA en de netbeheerders zullen we nog altijd de groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong aanmaken en aan de juiste persoon toekennen (met name plaatsen in zijn certificatenportefeuille in de certificatenbank). We willen evenwel waarborgen dat de dossierbehandeling door de netbeheerders verloopt volgens uniforme procedures en conform de regelgeving. We zetten daartoe o.a. een overlegstructuur op tussen VREG, VEA en de netbeheerders om dit te waarborgen.

3.3.3. We controleren de naleving door de quotumplichtigen van de wettelijke certificaatverplichtingen inzake groene stroom en warmte-krachtbesparing

Rapportering 2016

We voerden deze controle uit volgens planning en stelde vast dat alle quotumplichtige toegangshouders voldeden aan hun certificaatverplichtingen, met uitzondering van Essent die net als in vorige jaren aangaf omwille van principiële redenen 10 niet-Vlaamse certificaten (i.e. 3 Waalse, 2 Brusselse en 5 certificaten uit een lidstaat van de EER) te willen indienen die de VREG niet kan aanvaarden om te voldoen aan de quotumverplichting inzake groene stroom. De VREG heeft aan Essent daarom een administratieve boete opgelegd ten belope van 10 ontbrekende groenestroomcertificaten. Meer details over de uitvoering van deze controle kunnen teruggevonden worden in het [Certificatenmarktrapport](#).

Naar aanleiding van het afsluiten van een dading door het Vlaams Gewest met de RWE-groep werd in 2016 een afstand van geding geacteerd door de bevoegde rechter in een aantal rechtszaken over door ons opgelegde groenestroomboetes.

Planning 2017

We berekenen het aantal in te leveren groenestroom- en warmtecertificaten en brengen de betrokken quotumplichtige toegangshouders hiervan op de hoogte. We controleren of ze voor 1 april het juiste aantal groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten ingediend hebben en indien dat niet het geval is, leggen we een administratieve geldboete op. In het jaarlijkse certificatenmarktrapport rapporteren we publiekelijk over het resultaat van onze controle op de naleving door de quotumplichtige toegangshouders van de quotumverplichtingen inzake deze steuncertificaten.

3.3.4. We controleren de naleving van de opkoopverplichting, bankingverplichting en regulariteit van de verkoop van steuncertificaten door de netbeheerders

Rapportering 2016

We controleerden de naleving door de netbeheerders van hun opkoopverplichting van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten tegen minimumprijs, hun bankingverplichting en de transparantie en de regulariteit van de verkoop van deze certificaten door de netbeheerders. De belangrijkste conclusies van deze controle werden gepubliceerd in het [Certificatenmarktrapport](#). We volgen daarbij de evolutie op van het certificatenoverschot bij de netbeheerders.

De netbeheerders werden ook voor de deadline van 1 april geïnformeerd van de resultaten van de solidarisering van de kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van deze openbaardienstverplichting.

Planning 2017

We zullen deze aanpak ook in 2017 verderzetten.

3.3.5. We controleren de groene elektriciteitscontracten op oorsprong van de geleverde elektriciteit aan de hand van de ingediende garanties van oorsprong

We zijn aangeduid als instantie die de garanties van oorsprong uitreikt voor de productie van elektriciteit op basis van hernieuwbare bronnen en op basis van kwalitatieve warmtekrachtkoppeling in het Vlaams gewest. Een garantie van oorsprong is een eenduidig bewijsstuk dat 1 MWh elektriciteit geproduceerd is op basis van hernieuwbare energiebronnen of d.m.v. een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie en dat slechts éénmalig kan worden gebruikt ter staving van de levering van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen of kwalitatieve WKK, conform de Europese richtlijnen Hernieuwbare Energiebronnen 2009/28 en de richtlijn energie-efficiëntie 2012/27.

Om stroom te mogen leveren als “elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen” of “groene stroom” zijn elektriciteitsleveranciers verplicht om een overeenkomstige hoeveelheid garanties van oorsprong voor te leggen. Zo wordt vermeden dat eenzelfde hoeveelheid opgewekte groene stroom meer dan één keer als groen kan verkocht worden en kan de klant in volle vertrouwen groene elektriciteit aankopen.

Garanties van oorsprong kunnen niet enkel binnen het Vlaams Gewest worden verhandeld in de certificatedatabank, maar ook uitgewisseld worden met diverse Europese lidstaten (met name de lidstaten die lid zijn van AIB, de “Association of Issuing Bodies” van garanties van oorsprong). Dit gebeurt via een link tussen onze certificatedatabank en de “hub” van AIB.

De gemiddelde transactieprijs voor een GO voor hernieuwbare energie blijft over het algemeen zeer laag. Deze markt moet enerzijds nog winnen aan maturiteit, anderzijds is de markt voor GOs een Europese markt, in tegenstelling tot de markten voor steuncertificaten (GSC en WKC) die wettelijk beperkt zijn tot Vlaanderen. Er is dus een belangrijke invloed van buitenlandse GOs op het prijspeil van de Vlaamse markt in garanties van oorsprong. De handel in WKK-GOs is veel minder ontwikkeld dan deze in hernieuwbare GO's.

We berekenen per maand en per elektriciteitsleverancier het aantal in te leveren garanties van oorsprong op basis van de maandelijkse afnamegegevens van de klanten met een “groen” leveringscontract. De betrokken

leverancier dient dan maandelijks het juiste aantal garanties van oorsprong in (=“maandelijkse groenrapportering”). De VREG controleert dit in de certificatenbank.

Via de Groencheck op de website van de VREG kan elke individuele elektriciteitsafnemer vervolgens nagaan of de leverancier effectief die maand groene stroom heeft geleverd. Hiermee gebeurt er een steekproefsgewijze controle of een elektriciteitsleverancier wel voor alle leveringen waarvoor hij groene stroom beloofd heeft aan de afnemer, garanties van oorsprong voorlegt. Leveranciers die systematisch fouten maken, zullen door ons een boete opgelegd krijgen.

Deze maandelijkse controle werd in 2016 altijd tijdig uitgevoerd. Dit leidde ertoe dat de [GroenCheck](#) op de website altijd kon geactualiseerd worden. Er werd één inbreuk tegen de vereisten van de Groenrapportering vastgesteld en de betrokken leverancier werd hiervoor in gebreke gesteld.

Op 26 februari 2015 organiseerde de VREG een workshop over herkomstinformatie, met vertegenwoordigers van consumentenorganisaties, milieuorganisaties en met de energiesector. Eind 2015 stelde de VREG een ontwerpadvies op, o.a. op basis van de workshop over herkomstinformatie. Onderwerp was een verbetering van het systeem dat erop gericht is om de energiekanten te informeren over de oorsprong van de door hen verbruikte energie. Dit ontwerpadvies werd begin 2016 geconsulteerd bij de stakeholders.

Planning 2017

We zullen eind 2016 of begin 2017 de resultaten van de publieke consultatie van het ontwerpadvies over verbeterde disclosure informatie publiceren en het overleg hierover verder zetten. Daarna zal het aangepaste voorstel overgemaakt worden aan de minister als een advies op eigen initiatief.

Via de inlevering van garanties van oorsprong kunnen elektriciteitsleveranciers de oorsprong van de door hen aan de consument geleverde elektriciteit aantonen. Dit proces, evenals de module voor de controle van de “groenheid” van de geleverde elektriciteit, de GroenCheck, werden in 2016 verder uitgebouwd om de verwachtingen van de klanten en de evoluties op de markt te volgen. Zo moeten consumenten meer informatie krijgen over de oorsprong van de aan hen geleverde elektriciteit, zowel wat betreft geografische oorsprong als qua hernieuwbare energiebron (wind, water, biomassa, zon, geothermie,...). De vernieuwde en verbeterde GroenCheck zal in 2017 operationeel worden.

Waar tot op heden enkel de oorsprong van de elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen kan worden aangetoond via garanties van oorsprong, pleit onder meer AIB om dit op termijn voor alle energiebronnen (ook nucleaire, fossiele,...) in te voeren. Vanaf dan zal volledige transparantie geboden kunnen worden aan de eindafnemer over de oorsprong van de hem geleverde elektriciteit. De VREG zal nauwlettend de evoluties terzake op Europees vlak, onder meer in het kader van het ‘Clean Energy for All Europeans’ pakket, opvolgen.

3.3.6. We treden op bij onregelmatigheden of fraude met steuncertificaten

Rapportering 2016

We legden in 2016 een administratieve geldboete op van ruim 242.000 euro aan een producent van elektriciteit uit biogas wegens onregelmatigheden bij de rapporteringen over de gebruikte grondstoffen bij de productie van de elektriciteit. Het bedrag van de boete zal in het Energiefonds gestort worden. Ook werden de onterecht verkregen meeropbrengsten intussen terugbetaald aan de distributienetbeheerder. In een quasi-identiek dossier, waar de fraude een minder grote omvang heeft, is de boeteprocedure lopende. Beide dossiers zijn aan het licht gekomen dankzij de decretaal voorziene samenwerking met het VEA en de afdeling Milieu-Inspectie.

Ook was er in 2016 een correctionele uitspraak in een rechtszaak met betrekking tot de fraude bij de opwekking van elektriciteit uit vloeibare biomassa die in aanmerking kwam voor de toekenning van groenestroomcertificaten, maar waar in werkelijkheid ook fossiele brandstoffen verbrand werden. Omwille van aanwijzingen van deze fraude legden we in 2011 klacht met burgerlijke partijstelling neer bij het parket in Brussel. De correctionele rechtbank van Brussel sprak op 29 juni 2016 een vonnis uit waarin alle betrokkenen

werden veroordeeld tot gevangenisstraffen en geldboetes. Ook werd een beperkte schadevergoeding aan ons toegekend. Dit is de eerste strafrechtelijke veroordeling in een fraudezaak met groenestroomcertificaten. Het feit dat de rechter erkent dat we als regulator een strafvordering aanhangig kunnen maken, kan naar de toekomst toe van belang zijn gelet op andere strafonderzoeken die nog lopende zijn.

In een dossier inzake mogelijke fraude met de AREI-keuring van zonnepanelen dat we naar aanleiding van een klacht met burgerlijke partijstelling overmaakten aan de onderzoeksrechter werd het strafonderzoek afgerond en de zaak verwezen naar de correctionele rechtbank.

Planning 2017

We werken samen met de netbeheerders en VEA een aanpak uit inzake optreden bij het vaststellen van energiefraude of andere onregelmatigheden in een zonnepanelen-dossiers. We willen daarmee waarborgen dat de dossierbehandeling door de netbeheerders verloopt volgens uniforme procedures en conform de regelgeving. Dit is nodig omdat de netbeheerders het beheer van deze dossiers overgenomen hebben sinds eind 2016.

We blijven verder acties ondernemen bij vermoedens van certificatenfraude of andere onregelmatigheden. Dit kan gaan van het indienen van klacht met burgerlijke partijstelling tot het opleggen van administratieve boetes.

SD 4. We zorgen voor TRANSPARANTIE in de elektriciteits- en aardgasmarkt door de markt en de effecten van het beleid op de markt te monitoren en de resultaten hiervan te publiceren

OD. 4.1. We monitoren, analyseren en publiceren kerncijfers over de elektriciteits- en aardgasmarkt in Vlaanderen

Rapportering 2016

We publiceerden in 2016 net als andere jaren maandelijks de volgende kerncijfers voor zowel de elektriciteits- als aardgasmarkt op de website:

- de [marktaandelen van actieve leveranciers](#) op basis van het aantal beleverde toegangspunten;
- het aantal [leverancierswissels](#);
- de [indeling van afnemers en geleverde energie per netgebied](#) (aantal automatisch gelezen (AMR), maandelijks gelezen (MMR), aantal jaargelezen (YMR) professionele toegangspunten en huishoudelijke toegangspunten).

Bij de maandelijks publicatie van deze kerncijfers besteden we regelmatig aandacht aan de belangrijkste conclusies van onze analyses van deze statistieken door ze op te nemen in onze nieuwsbrief of via andere communicatiekanalen. En dit voor zover de evoluties voldoende duidelijk en relevant zijn.

We publiceren ook jaarlijks een Marktrapport met daarin een overzicht en analyse van de kerncijfers met betrekking tot de werking van de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaams Gewest in het afgelopen jaar. Dit rapport bevat een zo compleet mogelijk overzicht van kerncijfers over de door ons gemonitorde markten. Het Marktrapport 2016 ([RAPP-2016-03](#)) werd gepubliceerd op 9 mei. Hierover werd ook een [persbericht](#) gepubliceerd.

Planning 2017

We zetten de bestaande monitoring en analyse-inspanningen verder op maandelijks en jaarlijkse basis.

Met het oog op de invoering van de MIG 6 marktdataprocessen in 2018, bekijken we de impact hiervan op de rapporteringen, met het oog op het verzekeren van continuïteit en om de kwaliteit en inhoud van de marktrapporteringen aan de VREG verder te verbeteren.

OD 4.2. We capteren de meningen en ervaringen van de huishoudelijke afnemers en de bedrijven m.b.t. de elektriciteits- en aardgasmarkt

Rapportering 2016

Om een vinger aan de pols te houden peilen we jaarlijks naar de meningen van de Vlaamse burgers en bedrijven en hun ervaringen met de elektriciteits- en aardgasmarkt. Voor de grote industriële bedrijfsafnemers is een standaardenquête niet relevant. Over deze afnemers verzamelen we ad hoc informatie en nemen we regelmatig deel aan de activiteiten die de sectororganisaties organiseren voor hun leden die op het distributienet zijn aangesloten.

Samen met de evolutie van de elektriciteits- en gasprijzen voor huishoudelijke en kleine zakelijke afnemers worden de belangrijkste resultaten van deze enquêtes opgenomen in de jaarlijkse Marktmonitor.

De [Marktmonitor 2016](#) werd gepubliceerd op 4 november 2016. Tegelijkertijd werd ook een [persbericht](#) hierover gepubliceerd.

Planning 2017

Ook dit jaar zullen we deze enquêtes bij 1.000 gezinnen en KMO's uitvoeren en de resultaten ervan publiceren in de Marktmonitor.

OD 4.3. We volgen de evolutie op van de elektriciteits- en aardgasprijzen voor huishoudelijke afnemers en kleine industriële afnemers in het Vlaams Gewest

Rapportering 2016

We monitoren de evolutie van de elektriciteits- en gasprijzen voor huishoudelijke afnemers en kleine industriële afnemers in het Vlaams Gewest aan de hand van de gegevens uit onze V-test. Het gaat om de prijsgegevens die de leveranciers ons maandelijks aanleveren, die door ons gecontroleerd en gewogen worden op basis van onze cijfers over marktaandeelen,...

We publiceren jaarlijks in de Marktmonitor een diepgaande analyse van deze prijsevolutie. Het rapport beschrijft de evolutie van de elektriciteits- en aardgasprijzen voor een doorsnee gezin en een kmo met een gemiddeld verbruik, evenals de evolutie van de onderdelen van de energieprijzen. Verder werden ook de sociale maximumprijzen en het elektriciteits- en aardgastarief van de netbeheerder in zijn rol van leverancier in het kader van de sociale openbaredienstverplichtingen geanalyseerd. We maken ook de vergelijking tussen de perceptie van de gezinnen en bedrijven over de prijzen (uit de enquête) met de realiteit.

De [Marktmonitor 2016](#) werd gepubliceerd op 4 november 2016. Tegelijkertijd werd ook een [persbericht](#) hierover gepubliceerd.

We publiceren maandelijks een [geactualiseerd overzicht van het gemiddelde prijsniveau](#) van huishoudelijke elektriciteits- en aardgascontracten op de markt op onze website. We maken geen vergelijking met de prijzen in de andere gewesten en onze buurlanden. Deze taak wordt uitgevoerd door de CREG.

De prijzen die we maandelijks gebruiken in het kader van de V-test[®] vormen ook de basis voor de berekening van de maandelijks gewogen gemiddelde prijzen ter berekening van het indexcijfer van de daaropvolgende maand. We stuurden daartoe ook in 2016 maandelijks de nodige informatie naar de FOD Economie, Algemene Directie Statistiek en Economische informatie.

Voor distributienettarieven in Vlaanderen werd een database opgemaakt om de tarieven over de verschillende jaren heen alsook tussen de verschillende netbeheerders te analyseren. Bovendien werden de tarieven opgedeeld per component, waardoor een gedetailleerde weergave mogelijk is. Deze tool vormt de basis om de tarieven te gaan benchmarken met tarieven in de andere gewesten en mogelijks met andere Europese landen. Gezien de distributiekosten in de verschillende gewesten en landen verschillend wordt opgedeeld (bijv. openbare verlichting wordt anders geïnd, voor steuncertificaten worden andere inkomsten dan deze uit de energiefactuur gehaald,...), was het van belang deze te tariefcomponenten te differentiëren om een goed onderzoek mogelijk te maken.

Planning 2017

We zullen de evolutie van de elektriciteits- en aardgasprijzen in het Vlaams Gewest voor gezinnen en kleine bedrijven blijvend opvolgen en hierover informeren via verschillende kanalen. We doen dat via www.vreg.be/nl/evolutie-van-de-energieprijzen-van-gezinnen-en-bedrijven.

We blijven ook informeren over de [kost en evolutie van de distributienettarieven](#) via onze website. We zullen ook de componenten van de distributienettarieven onderzoeken en evalueren (en dit zowel voor elektriciteit als voor aardgas). Hierin zullen de tariefcomponenten tussen de netbeheerders onderling worden vergeleken, alsook de evoluties van de distributiekosten over de afgelopen jaren worden geanalyseerd.

OD 4.4. We monitoren de indicatoren van het sociaal energiebeleid

Rapportering 2016

We publiceren maandelijks de evolutie van het aantal actieve budgetmeters in Vlaanderen in absolute cijfers, alsook gerelateerd tot het aantal gezinnen, terug te vinden via www.vreg.be/nl/sociale-statistieken.

Jaarlijks publiceren we een rapport met cijfergegevens over huishoudelijke afnemers gerelateerd aan de wettelijke procedures voor de sociale openbaredienstverplichtingen (het "sociaal rapport"). De statistieken in dit rapport hangen nauw samen met de procedure die energieleveranciers en distributienetbeheerders moeten volgen wanneer een huishoudelijke afnemer zijn energiefactuur niet betaalt. De energieleveranciers die leveren aan huishoudelijke afnemers en de netbeheerders zijn verplicht om jaarlijks voor 31 maart input te leveren voor dit rapport. We maken de geanalyseerde cijfers dan in rapportvorm over aan de minister.

Het [Sociaal Rapport](#) met de cijfers voor 2015 werd tijdig overgemaakt aan de minister en gepubliceerd op onze website op 14 juni 2016. Er werd hierover ook een [persbericht](#) gepubliceerd. Alle sociale statistieken die beschikbaar zijn per gemeente en provincie kunnen ook geconsulteerd worden op www.lokaalstatistieken.be.

In 2016 werkten we mee aan bepaalde acties in het kader van de voorbereiding van het energiearmoedeprogramma van de Vlaamse regering. Deze acties hadden onder andere betrekking op onderzoek naar de rol van incassobureaus, de waarborgregeling en de weigeringsgronden voor energieleveranciers.

Planning 2017

We zullen de kwetsbare afnemers verder informeren over hun rechten en plichten op de elektriciteits- en aardgasmarkt, maar ook over de opportuniteiten die de markt hen biedt.

We staan in voor de controle op de naleving van de sociale openbaredienstverplichtingen, opgelegd aan de energieleveranciers en afnemers.

De nodige beleidsindicatoren worden opgevolgd via de jaarlijkse opmaak en publicatie van het sociaal energierapport. Het opvolgen van deze cijfers is zeer belangrijk in tijden van stijgende energiekosten.

Naast het jaarlijkse rapport met beleidsrelevante informatie over de uitvoering van de sociale openbaredienstverplichtingen, zullen we ook blijven meewerken aan de vooropgestelde optimalisaties van de sociale bescherming opgenomen in de conceptnota energiearmoedeprogramma.

OD 4.5. We monitoren de kwaliteit van dienstverlening van de netbeheerders

Rapportering 2016

Alle netbeheerders bezorgen ons jaarlijks een rapport waarin zij de kwaliteit van hun dienstverlening beschrijven. Kwaliteitsbewaking is breder dan enkel de technische waarborging van de levering van elektriciteit. Het gaat ook over de karakteristieken van het net, onderbrekingen van de toegang tot het net, de spanningskwaliteit, dienstverlening en informatieverstrekking bij klachten en aanvragen over hun algemene diensten.

We publiceren de rapporten over de kwaliteit van dienstverlening van de netbeheerders op zijn website. Er is een rapport voor elektriciteit ([RAPP-2016-06](#)) en een voor aardgas ([RAPP-2016-07](#)). Het rapport maakt ook een vergelijking tussen netbeheerders en met de resultaten van de voorbije jaren en geeft een aantal kerncijfers voor het Vlaamse Gewest.

Planning 2017

We gaan verder met de analyse en monitoring van de kwaliteit van dienstverlening van de netbeheerders. Verder zal de VREG ook onderzoeken in hoeverre de rapportering inzake de kwaliteit van de dienstverlening en de rapportering i.h.k.v. de kwaliteitsfactor in de tariefmethodologie op elkaar kunnen worden afgestemd om de rapporteringslasten te beperken.

We monitoren ook de aansprakelijkheid van de netbeheerders bij onderbrekingen en laattijdige (her)aansluiting.

OD 4.6. We brengen transparantie in de certificatenmarkt en de markt in garanties van oorsprong

Rapportering 2016

We publiceren maandelijks statistieken over zowel de handel in [groenestroom](#)- en [warmte-krachtcertificaten](#), het aantal uitgereikte groenestroom- en warmte-krachtcertificaten, de groenestroom- en warmte-krachtcertificaten verkocht aan minimumsteun, als over de geïnstalleerde productiecapaciteit groene stroom en warmte-krachtkoppeling in Vlaanderen.

We publiceren ook het beeld over hoe de gemeenten en provincies scoren op vlak van geïnstalleerde productiecapaciteit groene stroom en [warmte-krachtkoppeling](#).

We publiceren een jaarlijks Certificatenmarktrapport ([RAPP-2016-09](#)), over de markten voor groenestroom- en warmte-krachtcertificaten. We publiceerden hierover ook een [persbericht](#).

We publiceren maandelijks ook statistieken over de handel in [garanties van oorsprong betreffende elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen](#) en [garanties van oorsprong WKK](#). De cijfers van de maand november werden niet gepubliceerd in december. Dit had te maken met de lancering van de nieuwe certificatenbank in november en de daarbijkorende onbeschikbaarheid van de databank in die periode.

Om te voldoen aan de quotumverplichting kopen toegangshouders/energieleveranciers steuncertificaten aan bij partijen die deze willen verkopen. We houden [lijsten bij van potentiële kopers en verkopers van groenestroom- en WKK-certificaten om](#) de transparantie van de markt te verhogen. Enkel potentiële kopers/verkopers van groenestroomcertificaten/warmte-krachtcertificaten die daar uitdrukkelijk om gevraagd hebben, werden opgenomen. Deze lijsten werd ook in 2016 up to date gehouden en gepubliceerd.

Planning 2017

We blijven de werking van de markt in steuncertificaten en garanties van oorsprong faciliteren en opvolgen, en zetten onze activiteiten verder inzake het transparant maken van deze markt door de publicatie van statistieken en rapporten. In 2017 zullen we daartoe nog betere en inzichtelijkere maandelijkse statistieken publiceren op basis van de data in de nieuwe certificatenbank.

Daarenboven kijken we verder toe op de manier waarop de netbeheerders omgaan met de door hen opgekochte steuncertificaten. De VREG zal daardoor in staat zijn om de effecten van de correctie maatregelen die de Vlaamse regering nam met het oog op het probleem van de certificatenoverschotten in kaart te brengen. Net als in 2016 zal de VREG een certificatenmarktrapport opstellen in 2017.

OD 4.7. We monitoren de doorrekening van de kosten van de certificatenverplichtingen in de energieprijis

Rapportering 2016

We publiceerden voor 30 juni 2016 het jaarlijks rapport m.b.t. de kosten verbonden aan de certificatenverplichtingen voor elektriciteitsleveranciers in uitvoering van art. 3.1.3., eerste lid, 4°, d), e) en f) van het Energiedecreet ([RAPP-2016-11](#)).

Dit rapport bevat per leverancier informatie over het aantal ingeleverde steuncertificaten voor de certificatenverplichtingen, de gewogen gemiddelde kost per ingediend groenestroom- en warmte-krachtcertificaat, het aantal certificaten waarover de leverancier beschikte na inlevering en de doorgerekende kost per certificaat zoals door de elektriciteitsleveranciers gerapporteerd in het kader van de V-test voor het gemiddelde huishoudelijke klantenprofiel.

Planning 2017

Ook in 2017 zullen we dit rapport publiceren voor de decretale deadline van 30 juni.

OD 4.8. We volgen de markt inzake productie van elektriciteit op

Rapportering 2016

Concurrentie op leveranciersniveau kan enkel duurzame positieve effecten hebben als ook de concurrentie voluit kan spelen op productieniveau.

We stelden in het verleden vast dat de productiemiddelen voor elektriciteit en de invoercontracten voor aardgas zijn nog steeds zeer sterk geconcentreerd in handen van enkele spelers. De HHI van het elektriciteitsproductiepark in Vlaanderen is gedaald van 6.366 in 2009 naar 3.128 in 2015.

Factoren die de concentratie van de elektriciteitsproductie beïnvloeden zijn vooral de sluiting van oudere fossiele centrales en langdurige onbeschikbaarheid van enkele nucleaire eenheden, de verkoop/ruil van bestaande centrales tussen producenten en de ontwikkeling van nieuwe productie op basis van hernieuwbare energiebronnen en warmte-krachtkoppeling. Deze laatste evoluties worden sterk bepaald door het Vlaams ondersteuningssysteem voor decentrale productie en het beleid inzake bevoorradingszekerheid.

Ook op federaal niveau werden de laatste jaren een aantal maatregelen genomen om de dominante posities inzake productiemiddelen af te zwakken, onder meer de versterking van bestaande interconnecties met de buitenlandse elektriciteits- en gasnetten, de betere benutting van de interconnectiecapaciteit, het openbreken van de historische aardgasleveringscontracten en de oprichting van de elektriciteitsbeurs Belpex en de aardgasbeurs ZTP, de koppeling van de Belpex aan de Nederlandse, Franse en Duitse markten en de opzet van een capaciteitsmechanisme in de vorm van de strategische reserve.

Naast de positieve effecten op het vlak van duurzaamheid bevordert de toename van de decentrale productiecapaciteit ook de intrede van nieuwe spelers op de markt en vermindert hierdoor de afhankelijkheid van andere energiebronnen. Maar aan de andere kant vormt deze evolutie ook een grote uitdaging voor de exploitatie van het transmissiesysteem en de distributienetten en heeft ze –oa door de beleidskeuzes met betrekking tot de doorrekening van de ondersteuning van hernieuwbare energiebronnen - ook een aanzienlijk effect op de nettarieven.

Een van de Europese doelstellingen, bevoorradingszekerheid, is binnen de Vlaamse context geen evidentie. We zien in de praktijk zo goed als geen spontane investeringen in energieproductie ten gevolge van financiële, niet-financiële en administratieve barrières. Het lijkt ons daarom wenselijk dat hieraan in de toekomst op de verschillende beleidsniveaus (Europees, federaal, Vlaams) bijzondere aandacht wordt besteed en de nodige maatregelen worden getroffen.

Planning 2017

We blijven verder kennis opbouwen over de elektriciteitsproductie en het investeringsgedrag in de markt opvolgen. Betere gegevens over de decentrale productie-installaties in Vlaanderen (ook degene die geen certificatensteun krijgen) zullen hiervoor in de loop van 2017 beschikbaar komen (i.s.m. VEA) door de indienstname van het nieuwe uitwisselingsplatform voor informatie over decentrale productie met de netbeheerders. Verder blijven we de evolutie van de Herfindahl-Hirschman Index van het elektriciteitsproductiepark in het Vlaams gewest berekenen.

SD 5. We willen de actieve participatie van de afnemers aan de energiemarkt bevorderen door hen te INFORMEREN over de mogelijkheden op deze energiemarkt en hen activeren om hier gebruik van te maken

OD 5.1. We bieden actuele, begrijpelijke, goed toegankelijke en praktische informatie aan over de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaams Gewest en de mogelijkheden hierin

5.1.1. Informeren via website en nieuwsbrief

Rapportering 2016

Website

De VREG-website is en blijft het belangrijkste communicatie-instrument, zowel naar de sector, de overheid als het grote publiek. Dit wordt duidelijk geapprecieerd. In de jaarlijkse enquêtes bij gezinnen en bedrijven scoort de website heel goed.

In 2016 had onze website 1.291.646 unieke bezoekers. Het aantal websitebezoekers lag in 2016 dus iets lager dan de voorgaande jaren, maar blijft nog altijd hoog.

Nieuwsbrieven

Om geïnteresseerden en belanghebbenden op de hoogte te brengen van belangrijke wijzigingen aan onze website, nieuwe consultaties, veelgestelde vragen, persberichten, tips, ... stuurden we in 2016 ook regelmatig nieuwsbrieven. Een overzicht daarvan vindt u terug via www.vreg.be/nl/nieuwsbrieven-archief

In 2016 verstuurdde we vier types elektronische nieuwsbrieven:

- Nieuwsbrief Gezinnen – maandelijks, voor gezinnen, samenwonenden, alleenstaanden, ... (energieverbruik in de woning)
- Nieuwsbrief Bedrijven – maandelijks, voor zelfstandigen, kmo's, grote bedrijven en overheden (energieverbruik in het bedrijf)
- Nieuwsbrief Zonnepanelen – bij belangrijke updates, voor gezinnen met zonnepanelen en installateurs
- Nieuwsbrief Sector – tweewekelijks, voor de energiesector

Het aantal abonnees van de nieuwsbrieven blijft stabiel. Eind 2016 hadden we 54.000 abonnees verspreid over de 4 nieuwsbrieven.

Planning 2017

Omdat informatie op maat belangrijk is en mensen hierdoor wat minder vragen gaan stellen, zetten we in 2017 meer in op korte websiteteksten die antwoord geven op vragen die we via email en telefoon ontvangen. We blijven inzetten op duidelijke en toegankelijke nieuwsbrieven.

5.1.2. Houden van specifieke informatiecampaagnes in samenwerking met intermediairen

Rapportering 2016

De belangrijkste campagnes van 2016 waren de volgende:

Verhuis

Verhuis blijft één van de belangrijkste marktprocessen waarbij het al eens verkeerd durft te lopen. We brachten de noodzaak om bij een verhuis, (ver)koop of (ver)huur van een woning de meterstanden te noteren en de energieleverancier te verwittigen onder de aandacht.

Voeren van informatiecampagne over “V-test”, “Herkomstvergelijker”, “Groencheck” en “Servicecheck”

Blijvend onder de aandacht houden en inzetten op het nut van deze dienstverlening voor de gebruiker.

Distributienettarieven

Eén keer per jaar keuren we de distributienettarieven goed en communiceren we hierover. De communicatie over de distributienettarieven is niet zo eenvoudig in een context van stijgende elektriciteitsprijzen. Daarom moeten we blijven uitleggen waarom we iets doen en wat onze rol is in de goedkeuring van de distributienettarieven.

Gericht versturen van korte informatieve artikels met praktische tips naar relevante belanghebbenden

Investeringsplannen

We hebben aan de hand van infographics een korte, aantrekkelijke samenvatting gemaakt van interessante gegevens uit deze rapporten. Op die manier willen we verduidelijken wat de netbeheerders doen en waarvoor de Vlaming betaalt.

Overdracht beheer van de dossiers van de zonnepanelen naar Eandis/Infrax

De communicatie rond de overdracht van de dossierbehandeling van de VREG naar Eandis/Infrax gebeurde conform een gedetailleerd uitgewerkt plan. Er was een beetje vertraging bij de lancering,, maar alles weloverschouwd kregen we weinig negatieve reacties. De communicatie gebeurde via verschillende kanalen die elkaar bevestigden en versterkten.

Lancering nieuwe certificatedatabank

We communiceerden over de nieuwe functionaliteiten via de website en een persoonlijke mailing aan de leveranciers, netbeheerders en traders. Aan de hand van een demo in november werd de werking van de nieuwe databank toegelicht.

Planning 2017

Voeren van informatiecampagnes naar senioren en naar kwetsbare groepen

Uit de jaarlijkse enquête bij gezinnen blijkt een dualiteit tussen hogeropgeleide, goed geïnformeerde gezinnen die actief zijn op de markt en lager opgeleide gezinnen, gezinnen voor wie de energiekost een grote slok uit het budget neemt en gezinnen in armoede. Deze laatsten zijn veel minder actief en genieten niet volop van de voordelen van de energiemarkt. Daarom voeren we – in samenwerking met deze doelgroep – een informatiecampagne.

Communiceren rond een aantal thema’s waarover nog veel misverstanden leven

Uit onze enquêtes in de zomer van 2016 blijken een aantal misverstanden:

- Er moet nog een verbrekingsvergoeding betaald worden
- Dual fuel is goedkoper
- Groene stroom is duurder
- De gasfactuur is gestegen
- Controle van de factuur
- Kennis over het energieverbruik is laag
- Kennis over het soort contract (vast of variabel) is laag

Om de misverstanden te doen afnemen, geven we correcte informatie en doen we een specifieke campagne hierrond.

Distributienettarieven

Eén keer per jaar keuren we de distributienettarieven goed en communiceren we hierover. In 2017 gaan we in op de verschillende onderdelen van de distributienettarieven zodat de klant weet waarvoor hij betaalt.

Andere acties

We voeren een informatiecampagne naar gezinnen en KMO's over Groencheck 2.0, de "V-test", "Herkomstvergelijker" en "Servicecheck". We willen meer gebruik van deze producten door een aantal "herhalingscampagnes" gedurende het jaar.

Op 1 december 2016 is het exact 15 jaar geleden dat de VREG werd opgericht. Naar aanleiding van ons 15-jarig bestaan willen we een aantal communicatie-acties opzetten in 2017. We focussen op de evolutie van de communicatie over 15 jaar, op de mensen achter de VREG, de verwezenlijkingen en we geven extra aandacht aan de V-test® naar onze collega's-Vlaamse ambtenaren en relevante middenveldorganisaties.

OD 5.2. Aanbieden van actuele en objectieve vergelijkingsinformatie over de producten, prijzen, voorwaarden en dienstverlening van de leveranciers actief op de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt

5.2.1. Aanbieden en up-to-date houden van de V-test®, zowel voor huishoudelijke afnemers als voor kleine professionele afnemers

Rapportering 2016

We bieden op onze website een module aan om een vergelijking te maken van het productaanbod van de leveranciers van elektriciteit en aardgas in het Vlaams Gewest, zowel voor huishoudelijke afnemers als voor kleine professionele afnemers (V-test®). Deze module werd ook in 2016 maandelijks geüpdatet met de meest recente gegevens. Dit houdt ook in dat wijzigingen op wet- en/of regelgevend vlak aanpassingen aan de V-test® tot gevolg (kunnen) hebben. Voorbeelden hiervan zijn de afschaffing van de maatregel van de gratis hoeveelheid elektriciteit sinds 1 januari 2016 en de wijziging van de Bijdrage Energiefonds sinds 1 maart 2016. In de praktijk moeten vrijwel elke maand grotere of kleinere IT-matige aanpassingen gebeuren om de V-test zo accuraat en relevant mogelijk te houden voor de afnemers.

Zoals steeds werd er ook verder gewerkt aan het verbeteren en optimaliseren van de V-test®. De blikvangers van 2016 waren de nieuwe linken vanuit de V-test® naar de overige VREG instrumenten (Servicecheck, Herkomstvergelijker, Groencheck en Verhuisplanner).

De V-test® voldoet aan het Charter van de CREG "Charter voor goede praktijken voor prijsvergelijkingswebsites voor elektriciteit en gas voor residentiële en kleinzakelijke gebruikers". We kregen dit label in mei 2014.

In 2016 werd de V-test® voor gezinnen 538.172 keer uitgevoerd, de V-test® voor kleine bedrijven 30.328 keer.

Planning 2017

We vullen ook in 2017 deze V-test® maandelijks aan met de meest actuele gegevens.

Verder staan er een aantal nieuwe ontwikkelingen in de steigers:

- Toevoegen van linken naar de productpagina's op de websites van de energieleveranciers om zo een leveranciers- of productwissel te faciliteren en om afnemers bewuster te maken van de contractkeuze;
- Opslaan van door de gebruiker ingevoerde gegevens op de startpagina, zodat bij herhaaldelijk uitvoeren van de V-test® de gebruiker deze niet telkens opnieuw moet invoeren (wijziging van de gegevens zal uiteraard mogelijk blijven);

- Verdere analyse voor het op termijn toevoegen van kortingen en promoties, eventueel gecombineerd met het opstarten van een project voor het bouwen van een nieuwe gebruiksvriendelijkere interface voor de energieleveranciers;
- De transparantie over de manier van aanrekenen van de jaarlijkse vaste vergoeding vergroten door per product hierover informatie te geven;
- Verbeteren inschatting verbruik indien de gebruiker een decentrale productie-installatie met terugdraaiende teller heeft, maar zijn verbruik niet kent;
- Prijscomponenten onder 'Energiekost' die geen zuivere jaarlijkse vergoeding, zuivere energiecomponent of zuivere kosten voor groene stroom/WKK zijn, apart weergeven op het detailscherm onder 'Energiekost'.

De CREG heeft een herziening gepland van het 'Charter voor goede praktijken voor prijsvergelijkingswebsites voor elektriciteit en gas voor residentiële gebruikers en KMO's' in 2017. Hier kunnen mogelijke nog andere aanpassingen aan de V-test[®] uit volgen.

5.2.2. Aanbieden van een actuele vergelijking van de kwaliteit van dienstverlening van de leveranciers van elektriciteit en aardgas in het Vlaams Gewest ("Servicecheck")

Rapportering 2016

Om het vertrouwen van de burger in de vrije markt verder te vergroten, publiceerden we in januari 2012 voor het eerst de 'servicecheck' op onze website. Wie bijvoorbeeld de V-test[®] heeft gedaan kan doorklikken naar de vergelijking van de kwaliteit en tot 3 energieleveranciers naar keuze naast elkaar vergelijken op verschillende facetten van dienstverlening. Daarnaast wordt per leverancier ook een klachtenindicator gepubliceerd. De klachtenindicator deelt de elektriciteits- en aardgasleveranciers in 5 groepen in, op basis van het aantal klachten dat wij en de Ombudsdienst voor Energie ontvangen hebben over de energieleverancier.

Enkel ontvankelijke klachten van gezinnen uit Vlaanderen, die door ons en de Ombudsdienst voor Energie werden behandeld, werden meegenomen. Een klacht is ontvankelijk als ze op de juiste manier werd ingediend en als het om een tweedelijnsklacht gaat. Het gaat dan over klachten die eerst bij de energieleveranciers zelf ingediend werden. Maar omdat de klager niet tevreden was met het antwoord van de leverancier of geen antwoord heeft ontvangen van de leverancier, heeft hij de klacht daarna doorgestuurd naar ons of de Ombudsdienst.

De energieleveranciers die relatief gezien het laagste aantal klachten ontvingen, krijgen 5 VREG-logo's. De energieleveranciers met het hoogste relatief aantal klachten krijgen 1 logo. Ook het exacte cijfer van het relatieve aantal klachten wordt vermeld, zodat leveranciers die in dezelfde categorie zitten, toch onderling vergeleken kunnen worden.

Op het einde van 2015 werd een publieke consultatie georganiseerd op de website van de VREG om de Servicecheck enerzijds te verbeteren, en anderzijds de relevantie en het aantal raadplegingen opnieuw te verhogen. Op basis van de input uit deze bevraging werden aanpassingen in fases voorgesteld.

Een eerste stap, die de Servicecheck aantrekkelijker en gebruiksvriendelijker maakte, werd al gezet. Daarnaast werd de koppeling tussen V-test[®] en Servicecheck prominenter aangegeven en kreeg de klachtenindicator binnen de Servicecheck meer zichtbaarheid.

In een tweede fase wordt marktoverleg gepland, om enkele verdere gerichte verbeteringen op te zetten. Dat overleg werd nog niet afgerond.

In 2016 werd de Servicecheck steeds geactualiseerd volgens planning. De test werd 20.288 keer uitgevoerd. Op basis van de gegevens van de Servicecheck kunnen we de dienstverlening van de leveranciers monitoren. We publiceren de belangrijkste resultaten hiervan in de Marktmonitor.

Planning 2017

We blijven de Servicecheck driemaandelijks actualiseren. Het verbeteringstraject dat opgezet werd naar aanleiding van de publieke consultatie wordt verder doorlopen.

5.2.3. Aanbieden van een actuele vergelijking van de herkomst van de geleverde stroom van de leveranciers van elektriciteit en aardgas in het Vlaams Gewest ("Herkomstvergelijker")

Rapportering 2016

In de huidige markt met verschillende spelers en veel soorten contracten kiest de consument welke stroom uit het stopcontact komt. Fossiele energie, nucleaire energie of hernieuwbare energie. Noorse, Franse, ... of groene stroom uit eigen land. Met de online module de "[Herkomstvergelijker](#)" kan de oorsprong van elektriciteit vergeleken worden voor de elektriciteitscontracten in Vlaanderen. Zo kunnen gezinnen en bedrijven energieleveranciers kiezen op basis van herkomst van stroom.

De klant heeft dus een bijkomend element om de keuze voor een elektriciteitsleverancier op te baseren, naast de prijs (met de V-test) en de dienstverlening (met de Servicecheck). Er is keuzemogelijkheid voor stroom uit een welbepaalde regio/land en opgewekt via bepaalde energiebronnen.

De online module geeft de mogelijkheid om de oorsprong van de stroom te achterhalen. De gegevens worden elk jaar geactualiseerd op basis van het brandstofmixrapport (zie hoger).

De Herkomstvergelijker werd in 2016 8.016 keer uitgevoerd.

Planning 2017

Ook in 2017 zal de herkomstvergelijker geactualiseerd worden op basis van de gegevens uit het brandstofmixrapport.

5.2.4. Aanbieden van een webmodule via de welke een afnemer kan nagaan of de leverancier effectief groene stroom levert ("Groencheck")

Rapportering 2016

Met het voorleggen van garanties van oorsprong uit hernieuwbare energiebronnen tonen elektriciteitsleveranciers aan dat voor een bepaalde levering van elektriciteit, een overeenstemmende hoeveelheid elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen werd opgewekt ergens in Europa (zie groenrapportering). Hierdoor wordt de door hun geleverde elektriciteit dus als 'groene elektriciteit' erkend. Op die manier kan de energieafnemer die een contract sloot voor de levering van groene energie, zich ervan verzekeren dat hij inderdaad elektriciteit uit hernieuwbare bronnen verbruikt.

Sinds 2012 kan de elektriciteitsafnemer dit zelf controleren via de webmodule '[Groencheck](#)' op onze website. De groencheck kwam er naar aanleiding van een stijgende vraag over de werkelijke groengraad van hun contract. Naast de prijs en de kwaliteit van de dienstverlening is de keuze tussen groene en grijze stroom een belangrijke reden om voor een bepaalde energieleverancier te kiezen. De Groencheck is dus een nieuwe stap naar meer transparantie op de energiemarkt. De klant kan nagaan of zijn leverancier zijn groene belofte waarmaakt.

In 2016 werd de groencheck 2.329 keer uitgevoerd. Er werd bewust geen actieve promotie voor de groencheck gedaan, gelet op de verbeteringen die in 2017 op stapel staan.

Planning 2017

Het proces van inlevering van garanties van oorsprong waarmee elektriciteitsleveranciers de oorsprong van de door hen aan de consument geleverde elektriciteit aantonen. evenals de module voor de controle van de "groenheid" van de geleverde elektriciteit, de Groencheck, werden verder uitgebouwd om de verwachtingen van de klanten en de evoluties op de markt te volgen. Zo moeten consumenten vanaf 2017 meer gedetailleerde informatie kunnen vinden over de oorsprong van de aan hen geleverde elektriciteit, zowel wat betreft de geografische oorsprong als qua hernieuwbare energiebron (wind, water, biomassa, zon, geothermie,...). De vernieuwde en verbeterde Groencheck zal in de loop van 2017 operationeel worden.

Waar tot op heden enkel de oorsprong van de elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen kan worden aangetoond via garanties van oorsprong, is het onder andere de bedoeling om dit op termijn voor alle energiebronnen (ook nucleaire, fossiele,...) in te voeren. Vanaf dan zal volledige transparantie geboden kunnen worden aan de eindafnemer over de oorsprong van de hem geleverde elektriciteit. We zullen hierbij de evoluties op Europees vlak in het kader van het 'Clean Energy for All Europeans' pakket, nauwlettend opvolgen en er zo nodig op reageren.

OD 5.3 Tijdige en correcte behandeling van vragen en klachten van Vlaamse burgers en bedrijven met betrekking tot de Vlaamse elektriciteits- en aardgasmarkt

Rapportering 2016

Burgers kunnen vragen stellen, zowel per email, telefoon als via sociale media.

In 2016 ontvingen we 6.192 infovragen per e-mail op info@vreg.be. Die vragen gaan vooral over de V-test[®], veranderen van leverancier, verhuis, gratis elektriciteit, facturatie, ... Dit is een absoluut record.

Sinds 2010 hebben we afspraken gemaakt met de federale Ombudsdienst voor Energie om een goede en snelle dienstverlening te verzekeren aan Vlaamse burgers en bedrijven met klachten in verband met de dienstverlening van hun leverancier of netbeheerder. De federale Ombudsdienst voor Energie fungeert als SPOC voor deze klachten.

De klachten die de Ombudsdienst ontvangt tegen netbeheerders en leveranciers over materie die behoort tot onze bevoegdheid worden door hem doorgezonden naar de betrokken distributienetbeheerder of leverancier met de vraag tot reactie én ter kennisgeving aan de VREG. Bij twijfel of ter dubbelcheck vraagt de Ombudsdienst aan ons om het antwoord van de netbeheerder en/of leverancier te toetsen aan de geldende wetgeving.

Als er geen bevredigende oplossing voor het geschil tussen de klager en de distributienetbeheerder of leverancier kan gevonden worden, wordt de klacht afgesloten door de Ombudsdienst en voor verder gevolg toegezonden aan ons. Wij kunnen dan beslissen om de procedure tot het opleggen van een administratieve boete op te starten wegens niet-naleving van de Vlaamse energiewetgeving.

Als er geen bevredigende oplossing voor het geschil tussen de klager en de distributienetbeheerder kan gevonden worden, wordt de klacht afgesloten door de Ombudsdienst en wordt de klager gewezen op de mogelijkheid om het geschil te laten beslechten door de VREG.

We ontvingen in 2016 12 vragen naar standpunt van de federale Ombudsdienst voor Energie. De Ombudsdienst stuurde ook 7 klachten naar ons door ter behandeling.

Wij wisselden in 2016 ook op regelmatige basis informatie en inlichtingen uit met de Ombudsdienst omtrent:

- het aantal ontvangen en behandelde klachten inzake de elektriciteits- en aardgasmarkt
- het onderwerp van de ontvangen en behandelde klachten (facturatie, meteropname, aansluitingen, contractuele aangelegenheden, ...)

In totaal waren er 3 overlegvergaderingen met de Federale ombudsdienst.

Daarnaast ontvangen we ook zelf klachten van afnemers. Het aantal door ons ontvangen klachten is de afgelopen jaren sterk gedaald.

Totaal aantal klachten

We ontvingen in 2016 in totaal 37 klachten van eindafnemers tegen energieleveranciers en netbeheerders. In 2015 waren dat er 27. De meeste klachten gaan over metering.

Behandelingstermijn

We moeten binnen 15 werkdagen na ontvangst van een klacht een antwoord formuleren en/of een vraag stellen tot het bekomen van bijkomende informatie.

Voor alle ontvangen klachten konden we binnen twee weken een (eerste) antwoord bezorgen aan de indiener van een klacht.

Van deze klachten waren er 27 klachten gericht tegen netbeheerders, 9 klachten tegen leveranciers en 1 tegen de netbeheerder én de leverancier.

Doorgestuurde klachten

Klachten van Vlaamse burgers en bedrijven die wij ontvangen, maar behoren tot de bevoegdheid van de federale Ombudsdienst voor Energie sturen we conform de afspraken naar hem door. We stuurden in 2016 1 klacht door naar de federale Ombudsdienst voor Energie. Dat gebeurde binnen de termijn van 5 werkdagen.

Planning 2017

We zorgen ook in 2017 voor een klantvriendelijke, snelle en adequate behandeling van vragen en klachten die per telefoon (via 1700), per email of via sociale media ontvangen worden.

Wij blijven op regelmatige basis informatie uitwisselen en samenwerken met de Federale Ombudsdienst voor energie met betrekking tot de klachten van Vlaamse burgers en bedrijven tegen hun leverancier of netbeheerder, teneinde hen hun klachten snel en correct te behandelen. De samenwerking heeft uiteraard ook tot doel te bekijken of er eventuele structurele maatregelen genomen moeten worden door de VREG en/of administratieve boetes moeten worden opgelegd wegens niet-naleving van de Vlaamse energieregelgeving in een bepaalde klacht.

SD 6. De VREG wil het onafhankelijk en efficiënt kenniscentrum zijn van de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaams Gewest

OD 6.1. We waarborgen de onafhankelijkheid en integriteit van de organisatie

Rapportering 2016

Op 16 november 2016 werd het voorstel van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat de oprichting en de organisatie van de regulator betreft, goedgekeurd in het Vlaams Parlement. De VREG wordt daarin omgevormd tot een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid, onder toezicht van het Vlaams Parlement. Dit toezicht bestaat erin dat het Vlaams Parlement de leden van de Raad van Bestuur van de VREG aanwijst, er hoorzittingen worden gehouden in het Vlaams Parlement over de ontwerpen van ondernemingsplan en begroting van de VREG en dat het Vlaams Parlement de Vlaamse begroting goedkeurt, waaronder dus ook de begroting van de VREG.

Planning 2017

Er zullen verschillende stappen gezet moeten worden in 2017 ter uitvoering van dit decreet.

Het Vlaams Parlement zal begin 2017 moeten overgaan tot de aanwijzing van zeven bestuurders van de VREG. Eind 2016 bestaat de Raad van Bestuur van de VREG uit vijf leden. Een van die vijf is de waarnemend gedelegeerd bestuurder van de VREG. Deze zal zijn stemrecht in de Raad van Bestuur evenwel verliezen zodra de decreetsaanpassing in werking treedt. Vanaf dat moment zal de waarnemend gedelegeerd bestuurder immers de functie van algemeen directeur uitoefenen en deze beschikt niet over stemrecht in de Raad van Bestuur. Het huidige vijfjarige mandaat van de overige vier leden van de huidige Raad van Bestuur (inclusief de voorzitter) zal evenwel op 10 februari 2017 een einde nemen. Op dat moment moet het Vlaams Parlement beslissen tot (eenmalige) verlenging van hun bestaande mandaat met een nieuwe termijn van vijf jaar of de benoeming van een andere bestuurder voor een termijn van vijf jaar.

De nieuwe raad van bestuur zal onder zijn leden een voorzitter moeten kiezen.

De Raad van Bestuur zal ook een algemeen directeur moeten benoemen, die belast is met het dagelijks bestuur. De bezoldiging en de rechtspositieregeling van de algemeen directeur moet daartoe worden bepaald door de Raad van Bestuur. Het huishoudelijk reglement van de Raad van Bestuur moet de taken van het dagelijks bestuur vastleggen, binnen de decretale klijlijnen.

De algemeen directeur zal vervolgens een directieteam samenstellen, waarbij deze directeurs worden gekozen omwille van hun deskundigheid, inzonderheid wat betreft de directies die zij leiden.

Zodra de nieuwe raad van bestuur, algemeen directeur en directieteam aangewezen zijn en/of in dienst zijn, zal een toetsing of "herijking" van de missie, visie, waarden en doelstellingen van de VREG gebeuren. Dit zou mogelijk kunnen leiden tot een aanpassing van de organisatiecultuur en –structuur van de VREG.

De jaarlijkse opmaak van het ondernemingsplan, de rapportering over de uitvoering van het ondernemingsplan van het voorgaande jaar, evenals de financiële rapporteringen, zullen vanaf 2017 moeten gebeuren volgens de procedure en timing van de nieuwe decretale verplichtingen.

Tenslotte zal de VREG moeten uitzoeken of de dienstverlening inzake personeelsadministratie (door dienstencentrum Personeelsadministratie), voor boekhouding (extern boekhoudkantoor), voor aankoop van facility (diverse raamcontracten binnen de VO), verder gezet kan worden na de omvorming tot een autonome dienst. Indien dat niet het geval is, zal voor een alternatief gezorgd moeten worden.

OD 6.2. We zorgen voor een efficiënte, effectieve en kwaliteitsvolle interne werking

6.2.1. Interne controle en audit

Rapportering 2016

Audit Vlaanderen voerde in 2016 een organisatie-audit uit.

Daarbij werd eerst ons risicomanagement geauditeerd. Audit Vlaanderen meende dat dit op een gedegen manier is opgezet en dat er een algemeen risicobewustzijn aanwezig is binnen de organisatie. Dit maakt dat we volgens Audit Vlaanderen een goed zicht hebben op belangrijke risico's waarmee de organisatie geconfronteerd wordt (risico-identificatie en –evaluatie) en deze risico's ook aanpakt (risicobeheer). Audit Vlaanderen formuleert wel nog twee aanbevelingen inzake onze risico-identificatie en –evaluatie die meegenomen kunnen worden bij de volgende nieuwe risico-analyse die opgezet zal worden na de aanstelling van een nieuwe raad van bestuur en algemeen directeur. Het betreft de aanbeveling om de methodiek van risico-identificatie en –evaluatie te optimaliseren (via concrete aanwijzingen) en de aanbeveling op het hele proces meer te documenteren.

Vervolgens heeft Audit Vlaanderen het HRM en IT-management van de VREG geauditeerd. De conclusie van Audit Vlaanderen is dat alle inherente HRM-risico's van de VREG een hoge mate van risicobeheer kennen. Hetzelfde geldt voor twee van de vier hoogste inherente risico's inzake IT. Audit Vlaanderen formuleert wel een verbeterpunt met prioriteit "gemiddeld" voor wat betreft het risico inzake een te grote afhankelijkheid van externe partijen m.b.t. IT-projecten en de exploitatie van de IT-omgeving. De VREG wordt met name gevraagd "bijkomende maatregelen te nemen met het oog op het inperken van de afhankelijkheid van externe partijen door het verder uitwerken en opvolgen van de SLA's en het bewaken van documentatie van de huidige toepassingen." Tenslotte werd een aanbeveling met prioriteit "hoog" geformuleerd voor wat betreft het risico dat de vertrouwelijkheid, de integriteit en de beschikbaarheid van de informatie niet wordt gegarandeerd. Met name werd gevraagd de status van de verschillende aanbevelingen van de in 2014 uitgevoerde informatieveiligheidsaudit te evalueren en de bijkomende risico's naar aanleiding van de migratie naar de nieuwe ICT-omgeving van de VREG te identificeren. Wat deze laatste aanbeveling betreft, bevestigt Audit Vlaanderen wel dat de VREG de nodige acties aan het ondernemen is om dit risico onder controle te brengen (o.a. lancering nieuwe certificatedatabank, centralisatie servers,...), maar deze projecten waren nog niet gerealiseerd op het moment van de audit.

We analyseerden de bevindingen van het Rekenhof in zijn auditrapport over de werking van de CREG en namen initiatieven om onze werking te verbeteren en transparanter te maken in lijn met de "lessons learned" uit dit auditrapport.

Planning 2017

Als gevolg van onze recente hervorming zal de raad van bestuur niet alleen blijven instaan voor de interne controle, maar zal hij nu ook in moeten staan voor de interne audit. Tot op heden werd dit voor ons uitgevoerd door Audit Vlaanderen. De Raad van Bestuur kan hiertoe bijvoorbeeld een auditcomité oprichten, een auditprogramma opstellen en externe auditeurs inschakelen voor de uitvoering van deze audits (bv. op basis van raamcontracten van Audit Vlaanderen).

Twee actiepunten zullen in ieder geval op het programma staan in uitvoering van de aanbevelingen van de recente organisatieaudit door Audit Vlaanderen (zie hoger). Zo voeren we met onze nieuwe raad van bestuur en directie een volledig nieuwe risico-analyse uit, vertrekkende vanuit de (herijkte) doelstellingen van de VREG. Verder zullen we een veiligheidsaudit van onze nieuwe IT-omgeving uitvoeren (o.a. welke risico's onder controle, welke nog niet,...), door of in samenwerking met onze veiligheidsconsulent. Op basis van deze nieuwe audit zullen we ons veiligheidsplan dan aanvullen en actualiseren. Ook de BCM-plannen van de VREG zullen aangepast moeten worden gezien deze nieuwe IT-omgeving.

6.2.2. IT-management

Rapportering 2016

We voerden een groot project uit inzake integratie van onze IT-systemen. De servers van onze IT-toepassingen werden gecentraliseerd in een Virtual Private Cloud. Tegelijkertijd namen we ook een nieuwe firewall en VPN in dienst. Dit zorgen we voor een efficiëntere data-uitwisseling, met ook voordelen inzake veiligheid, bedrijfscontinuïteit, kostenefficiëntie, beheersgemak,...

Op 23 november 2016 namen we niet alleen een nieuwe certificatedatabank in dienst (zie hoger), maar ook een nieuwe, gemeenschappelijke databank van VREG en VEA voor het databeheer en de data-uitwisseling inzake decentrale productie. Dit platform zal toelaten relevante beleidsinformatie rond decentrale productie in Vlaanderen op een veilige manier te beheren en uit te wisselen tussen VREG, VEA en andere partners. De eerste partners waarmee dergelijke data wordt uitgewisseld is met de netbeheerders, met name in het kader van de overdracht van de behandeling van de dossiers inzake de zonnepanelen van VREG aan de netbeheerders en de installatie- en meetgegevens in het kader van de behandeling van de expertisedossiers tussen VEA en de netbeheerders. Maar ook de data van de decentrale productie-installaties die geen steuncertificaten krijgen zullen via dit systeem uitgewisseld kunnen worden. Op termijn is het de bedoeling om dit uitwisselingsplatform ook te gebruiken voor de uitwisseling van andere data dan deze rond de decentrale productie-installaties. Met name wil de VREG op termijn al zijn relevante energiedata via dit uitwisselingsplatform laten toekomen en beheren.

Planning 2017

We bouwen de mogelijkheden tot self-reporting uit voor wat betreft onze data uit de nieuwe certificatedatabank, en bij uitbreiding van onze data in het nieuwe uitwisselingsplatform voor energiedata van VREG en VEA. We onderzoeken of we ook derden toegang kunnen geven tot bepaalde geaggregeerde data in deze systemen in het kader van onderzoek of open data.

Daarnaast plannen we verdere stappen te zetten inzake ons informatiebeheer: binnen onze nieuwe IT-structuur willen we het beheer van onze in- en uitgaande e-mail en documentbeheer meer integreren en het gebruik van extranet om gegevens met onze belangrijkste partners uit te wisselen verder uitbouwen. We werken aan de verdere automatisatie en verbetering van uitwisselings- en verwerkingsprocessen prijzandatabank, groenrapportering en sociale statistieken.

We verwijzen ook naar de hoger vermelde actiepunten inzake uitvoering van een nieuwe veiligheidsaudit inzake IT en de verdere uitbouw van de recent gelanceerde certificatedatabank.

6.2.3. Overdracht PV-dossiers naar de netbeheerders

Rapportering 2016

Om ons toe te laten ons te concentreren op de kerntaken als energieregulator, met name de regulerende taken voorzien in de Europese Energierichtlijnen, heeft de Vlaamse Regering in 2012 besloten onze taken inzake de behandeling van dossiers inzake groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong, inclusief de daarbij horende controles, over te dragen aan andere instanties.

Inzake de expertisedossiers is dit al gerealiseerd op 1 april 2014 door de overdracht van het beheer van deze dossiers aan het Vlaams Energieagentschap. De behandeling van de dossiers inzake de toekenning van groenestroomcertificaten en garanties van oorsprong aan de zonnepaneleneigenaars (hierna "Pv-dossiers") werd op 23 november 2016 overgedragen aan de distributienetbeheerders. Deze bieden sinds deze datum een uniek loket voor de eigenaars van zonnepanelen aangesloten op hun net, waar deze zowel terecht zullen kunnen voor aspecten in verband met de aansluiting van de PV-installatie op het net als voor vragen in verband met de toekenning en uitbetaling van groenestroomcertificaten en garanties van oorsprong voor de elektriciteit opgewekt via de zonnepanelen. Op basis van de gegevens die de netbeheerder verzamelt bij de behandeling van deze dossiers en vervolgens overmaakt aan het VEA, berekent VEA hoeveel groenestroomcertificaten en garanties van oorsprong toegekend moeten worden voor de productie van

elektriciteit in deze PV-installaties, rekening houdend met de relevante wetgeving (o.a. bandingfactor). De VREG zal op basis van een rapportering door het VEA dan het juiste aantal groenestroomcertificaten en garanties van oorsprong aanmaken en in de juiste portefeuille plaatsen.

In het ondernemingsplan 2016 was voorzien dat deze overdracht zou doorgaan vanaf maart 2016. De overdracht van de PV-dossiers kon echter enkel gerealiseerd worden nadat daartoe de nodige IT-ontwikkelingen gebeuren zowel bij de overheid (VREG-VEA) als bij de netbeheerders: de lancering van het hogervermelde gemeenschappelijke uitwisselingsplatform van VREG en VEA en de lancering van de nieuwe certificatedatabank. Zoals hierboven al toegelicht hebben deze ontwikkelingen vertraging opgelopen en is de overdracht van de PV-dossiers hierdoor pas gerealiseerd op 23 november 2016. We namen de nodige interne maatregelen om deze vertraging op te vangen, onder meer door de verlenging van de tijdelijke opdracht van twee medewerkers die instaan voor de behandeling van de PV-dossiers in afwachting van de overdracht ervan naar de netbeheerders.

De overdracht van de PV-dossiers op 23 november 2016 heeft gevolgen voor de vier personeelsleden (2 vaste en 2 tijdelijke) die tot die datum de PV-dossiers behandelden. De contracten van de twee tijdelijke medewerkers lopen af na de afhandeling van de overdracht naar de netbeheerders. De twee vaste personeelsleden blijven ook na 23 november 2016 instaan voor het beheer van de nieuwe certificatedatabank, doch met nu de focus op de informatieverlening en dienstverlening aan de leveranciers, traders en producenten die certificaten en garanties van oorsprong willen verkopen en inleveren in de nieuwe databank.

OD 6.3. We willen medewerkers met de juiste kennis en competenties aantrekken, behouden en zich verder laten ontplooiën

6.3.1. HRM-beleid

Rapportering 2016

Zoals hierboven reeds werd vermeld, werd ons HRM-beleid geauditteerd door Audit Vlaanderen in 2016. De auditbevindingen waren zeer positief en enkel één verbeterpunt met prioriteit "laag" werd genoteerd.

Deze positieve beoordeling van het HRM-beleid kwam ook naar voor in de resultaten van de personeelspeiling 2016. De personeelspeiling is een bevraging die om de twee jaar gehouden wordt binnen de Vlaamse overheid om de personeelsleden te bevragen over hun beoordeling van het personeels- en organisatiebeleid van de overheidsinstelling waarbij ze werken. We scoren daar net als andere jaren heel hoog, ook ten opzichte van de resultaten van andere entiteiten binnen de Vlaamse overheid.

Een element dat wellicht een positieve invloed had op deze resultaten was de invoering op 1 januari 2016 van plaats- en tijdsafhankelijk werken. Onze medewerkers kunnen binnen deze regeling hun activiteiten flexibeler plannen in functie van hun privéleven en krijgen ook meer praktische ondersteuning en mogelijkheden inzake thuiswerk. Midden 2016 werd deze nieuwe regeling ook positief geëvalueerd door onze personeelsleden in een aparte bevraging.

In het kader van ons vormingsbeleid werkten we een aantal specifieke vormingsacties uit:

- de verderzetting van onze interne vorming van medewerkers rond de regulering van de elektriciteits- en gasmarkt, specifiek rond de volgende topics: de regulering van de retail markt en de activiteiten van CEER, de Europese koepel van energieregulators
- een in-house opleiding timemanagement (2 dagen) voor onze medewerkers in het kader van de invoering van plaats- en tijdsafhankelijk werken
- een bezoek met onze medewerkers aan het energie-onderzoekscentrum EnergyVille (2/12) in het kader van de viering van ons 15-jarig bestaan

Planning 2017

We zetten ons HRM-beleid voort. Zo voeren we jaarlijks evaluatie- en planningsgesprekken met onze medewerkers in het kader van ons prestatie management en maken een vormingsplan 2017 op en voeren dit uit.

6.3.2. Welzijnsbeleid

Rapportering 2016

We hebben eind 2016 ons globaal preventieplan 2016-2020 geactualiseerd, op basis van de resultaten van de personeelspeiling 2016 en de evaluatie van de invoering van PTOW. Hieruit bleek dat er geen nieuwe welzijnsrisico's te detecteren zijn en er ook geen bijsturing van de acties inzake welzijn nodig is.

Het betreft de volgende acties inzake welzijn:

- het informeren en sensibiliseren van werknemers over ons beleid inzake welzijn op het werk;
- het organiseren van een eigen evacuatieteam, de sensibilisering van personeelsleden over evacuatieprocedures en de deelname aan evacuatieoefeningen in het Ferrarisgebouw;
- het ter beschikking stellen van materialen die ergonomisch conform zijn waar nodig;
- het laten uitvoeren van uitgebreide medische check voor 50 plussers
- het grondig en frequent onderhoud van burelen en het regelmatig uitvoeren van controles luchtkwaliteit;
- het jaarlijks organiseren van een rondgang van de arbeidsgeneesheer en de preventie-adviseur in onze kantoren en het opnemen van de aanbevelingen die deze naar aanleiding hiervan maken;
- het voorzien van planten en kunst in de kantoren ter verfraaiing van de werkplek;
- het voorzien van gratis fruit voor ons werknemers ter promotie van een gezonde levensstijl.

Planning 2017

We blijven de acties uitvoeren die gedefinieerd zijn in ons globaal preventieplan. Dit globaal preventieplan zal eind 2017 opnieuw geëvalueerd en geactualiseerd worden.

6.3.3. Gelijke kansen en diversiteit

Rapportering 2016

De Vlaamse overheid als werkgever streeft naar evenredige arbeidsdeelname, zoals decretaal bepaald op 8 mei 2002. Dat houdt in dat haar personeelsbestand de diversiteit van de Vlaamse samenleving weerspiegelt. Het gelijkekansen- en diversiteitsbeleid van de Vlaamse overheid bevat volgende streefcijfers tegen eind 2020: 10% personeelsleden van buitenlandse herkomst; 3% personeelsleden met een handicap of chronische ziekte; 40% vrouwen in middenkaderfuncties en 40% vrouwen in topfuncties.

We willen onze bijdrage leveren aan het realiseren van deze streefcijfers. Daarom hebben we ook in 2016 onze acties terzake verdergezet:

- inzake werving en selectie: we zorgen voor een neutrale functiebeschrijving in vacatureberichten; we publiceren alle vacatures op de websites van kansengroepen via de VDAB; in elke vacature is een aanmoediging opgenomen voor personen uit kansengroepen om zich kandidaat te stellen; elke vacature wordt voldoende lang opengesteld; we hanteren de voorkeurregel en jaarlijks wordt minstens één studentenjob en één stageplaats specifiek aangeboden aan personen uit kansengroepen.
- inzake informatieverlening en sensibilisering van onze personeelsleden: we volgen de werkzaamheden van de commissie Emancipatiezaken en verspreiden hun informatie o.a. via intranet, het ter beschikking stellen van folders, het ophangen affiches,...
- andere acties: onze website is toegankelijk voor iedereen (Anysurfer) en we moedigen medewerkers aan tot vrijwillige registratie als behorende tot een kansengroep.

Op 31/12/2016 was 2,7 % van ons personeel een persoon met een arbeidshandicap (1 op 36). Eén van de drie middenkaderfuncties wordt uitgevoerd door een vrouw. 25 % van onze jobstudenten in 2016 (2 op de 8) waren wel van buitenlandse herkomst. Ook onze beide stagiaires (100 %) waren van buitenlandse herkomst.

Planning 2017

We zetten onze acties inzake gelijke kansen en integriteit voort in 2017.

IV. De mensen en middelen waarover we beschikken

4.1. Begroting 2017

4.1.1. Ontvangsten

(k.euro)			
ESR code	Omschrijving	2016	2017
0821	Overgedragen saldo	350	168
4610	Dotatie	4.969	5.039
Totaal ontvangsten		5.319	5.207

4.1.2. Uitgaven

(k.euro)			
ESR code	Omschrijving	2016	2017
0322	Over te dragen overschot van het boekjaar	168	0
1111	Eigenlijke lonen	2.112	2.124
1120	Sociale verzekeringspremies	673	689
1131	Overige sociale lasten	278	285
1140	Lonen in natura	34	34
11	Personeelskosten	3.097	3.132
1211	Algemene werkingskosten andere sectoren	1.287	1.223
1221	Algemene werkingskosten binnen de overheid	43	44
1222	Huurgelden binnen de overheid	192	189
12	Werkingskosten	1.522	1.456
7422	Investeringen niet verdeeld	532	619
74	Patrimoniale kosten	532	619
Totaal uitgaven		5.319	5.207

4.1.3. Toelichting

Het Energiefonds heeft als doelstelling bij te dragen tot de financiering van de Vlaamse energiedoelstellingen, alsook de dotatie van de VREG te voorzien. De hervorming tot een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid verandert niets aan deze financiële stroom.

De toegekende middelen voor 2017 bedragen 5.039.000 euro, daarenboven wordt 168.000 euro van ons overgedragen saldo van vorige boekjaren aangewend om de uitgaven in 2017 te financieren.

De uitgaven zijn berekend onder constant beleid. Er wordt geen rekening gehouden met eventuele extra uitgaven naar aanleiding van de hervorming en het mogelijk toevoegen van extra taken vb. inzake warmtenetten.

De personeelsuitgaven bedragen 3.132.000 euro en werden berekend door rekening te houden met de loopbanen van de huidige medewerkers (endogene groei), een indexering, de bijdragen aan de pensioendienst voor de overheidssector én de uitgaven voor de tewerkstelling van een aan te werven algemeen directeur. De uitgaven bevatten met andere woorden alle kostenelementen om het vaste personeelsbestand van 32 medewerkers te kunnen bekostigen.

De werkmiddelen bedragen 1.456.000 euro. Het betreffen uitgaven omtrent communicatie, V-test, Infolijn (1700), IT-kosten, marktonderzoeken, studies en consultancy door externen, opleidingen, advocaatkosten, juridische dienstverlening en de dagelijkse werking van het agentschap.

De investeringsmiddelen bedragen 619.000 euro en betreffen vooral IT-investeringen.

In het hoofdstuk 'verdeling van de middelen en personeel in 2017 over de doelstellingen van de VREG' wordt in tabelvorm de link gemaakt tussen de middelen en de te bereiken doelstellingen.

4.2 Meerjarenraming

Art. 36 van het Rekendecreet stelt dat de Vlaamse Rechtspersonen een meerjarenraming (of meerjarenbegroting) moeten opmaken, die betrekking heeft op 6 jaar. De meerjarenraming geeft een prognose van de budgetontwikkeling en is gebaseerd op de begrotingsdoelstellingen. De meerjarenraming maakt een duidelijk onderscheid tussen de prognoses bij constant beleid en de budgettaire gevolgen van nieuw beleid.

Bij de opmaak van de begroting 2017 werd de evolutie van de personeelskredieten berekend voor de periode 2017 tot en met 2022, de werking en de investeringen worden telkens geïndexeerd met 2%. Er werden geen prognoses gemaakt voor de uitvoering van nieuw beleid.

	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Dotatie	5.039.000	5.292.000	5.388.000	5.504.000	5.598.000	5.701.000
Overgedragen saldo	168.000	0	0	0	0	0
Totale ontvangsten	5.207.000	5.292.000	5.388.000	5.504.000	5.598.000	5.701.000
Personeelsuitgaven	3.132.000	3.176.000	3.229.000	3.302.000	3.352.000	3.410.000
Werkingsuitgaven	1.456.000	1.485.000	1.515.000	1.545.000	1.576.000	1.608.000
Investeringen	619.000	631.000	644.000	657.000	670.000	683.000
Totale uitgaven	5.207.000	5.292.000	5.388.000	5.504.000	5.598.000	5.701.000

In de bovenstaande tabel merken we dat de meerjarenraming onder constant beleid zorgt voor gestage groei van de uitgaven. In bovenstaande cijfers wordt geen rekening gehouden met de personeelsbesparingen, opgelegd door de Vlaamse Regering, aangezien we niet meer tot het toepassingsgebied van deze beslissing behoren.

4.3. Personeel

4.3.1. Personeelsformatie op 1 januari 2017

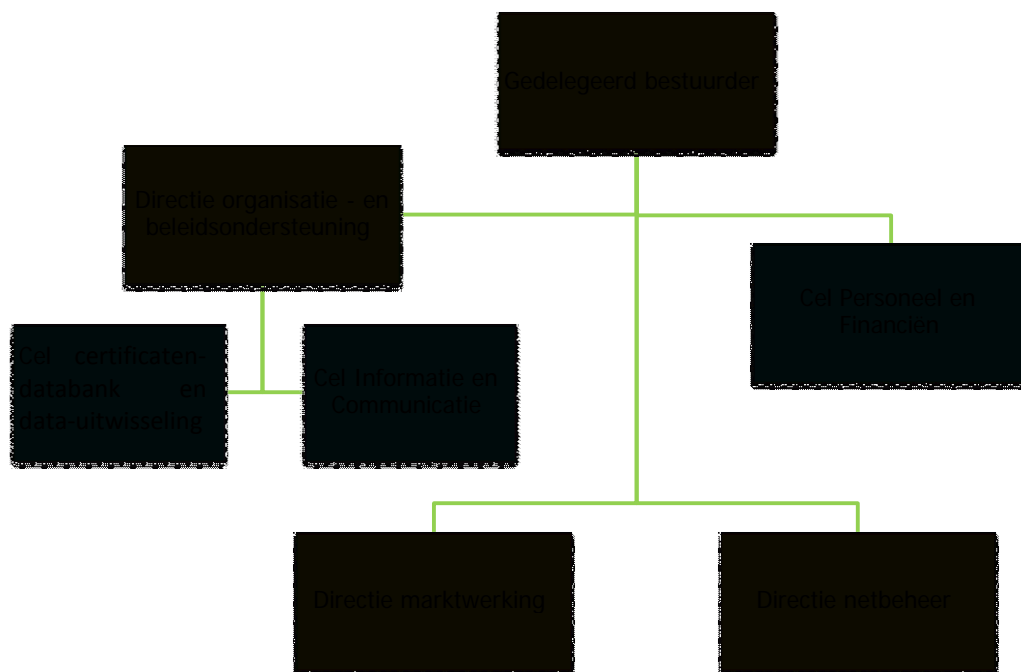
De personeelsformatie op 1 januari 2017 ziet er als volgt uit:

	Aantal personen	VTE
A3	1	1,00
A2 (directeur)	3	3,00
A2 (celhoofd)	2	2,00
A2	16	14,80
A1	1	1,00
B2	1	1,00
B1	3	2,50
C2	2	2,00
C1	3	3,00
Totaal	32	30,30

Hierbij volgende opmerkingen:

- het personeelsplan is zowel op het gebied van aantal personeelsleden als voltijds equivalenten identiek aan 2016
- de functie van gedelegeerd bestuurder (A3) is tot op heden (01/01/2017) niet ingevuld, maar wel tijdelijk waargenomen door de directeur netbeheer
- in bovenstaand overzicht wordt geen rekening gehouden met tijdelijke werkkrachten in periodes van afwezigheid van vaste medewerkers

4.3.2. Organisatiestructuur en inzet personeel in 2017

Gedelegeerd bestuurder

Sinds de pensionering van André Pictoel op 1 juli 2015 is de dagelijkse leiding in handen van Thierry Van Craenenbroeck. Hij werd bij beslissing van de Vlaamse Regering van 19 juni 2016 aangeduid als waarnemend gedelegeerd bestuurder tot uiterlijk 31 maart 2017. Daarnaast blijft hij zijn huidige functie als directeur netbeheer uitoefenen.

Cel personeel en financiën

Onder directe leiding van de waarnemend gedelegeerd bestuurder staat de cel personeel en financiën. Deze cel staat in voor de begroting en financiën, de personeelsadministratie, het algemeen secretariaat, onthaal en het facility beheer.

Deze cel bestaat uit 3,5 VTE:

# VTE	Functie	Taken
1 VTE	Celhoofd personeel en financiën (A2 – contractueel)	<ul style="list-style-type: none"> - Aansturing cel personeel en financiën - Begroting en financiën - Opvolging extern boekhoudkantoor - Opvolging bestellingen en overheidsopdrachten - Verzekeringen en facility
0,5 VTE	Assistent personeelszaken (B1 – contractueel)	<ul style="list-style-type: none"> - Intern en extern aanspreekpunt voor personeelsaangelegenheden - Opvolging en controle loonberekening en personeelsadministratie door externe dienstverleners (DC Personeelsadministratie/Vlimpers)
0,5 VTE	Assistent boekhouding (C1 – statutair)	<ul style="list-style-type: none"> - Administratieve ondersteuning bij de boekhouding door het extern boekhoudkantoor
1,5 VTE	Secretariaatsmedewerker	<ul style="list-style-type: none"> - Algemeen secretariaat

	(C1 – statutair)	<ul style="list-style-type: none"> - Verwerking inkomende en uitgaande post - Onthaal van bezoekers - Bestelling catering, reservaties vergaderzalen,...
--	------------------	---

Directie netbeheer

De kerntaak van de directie netbeheer is de kennisopbouw over, de regulering van en de controle op het beheer van de distributienetten voor elektriciteit en aardgas in het Vlaams Gewest, met name rond:

- de onafhankelijkheid van de netbeheerder ten aanzien van de leveranciers en producenten;
- de netinfrastructuur (koppelingen, investeringen):
 - de ombouw van het bestaande net tot een slimme net, met inbegrip van de aansluiting van decentrale productie op het distributienet;
 - de ombouw van de laagcalorische netten naar hoogcalorische netten;
 - de slimme meters (met name de infrastructuurgebonden aspecten hiervan);
 - de aanleg en uitbating van private netten en de gesloten distributiesystemen;
 - de aanleg en uitbating van nieuwe en bestaande directe lijnen en leidingen;
- de netexploitatie:
 - de dienstverlening van de netbeheerder aan de afnemer (uitvoering aansluiting, herstellingen van stroom- en gasonderbrekingen,...);
 - de dienstverlening van de netbeheerder aan de leveranciers van elektriciteit en aardgas (de toegang tot de netten en het transport van energie, de datakwaliteit van meet- en aansluitingsgegevens,...);
- de nettarieven:
 - het vastleggen van de tariefmethodologie en -structuur;
 - de beoordeling en goedkeuring van tariefvoorstellen van de netbeheerders;
 - de controle en analyse van de rapporteringen van de netbeheerders inzake hun kosten.

Deze directie houdt zich bezig met volgende specifieke aangelegenheden:

- de aansluiting van decentrale productie op het net
- de directe lijnen en leidingen
- de slimme netten en de slimme meters (met name de infrastructuurgebonden aspecten hiervan)
- de private netten en de gesloten distributiesystemen
- de openbaredienstverplichtingen opgelegd aan de netbeheerders (bv. inzake opkoopverlichting netbeheerders, banking, aansluitingsgraad en aansluitbaarheidsgraad van de gasnetten..).

De directie netbeheer bestaat naast de directeur (Thierry Van Craenenbroeck) uit twee teams

- het team netinfrastructuur en –exploitatie (4 VTE)
- het team nettarieven (4 VTE).

# VTE	Functie	Taken
1 VTE	Directeur netbeheer (A2 - contractueel)	Aansturing, kwaliteitscontrole en coördinatie van de werking van de directie
Netinfrastructuur –en exploitatie		

1 VTE	<p>Toezichthouder netbeheer</p> <p>(A2 - contractueel)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Algemene juridische ondersteuning van de directie bij zijn regulerende, controlerende en toezichthoudende taken (o.a. opmaak technisch reglement, controle openbardienstverplichtingen, behandeling in geschillen tussen afnemers en hun netbeheerder,...) - Opvolging onafhankelijkheid en aanduiding netbeheerder en werkmaatschappijen - Behandeling aanvragen tot goedkeuring aanleg directe lijnen en gesloten distributiesystemen - Opvolging problematiek aansprakelijkheid van de netbeheerder
1 VTE	<p>Toezichthouder netbeheer</p> <p>(A2 - contractueel)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Linken leggen tussen tarieven enerzijds en investeringsbeleid en kwaliteitsregulering netbeheerders (elektriciteit en aardgas) anderzijds - Opvolging Europese dossiers inzake netbeheer (oa. netcodes) - Opvolging problematiek slimme netten en slimme meters
1 VTE (0,8 in 2017)	<p>Toezichthouder netbeheer</p> <p>(A2 - contractueel)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Technische regulering en toezicht op het beheer van de elektriciteitsdistributienetten en plaatselijk vervoernet van elektriciteit - Goedkeuring investeringsplannen elektriciteit - Inhoudelijke ondersteuning bij behandeling vragen en klachten van afnemers i.v.m de toegang tot en aansluiting op het elektriciteitsdistributienet (o.a. toezicht op naleving technische reglementen)
0,8 VTE	<p>Toezichthouder netbeheer</p> <p>(A2 - contractueel)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Technische regulering en toezicht op het beheer van de aardgasdistributienetten - Goedkeuring investeringsplannen aardgas - Opvolging ombouw van de laagcalorische netten naar hoogcalorische netten - Inhoudelijke ondersteuning bij behandeling vragen en klachten van afnemers i.v.m de toegang tot en aansluiting op het aardgasdistributienet
Nettarieven		
1 VTE	<p>Toezichthouder tarieven</p> <p>(A2 - contractueel)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Beleidsvoorbereiding nettarieven: opmaak van tariefmethodologie en -structuur - Opvolging van internationale reguleringsmethodieken
1 VTE	<p>Toezichthouder tarieven</p> <p>(A2 - contractueel)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Juridische aspecten van opmaak tariefmethodologie en -structuur - Juridische advisering bij nemen tariefbeslissingen en opvolging rechtszaken ivm tariefdossiers - Juridische input bij klachten en geschillen over nettarieven
1 VTE	<p>Toezichthouder tarieven</p> <p>(A2 - contractueel)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Economische en boekhoudkundige ondersteuning bij opmaak tariefmethodologie en -structuur en nemen tariefbeslissingen - Inspectie en controle op de rapporteringen inzake kosten van de netbeheerders

1 VTE	Toezichthouder tarieven (A2 - contractueel)	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren thematische studies en onderzoeken i.v.m Vlaamse nettarieven en de kosten van de openbardienstverplichtingen opgenomen in de nettarieven (vb. invoering capaciteitstarief, eenheidstarief, kosten gasuitbreiding, kosten opkoopverplichting certificaten,...) - Toezicht naleving en effectiviteit van de openbardienstverplichtingen opgelegd aan de netbeheerders (bv. inzake solidarisering opkoopverlichting netbeheerders, banking,..).
-------	--	---

Directie marktwerking

De directie marktwerking staat in voor de kennisopbouw over, de regulering van en de controle op de werking van de vrijgemaakte Vlaamse elektriciteits- en aardgasmarkt, met name:

- het toezicht op de werking van de elektriciteits- en aardgasmarkt,
 - inclusief het detecteren van problemen van marktpartijen en afnemers/consumenten met de huidige werking van de energiemarkt en het aanpakken van deze problemen met als doel de marktwerking te verbeteren ten voordele van de eindafnemers van elektriciteit en aardgas;
 - het toezicht op de marktorganisatie en de marktprocessen, op de contractuele verhoudingen en communicatie tussen marktpartijen (o.a. Atrias, MIG,...) en het wegwerken van marktdrempels.
- het toezicht op de energieleveranciers en de naleving van de openbardienstverplichtingen opgelegd aan deze leveranciers en de netbeheerders in hun rol van sociale leverancier (dwz inzake de sociale ODVs):
 - de toekenning van de leveringsvergunning
 - het toezicht op de naleving van de sociale openbardienstverplichtingen
 - het toezicht op de naleving van de maatregel inzake de jaarlijkse toekenning van een gratis hoeveelheid elektriciteit;
 - controle op de naleving van de quotumverplichtingen
 - controle op de oorsprong van de geleverde elektriciteit (toezicht op inlevering van garanties van oorsprong in het kader van de fuelmix en verkoop van elektriciteit als groene stroom)
- toezicht op de handel in en gebruik van groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong.
- marktstatistieken en publicaties (o.a. marktrapport, marktaandeelen, evolutie prijzen voor huishoudelijke en kleine professionele afnemers, sociale statistieken, statistieken inzake groene stroom en WKK en de certificaten- en GO-markten, rapporten over jaarlijkse enquêtes bij gezinnen en KMOs over de tevredenheid over en de houding op de energiemarkt in Vlaanderen. ...). Deze gegevens worden beschikbaar gesteld op de website van de VREG, maar ook overgemaakt als input voor de rapportering van België aan ACER/CEER, de Europese Commissie, de FOD Economie – dienst Indexcijfer, de AIB, ...;
- de eindafnemers (consumenten en bedrijven) helpen bij het vergelijken van het aanbOD van de elektriciteits- en aardgasleveranciers:
 - het aanleveren van de inhoud voor de V-TEST® (vergelijking prijzen van de leveranciers);
 - de monitoring van de dienstverlening van de leveranciers (Servicecheck);
 - eindafnemers toelaten om het “groengehalte” van hun contract te controleren (Groencheck);

De directie marktwerking bestaat uit 8,5 VTE:

# VTE	Functie	Taken
1 VTE	Directeur marktwerking (A2 - contractueel)	Aansturing, kwaliteitscontrole en coördinatie van de werking van de directie
1 VTE	Toezichthouder Marktorganisatie- en	- Opvolging ontwikkeling markt- en dataprocessen (MIG 6, Atrias,...)

	processen (A2 - contractueel)		<ul style="list-style-type: none"> - Opvolging aspecten marktwerking i.v.m. slimme meters - Opvolging Europese dossiers inzake de werking van de elektriciteit- en aardgasmarkt (vb. energie-efficiëntie Richtlijn, privacy en impact hiervan op de gegevensuitwisseling binnen de energiemarkt, ontwikkeling markt voor diensten inzake flexibiliteit voor afnemers,...
1 VTE	Toezichthouder Marktorganisatie- processen (A2 - contractueel)	en	<ul style="list-style-type: none"> - Algemene juridische ondersteuning van de directie bij zijn regulerende, controleren en toezichthoudende taken o.a. bij de controle openbardienstverplichtingen, - Consumentenaspecten (o.a. toezicht op marktprocessen zoals verhuis en switch, opvolging aspecten impact slimme meters op consument - privacy,...);
1 VTE	Toezichthouder marktmonitoring sociale ODV (A2 - contractueel)	en	<ul style="list-style-type: none"> - Opvolging switchgraad, marktaandelen, ... - Bevragingen burgers en bedrijven i.v.m energiemarkt - Toezicht op de energieleveranciers en toekenning leveringsvergunningen - Controle naleving sociale openbardienstverplichtingen - Opmaak en analyse sociale statistieken
1 VTE	Toezichthouder ecologische ODV (A2 - contractueel)		<ul style="list-style-type: none"> - Opvolging handel en gebruik van GSC, WKC en GO, inclusief in- en export GO - Maandelijks controle voorlegging garanties van oorsprong (groenrapportering) - Jaarlijkse controle oorsprong van de geleverde elektriciteit (brandstofmix) - Jaarlijkse controle quotumverplichtingen groene stroom en WKK - Jaarlijkse controle doorrekening kosten quotumverplichting door de leveranciers aan de afnemers
1,5 VTE	Toezichthouder Prijzen (A2 - contractueel)		<ul style="list-style-type: none"> - Maandelijks verwerking van de rapporteringen nodig voor de update van de V-TEST® en controle hierop - Opvolging en analyse prijsevoluties in de elektriciteits- en gasmarkt, met inbegrip van de diverse onderdelen daarvan
1 VTE	Systeembeheerder (B2 - statutair)		<ul style="list-style-type: none"> - Opvolging van de verplichte rapporteringen door de marktpartijen - Ondersteuning bij de opmaak van statistieken en rapporten - Ondersteuning bij de controle van openbardienstverplichtingen
1 VTE	Administratief medewerker (C1 - statutair)		<ul style="list-style-type: none"> - Administratieve ondersteuning van de directie

Directie organisatie- en beleidsondersteuning

De directie organisatie- en beleidsondersteuning staat in voor:

- de beheersprocessen, o.a. de organisatieontwikkeling, interne kennisdeling, het kwaliteitsbeleid, inclusief de behandeling van klachten tegen de VREG;
- de coördinatie van de advisering en rapportering aan de beleidsmakers;
- de interne en externe communicatie, inclusief de behandeling van vragen om informatie;

- de behandeling van klachten van de afnemers tegen marktpartijen;
- het beheer van de IT-toepassingen.

Binnen deze directie is er een aparte **cel informatie en communicatie** die fungeert als single-point-of-entry voor de Vlaamse burgers en bedrijven die op zoek zijn naar informatie over of problemen hebben in de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt. Deze cel staat eveneens in voor de website, de nieuwsbrief en alle andere communicatieacties en de samenwerking met de federale ombudsdienst voor energie.

Deze directie bestaat uit 8,3 VTE:

1 VTE	Directeur (A2 - contractueel)	<ul style="list-style-type: none"> - Aansturing directie - Organisatiebeheersing- en ontwikkeling - Coördinatie adviesverlening en werking directie - Secretaris raad van bestuur
1 VTE	IT-verantwoordelijke (A1 - statutair)	<ul style="list-style-type: none"> - Opvolging hard- en software - Opvolging IT-architectuur en infrastructuur - Opvolging IT-toepassingen en –dienstverleners
0,5 VTE	Juridisch toezichthouder (A2 - contractueel)	<ul style="list-style-type: none"> - Controle en handhaving van de regelgeving inzake toekenning, handel en inlevering van steuncertificaten en garanties van oorsprong, o.a. bij melding van onregelmatigheden en energiefraude met certificaten en door het opleggen van administratieve boetes en de opvolging van de rechtszaken terzake; - Beslechting van geschillen van afnemers tegen netbeheerders - Behandeling van klachten tegen de VREG
Cel informatie en communicatie		
1 VTE	Celhoofd informatie en communicatie VREG (A2 - contractueel)	<ul style="list-style-type: none"> - Coördinatie werking cel - Interne en externe communicatieacties - Samenwerking met federale Ombudsdienst voor energie - Opvolging behandeling telefonische oproepen door de Vlaamse infolijn (1700)
3 VTE	Medewerker informatie- en communicatie VREG (B1/C2 - statutair)	<ul style="list-style-type: none"> - Beheer website, intranet en nieuwsbrief - Behandelen van vragen van burgers en bedrijven i.v.m. de elektriciteits- en gasmarkt - Behandelen van klachten van burgers en bedrijven tegen netbeheerders en leveranciers in de vrijgemaakte energiemarkt - Administratieve ondersteuning geschillenbeslechting door de VREG
Cel beheer certificatedatabank en data-uitwisseling		
1 VTE	Celhoofd projecten (A2 – contractueel)	<ul style="list-style-type: none"> - Beheer datauitwisselingsplatform en certificatedatabank, inclusief opvolging externe IT-dienstverlener - Opvolging van de uitwisseling van data tussen VREG, VEA en de netbeheerders in het kader van de werking van de certificatedatabank - Uitbouw veilige, klantvriendelijke en performante uitwisseling van alle andere data tussen VREG en zijn partners

1 VTE (0,8 in 2017)	Medewerker beheer certificatendatabank (C2 - statutair)	<ul style="list-style-type: none"> - Ondersteuning en back-up celhoofd bij beheer certificatendatabank - Helpdesk voor vragen en klachten van interne en externe klanten - Opmaak en publicatie van statistieken met betrekking tot de data in de certificatendatabank
---------------------	--	---

4.4. Verdeling van de middelen en personeel in 2017 over de doelstellingen van de VREG

In de hierna volgende tabel is toegelicht op welke wijze we in 2017 onze middelen en personeelsinzet toegewezen hebben aan onze doelstellingen.

We hanteren de volgende basisprincipes om de analytische versleuteling door te voeren:

- Begrote uitgaven die ontegensprekelijk aan een bepaalde doelstelling zijn verbonden worden voor 100% toegewezen aan de doelstelling. De overblijvende uitgaven (overhead) worden versleuteld/gedeeld door het aantal medewerkers per 1 januari en vermenigvuldigd met het aantal medewerkers toegewezen aan een bepaalde doelstelling.
- De personeelsuitgaven worden versleuteld op basis van de totale brutoloonmassa per 1 januari.
- Elke medewerker kan in principe worden toegewezen aan een bepaalde doelstelling van de VREG, zijnde een strategische of operationele beleidsdoelstelling of een (interne) beheersdoelstelling (in het kader van de management- en ondersteunende processen). Hetzelfde principe wordt toegepast inzake personeelsinzet.

Het resultaat is terug te vinden in volgende tabel waarin duidelijk wordt wat de vooropgestelde personeelsinzet, het beschikbare budget en het procentuele aandeel in de totale uitgaven per doelstelling bedraagt. De concrete activiteiten onder de diverse doelstellingen en processen zijn terug te vinden in hoofdstuk III.

Doelstellingen	totaal # VTE per doelstelling	Totaal (€)	Aandeel in totaal
SD 1 We willen in OVERLEG met onze belanghebbenden en in SAMENWERKING met onze partners een goede kennis krijgen van de uitdagingen en mogelijke verbeteringen die aangebracht kunnen worden aan de werking van de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaams Gewest	3,18	520.317,67	9,99%
OD 1.1: We voeren overleg met onze belanghebbenden over onze activiteiten en initiatieven	1,25	209.665,63	4,03%
OD 1.2: We werken samen en wisselen informatie uit met de andere Belgische energieregulators	1,38	189.614,60	3,64%
OD 1.3: We volgen de Europese ontwikkelingen in de energiemarkt op en wisselen best practices uit met de andere Europese energieregulators	0,30	48.130,70	0,92%
OD 1.4: We werken samen met de andere Europese "issuing bodies" voor de uitwisseling en het gebruik van Europese garanties van oorsprong	0,25	72.906,75	1,40%
SD 2 De VREG zorgt voor voldoende en duidelijke REGULERING zodat de elektriciteits- en aardgasmarkt correct en efficiënt kan werken en tijdig inspelen op nieuwe uitdagingen en nieuwe technologieën	7,07	1.165.181,00	22,38%
OD 2.1: We adviseren over de elektriciteits- en aardgasmarkt aan de beleidsmakers	1,58	210.557,14	4,04%
OD 2.2: We zorgen voor voldoende en duidelijk regels om de elektriciteits- en aardgasmarkt goed te laten werken	1,15	138.684,14	2,66%
OD 2.3: We zorgen voor voldoende en duidelijke regels voor het beheer van de elektriciteits- en aardgasnetten	1,44	209.821,55	4,03%
OD 2.4: We leggen correcte en toekomstgerichte nettarieven vast voor de toegang tot en de aansluiting op het Vlaams distributienet	2,90	606.118,16	11,64%
SD 3 We zorgen voor een efficiënte en effectieve CONTROLE en HANDHAVING van de Vlaamse energieregeling	4,54	1.185.312,09	22,76%
OD 3.1: We zorgen voor een efficiënte en effectieve controle en handhaving van de verplichtingen die in de regelgeving worden opgelegd aan leveranciers van elektriciteit en aardgas in het Vlaams Gewest	1,00	123.311,42	2,37%
OD 3.2: We zorgen voor een efficiënte en effectieve controle en handhaving van de (openbare dienst-)verplichtingen die in de regelgeving worden opgelegd aan de beheerders van elektriciteits- en aardgasnetten in het Vlaams Gewest	1,24	180.486,29	3,47%
OD 3.3: We beheren het systeem van de groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong, zoals voorzien in de Vlaamse energiewetgeving	2,30	881.514,38	16,93%
SD 4 We zorgen voor TRANSPARANTIE in de elektriciteits- en aardgasmarkt door de markt en de effecten van het beleid op de markt te monitoren en de resultaten hiervan te publiceren	4,38	921.436,32	17,70%
OD 4.1: We monitoren, analyseren en publiceren kerncijfers over de elektriciteits- en aardgasmarkt in Vlaanderen	1,75	277.083,52	5,32%
OD 4.2: We capteren de meningen en ervaringen van de huishoudelijke afnemers en de KMO's m.b.t. de elektriciteits- en aardgasmarkt	0,45	110.927,77	2,13%
OD 4.3: We volgen de evolutie op van de elektriciteits- en aardgasprijzen voor huishoudelijke afnemers en kleine industriële afnemers in het Vlaams Gewest	0,80	290.140,08	5,57%
OD 4.4: We monitoren de indicatoren van het sociaal energiebeleid	0,45	81.816,47	1,57%
OD 4.5: We monitoren de kwaliteit van dienstverlening van de netbeheerders	0,28	45.087,43	0,87%
OD 4.6: We brengen transparantie in de certificatenmarkt en de markt in garanties van oorsprong	0,40	79.513,81	1,53%
OD 4.7: We monitoren de doorrekening van de kosten van de certificatenverplichtingen in de energieprijzen	0,15	23.268,27	0,45%
OD 4.8: We volgen de markt inzake productie van elektriciteit op	0,10	13.598,97	0,26%
SD 5 We willen de actieve participatie van de afnemers aan de energiemarkt bevorderen door hen te INFORMEREN over de mogelijkheden op deze energiemarkt en hen activeren om hier gebruik van te maken	4,68	626.404,71	12,03%
OD 5.1: We bieden actuele, begrijpelijke, goed toegankelijke en praktische informatie aan over de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaams Gewest en de mogelijkheden hierin	1,30	275.346,33	5,29%
OD 5.2: Aanbieden van actuele en objectieve vergelijkingsinformatie over de producten, prijzen, voorwaarden en dienstverlening van de leveranciers actief op de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt	1,70	186.100,37	3,57%
OD 5.3: Tijdige en correcte behandeling van vragen en klachten van Vlaamse burgers en bedrijven met betrekking tot de Vlaamse elektriciteits- en aardgasmarkt	1,68	164.958,02	3,17%
SD 6 De VREG wil het onafhankelijk en efficiënt kenniscentrum zijn van de elektriciteits- en aardgasmarkt in het Vlaams Gewest	6,05	788.348,21	15,14%
OD 6.1: We waarborgen de onafhankelijkheid en integriteit van de organisatie	0,30	51.574,69	0,99%
OD 6.2: We zorgen voor een efficiënte, effectieve en kwaliteitsvolle interne werking	5,30	659.488,98	12,67%
OD 6.3: We willen medewerkers met de juiste kennis en competenties aantrekken, behouden en zich verder laten ontplooiën	0,45	77.284,54	1,48%
Totaal uitgaven 2017	29,90	5.207.000,00	100,00%

Bijlage I. Evolutie van de Vlaamse elektriciteits- en aardgasmarkt in 2015-2016

Hieronder wordt kort de evolutie weergegeven van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt. De meest recente cijfers worden gebruikt. Dit gaat vaak niet over de cijfers van 2016 omdat deze pas in de loop van 2017 beschikbaar worden.

1. Sterke concurrentie op de Vlaamse leveranciersmarkt

Een belangrijke, maar op zich onvoldoende voorwaarde om een goed werkende elektriciteits- en aardgasmarkt te hebben die reële voordelen biedt voor de klanten, is voldoende concurrentie tussen de marktspelers, onder meer bij de energieleveranciers. Die concurrentie vertaalt zich dan onder andere in het aantal klanten dat overstapt naar een andere energieleverancier.

2016 is een recordjaar op het vlak van wisselen van leverancier bij de gezinnen. Waar we de voorbije jaren – en bij uitstek in 2015 – een hogere wisselactiviteit bij de kleine bedrijven zagen, zijn het in 2016 opnieuw de gezinnen die bijzonder actief zijn. Voor bijna elke maand van het jaar werden meer wissels gerapporteerd dan ooit tevoren. Vooral januari en mei waren uitzonderlijke maanden. Op deze manier vinden we opnieuw aansluiting – en overtreffen we zelfs – de activiteitsgraad in de recordjaren 2012 en 2013.

Voor elektriciteit en aardgas is 2016 het jaar met het hoogste switchcijfer ooit voor gezinnen. Over de eerste 11 maanden van 2016 wisselde 17,90% van de gezinnen van elektriciteitsleverancier en 20,50% van aardgasleverancier. In het vorige recordjaar 2012 bedroeg dit cijfer respectievelijk 16,65% en 18,68%.

In absolute aantallen gaat het over 491.117 gezinnen voor elektriciteit en 368.979 gezinnen voor aardgas. In 2015 waren dat er respectievelijk 365.298 en 279.391.

Bij de kleine bedrijven werd er ook heel veel gewisseld, maar iets minder dan in 2015.

Over de eerste 11 maanden van 2016 wisselde 22,53% van de kleine bedrijven van elektriciteitsleverancier en 25,90% van aardgasleverancier. In 2015 was dit respectievelijk 24,30% en 29,30%.

In absolute aantallen gaat het over 139.476 kleine bedrijven voor elektriciteit en 77.126 kleine bedrijven voor aardgas. In 2015 waren dat er respectievelijk 148.227 en 84.118.

41,10% van alle elektriciteitsleveringen via het distributienet staat nog op naam van de Engie groep (Electrabel). In 2004, het eerste jaar van de vrijmaking van de markt, bedroeg dit aandeel nog 76%. De vier grootste elektriciteitsleveranciers (Engie, EDF-Luminus, Eni en Essent) leveren samen iets meer dan 80% van alle elektriciteit aan eindafnemers op het distributienet in Vlaanderen.

Ook voor aardgas neemt Engie nog steeds het grootste deel van de leveringen op het distributienet voor haar rekening, maar de dominantie is sterk afgenomen de voorbije jaren. Voor aardgas zijn de vijf belangrijkste leveranciers Engie, EDF-Luminus, Eni, Essent en Lampiris. Samen leveren ze bijna 85% van het totale volume aardgas aan de eindafnemers.

De Herfindahl-Hirschman index (HHI) is een vaak gebruikte maatstaf voor de concentratiegraad in een sector. De berekening is gebaseerd op de verdeling van de markt onder verschillende aanbieders.

HHI elektriciteit

ELEKTRICITEIT	HHI 31/12/2010	HHI 31/12/2013	HHI 31/12/2014	HHI 31/12/2015
AMR (automatisch gelezen)	4.181	2.740	2.586	2.286
MMR (maandgelezen)	4.462	3.267	3.147	2.662
Jaargelezen Professioneel	5.623	3.565	3.438	3.170
Jaargelezen Huishoudelijk	4.425	2.477	2.448	2.372

Totale markt	4.595	2.639	2.597	2.487
--------------	-------	-------	-------	-------

HHI aardgas

AARDGAS	HHI 31/12/2010	HHI 31/12/2013	HHI 31/12/2014	HHI 31/12/2015
AMR (automatisch gelezen)	3.790	2.694	2.959	2.947
MMR (maandgelezen)	4.676	2.755	2.524	2.269
Jaargelezen Professioneel	5.644	3.178	2.996	2.716
Jaargelezen Huishoudelijk	4.558	2.227	2.206	2.136
Totale markt	4.680	2.332	2.297	2.201

De positieve evolutie in de concentratiegraad zette zich verder in 2015. De HHI daalde in sterkere mate dan in 2014, maar de evolutie was wel minder spectaculair dan in de jaren 2012 en 2013. Hoewel de indexen ook eind 2015 nog niet op het niveau zijn dat aanzien wordt als een volledig concurrentiële markt, betekent 2015 wel opnieuw een verbetering op dit vlak en benaderen we voor bepaalde markten al de streefwaarde van 2000 die over het algemeen vooropgezet wordt als voorwaarde voor een competitieve markt. De marktsegmenten van de professionele elektriciteitsafnemers, hoewel nog altijd meer geconcentreerd dan de huishoudelijke markt, boekten een opmerkelijke vooruitgang op vlak van de concentratie-indexen in 2015.

Ook op de aardgasmarkt is een verdere verbetering merkbaar van de evolutie van de concentratie-index. Net als op de elektriciteitsmarkt daalde de HHI in sterkere mate dan in 2014, maar was de evolutie veel minder uitgesproken dan in de jaren 2012 en 2013. Hoewel de streefwaarde van 2000 nog niet bereikt is, komen we in Vlaanderen ook voor aardgas steeds dichterbij de buurt van dit doel.

De aardgasmarkt was in 2015 opnieuw minder sterk geconcentreerd dan de elektriciteitsmarkt. Ook op de aardgasmarkt deed de grootste concentratie zich voor in het professionele segment. Net als vorig jaar boekten de markten van de professionele MMR en professionele jaargelezen aardgasafnemers het meest vooruitgang op vlak van de concentratie-indexen.

De beperktere, maar nog altijd positieve, evoluties in de concentratie-indices de voorbije 2 jaar wijzen op de veranderde dynamiek van de concurrentie op de elektriciteits- en aardgasmarkten. De concurrentie speelt zich niet meer vooral af tussen historische leveranciers en nieuwkomers op de markt, maar ook meer en meer tussen nieuwkomers onderling.

Op basis van de HHI-index blijkt dat de Vlaamse elektriciteits- en aardgasmarkten in 2015 opnieuw een verbetering op vlak van de marktconcentratie – en dus van de concurrentie – konden optekenen, en dit zelfs op overtuigendere wijze dan in 2014. Deze positieve evolutie was zichtbaar in alle marktsegmenten, maar vooral in de professionele deelmarkten werd een opmerkelijke vooruitgang geboekt. De evolutie van de C3-indexen bevestigt deze trend. Het gezamenlijk marktaandeel van de top-3 energieleveranciers nam af in alle deelmarkten, het meest uitgesproken in deze voor professionele afnemers.

Hoewel we nog altijd niet kunnen spreken van een perfect concurrentiële markt, stellen we vast dat de bijzonder positieve tendens die ingezet is sinds 2011, zich verder doorzette in 2015 en dat de retailmarkten van elektriciteit en aardgas in Vlaanderen voldoende concurrentieel zijn om druk op de energieprijzen te zetten, wat een van de bedoelingen was van de vrijmaking.

Onze focus ligt op het verzekeren van een level playing field voor de leveranciers van elektriciteit en aardgas in Vlaanderen en op de gunstige uitkomst van de marktwerking voor de elektriciteits- en aardgasafnemers. Dit niet alleen door het verzekeren van een niet-discriminatoire toegang tot het net, maar ook door te verzekeren dat iedere energieleverancier de in Vlaanderen opgelegde regelgeving, inclusief openbaredienstverplichtingen naleeft. Dergelijke openbaredienstverplichtingen kunnen een drempel zijn voor het toetreden tot de markt van nieuwe energieleveranciers en kunnen een negatief effect hebben op de marktwerking. Deze problematiek bekijken we verder in het licht van de discussie over het marktmodel. We zetten ook verder in op het

stimuleren van afnemers om een actieve houding aan te nemen op de energiemarkt, omdat zonder alerte elektriciteits- en aardgasklanten de concurrentiedruk opnieuw zou afnemen.

2. Gezinnen en bedrijven voelen zich geïnformeerd, staan positief ten overstaan van de vrijgemaakte energiemarkt en zijn tevreden over de dienstverlening van de energieleveranciers

Uit de jaarlijkse enquêtes die we uitvoeren bij 1.000 gezinnen en 1.000 bedrijven blijkt:

- Gezinnen en bedrijven hebben zich de afgelopen jaren goed **geïnformeerd over de mogelijkheden om een nieuwe leverancier te kiezen**:
 - Het percentage gezinnen dat zich voldoende geïnformeerd voelt over de energiemarkt daalde in 2016 lichtjes: van 79% in 2015 tot 75% in 2016. Verontrustend is dat vooral de meer kwetsbare groepen zich slechter geïnformeerd lijken te voelen;
 - Een grote meerderheid van 86% vindt dat hun bedrijf voldoende op de hoogte is van de energiemarkt, wat ongeveer evenveel is als vorig jaar maar veel meer dan gemiddeld in de laatste 7 jaar..
- In de enquête wordt ook gevraagd **hoe tevreden de gezinnen en bedrijven zijn over hun energieleverancier**. Globaal gezien zijn de bedrijven, net als de gezinnen, erg tevreden over hun energieleverancier(s).
 - We blijven vaststellen dat de tevredenheid over de elektriciteits- en aardgasleverancier erg hoog is. 92% van de gezinnen is het eens met de stelling “ik ben in het algemeen tevreden over mijn huidige elektriciteitsleverancier”;
 - Ook bij de bedrijven was de algemene tevredenheid over de elektriciteitsleverancier (87%) en over de aardgasleverancier (86%) hoog. Bedrijven die geen bewuste keuze maakten voor hun huidige elektriciteitsleverancier, waren minder vaak (79%) tevreden.
- De voorbije jaren was er een merkbare verbetering van de gezinnen en bedrijven met een **positieve houding ten opzichte van de vrijmaking van de energiemarkt**
 - Het optimisme over de vrijmaking nam aanzienlijk af. 30% van de gezinnen denkt in 2016 niet (meer) dat de vrijmaking voor hen een positieve zaak is, tegenover 60% die dat wel denkt (68% in 2015). Gezinnen met zonnepanelen (41%) vinden opvallend vaker dat de vrijmaking voor hen nadelig is.
 - In tegenstelling tot de gezinnen, blijven de bedrijven wel in dezelfde mate overtuigd van het positieve effect van de vrijmaking. 83% van de bedrijven denkt dat de vrijmaking voor hen een goede zaak was.

We blijven daarom verder inzetten op de informatieverlening voor en sensibilisering van energieafnemers, zowel gezinnen als bedrijven.

3. Evolutie van de eindprijzen voor de afnemers in 2016

A. Evolutie energiefactuur van gezinnen

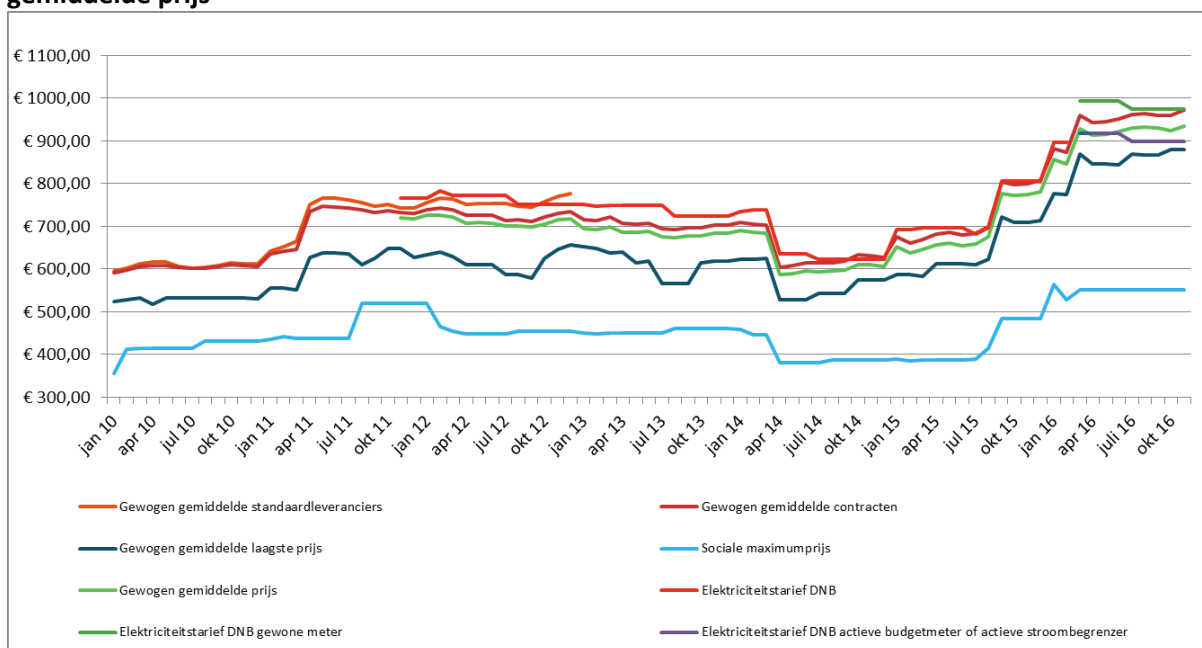
De evolutie van de totale elektriciteits- en aardgasfactuur van een gezin in de periode januari 2016 tot januari 2017 is als volgt:

Impact op de totale elektriciteits- en aardgasfactuur van gezinnen

- Gemiddeld stijgt de elektriciteitsfactuur voor een gezin met een doorsnee verbruik van 3.500 kWh van 880,71 euro naar 1.022,29 euro (januari 2017)
 - stijging distributienettarief
 - lichte stijging federale bijdrage en bijdrage energiefonds (indexatie)

- Voor een gezin met een aardgasverbruik van 23.260 kWh daalt de aardgasfactuur van 1.130,07 euro naar 1.107,96 euro
 - daling aardgasprijs
 - lichte stijging distributienettarief
 - lichte stijging transmissienettarief (nieuw Fluxys-tarief)
 - lichte daling federale bijdrage
- Voor gezinnen in Vlaanderen die zowel elektriciteit als aardgas verbruiken zal de totale energiefactuur gemiddeld stijgen met bijna 6%, van 2.011 euro naar 2.130 euro.

Grafiek: Evolutie van de gewogen gemiddelde prijs van de contracten, van de gewogen gemiddelde laagste prijs, van de sociale maximumprijs, van het elektriciteitstarief DNB en van de gewogen gemiddelde prijs

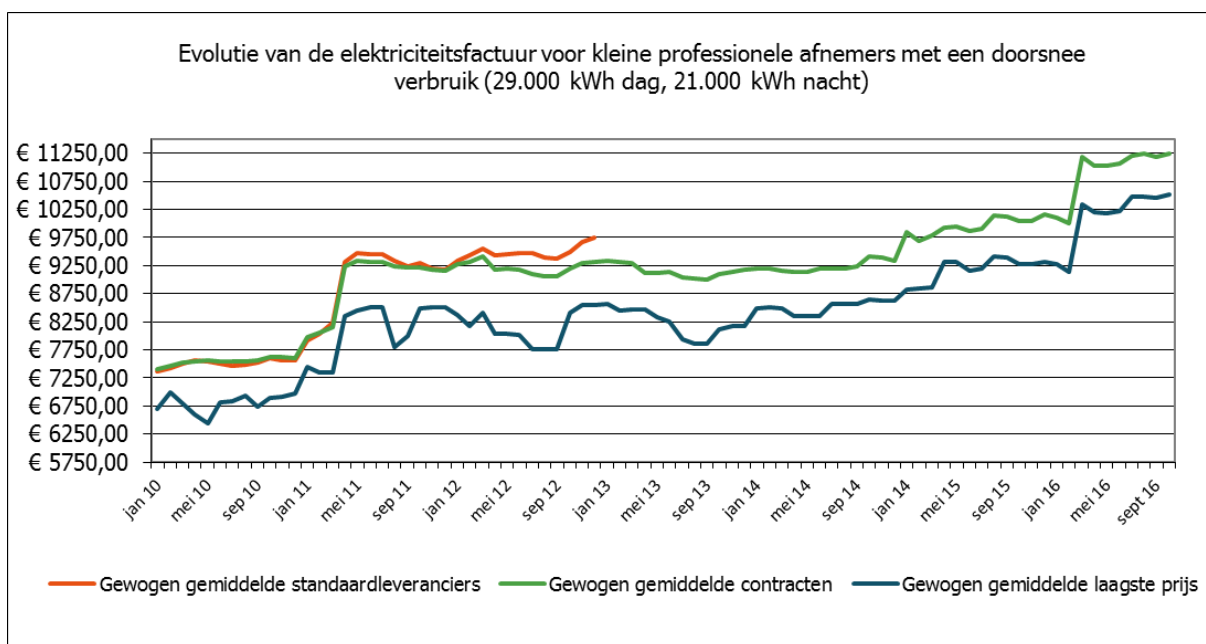

B. Evolutie energiefactuur van KMO's

De evolutie van de totale elektriciteits- en aardgasfactuur van een KMO in de periode januari 2016 tot januari 2017 is als volgt:

Impact op de totale elektriciteits- en aardgasfactuur van KMO's

- Gemiddeld stijgt de elektriciteitsfactuur voor een kmo met een verbruik van 50.000 kWh van 10.105,03 euro naar 12.101,76 euro (januari 2017)
 - stijging distributienettarief
 - lichte stijging federale bijdrage en bijdrage energiefonds
- Voor een KMO met een aardgasverbruik van 116.280 kWh stijgt de aardgasfactuur van 4.309,81 euro naar 4.256,67 euro
 - daling aardgasprijs
 - lichte stijging distributienettarief
 - lichte stijging transmissienettarief (nieuw Fluxys-tarief)
 - lichte daling federale bijdrage

C. Evolutie van de distributienettarieven voor gezinnen

Toegelaten inkomsten uit distributienettarieven 2017

Het toegelaten inkomen voor elektriciteit stijgt t.o.v. 2016 met 3,6% tot 2,03 miljard euro (excl. doorrekening kosten voor gebruik van het Elia transmissienet). Voor aardgas is er een stijging met 2% tot 0,50 miljard euro.

Voor elektriciteit en aardgas zijn de tarifaire tekorten/overschotten uit 2008-2009 op 1/1/17 volledig afgebouwd, wat leidt tot een stijging van het budget voor gas bij o.m. Iveg en Inter-Energa.

Voor elektriciteit is het budget voor exogene kosten (o.a. REG-verplichtingen) verhoogd. Ook verwerken we een tarifair tekort ontstaan in 2015 (o.m. ten gevolge van de invoering van de vennootschapsbelasting).

Daarnaast moeten ook de Infrac distributienetbeheerders vanaf 1/1/17 retributies betalen aan de gemeenten.

Ook voor aardgas speelt het effect van de vennootschapsbelasting (bij alle distributienetbeheerders) en de gemeentelijke retributies (nieuw bij Infrac).

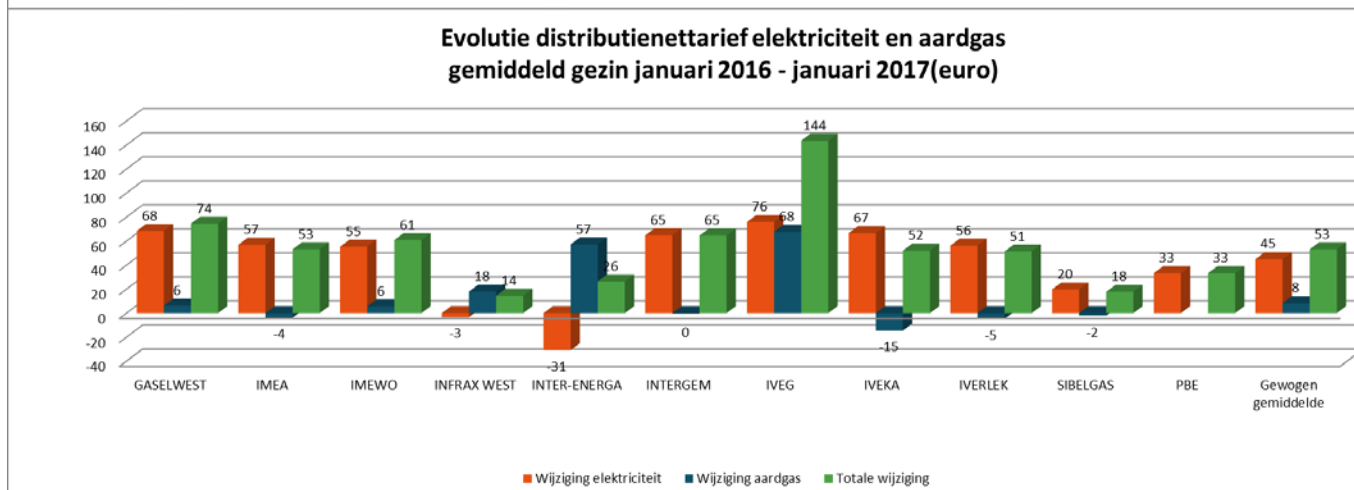
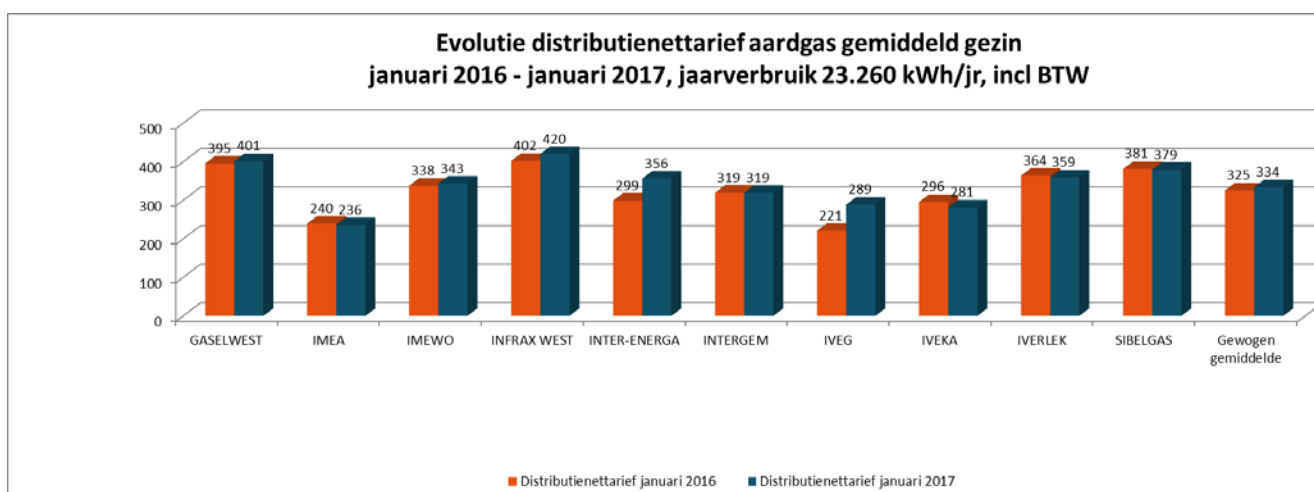
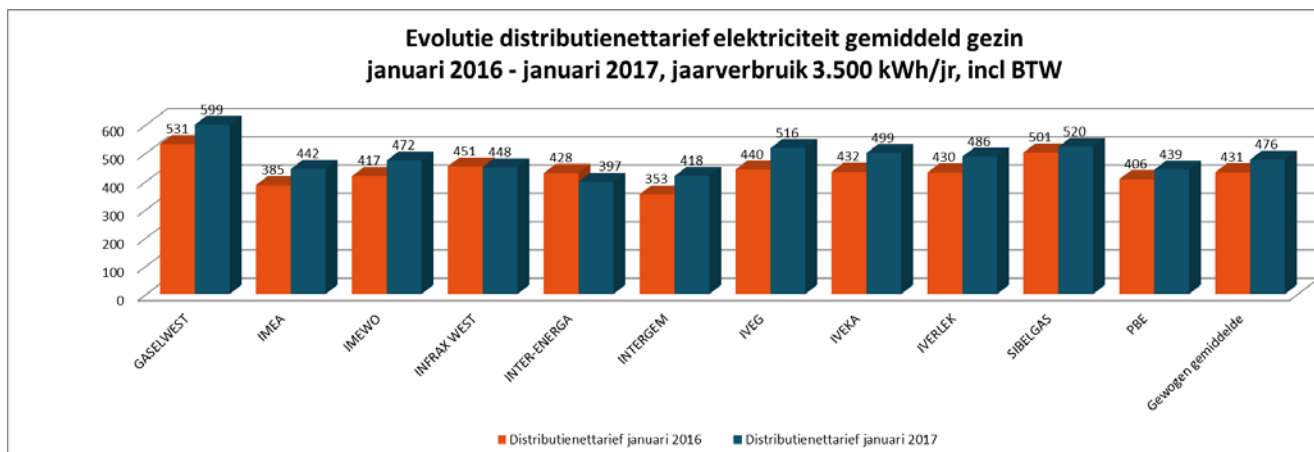
De stijgingen zijn met andere woorden toe te schrijven aan maatregelen waar de netbeheerders zelf geen controle op hebben en die moeten doorgerekend worden.

Vergelijking distributienettarieven 2016-2017

Voor een gezin met een tweevoudige meter en jaarverbruik van 3.500 kWh elektriciteit en een jaarverbruik aardgas van 23.260 kWh (inclusief BTW) stijgen de nettarieven gemiddeld met 53 euro.

Het gaat om een stijging voor elektriciteit van 45 euro en een stijging voor aardgas van 8 euro.

Afhankelijk van uw woonplaats (en uw distributienetbeheerder) is de situatie wel verschillend.

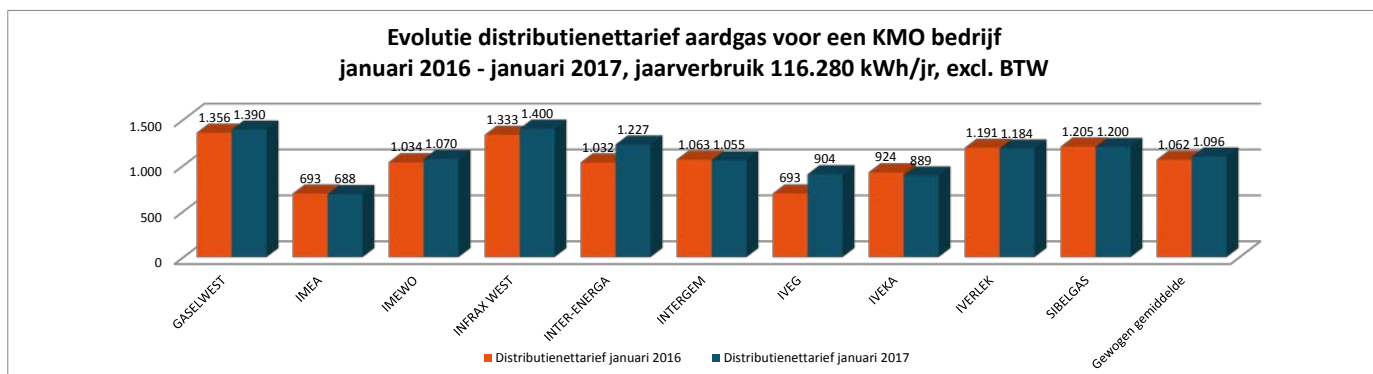
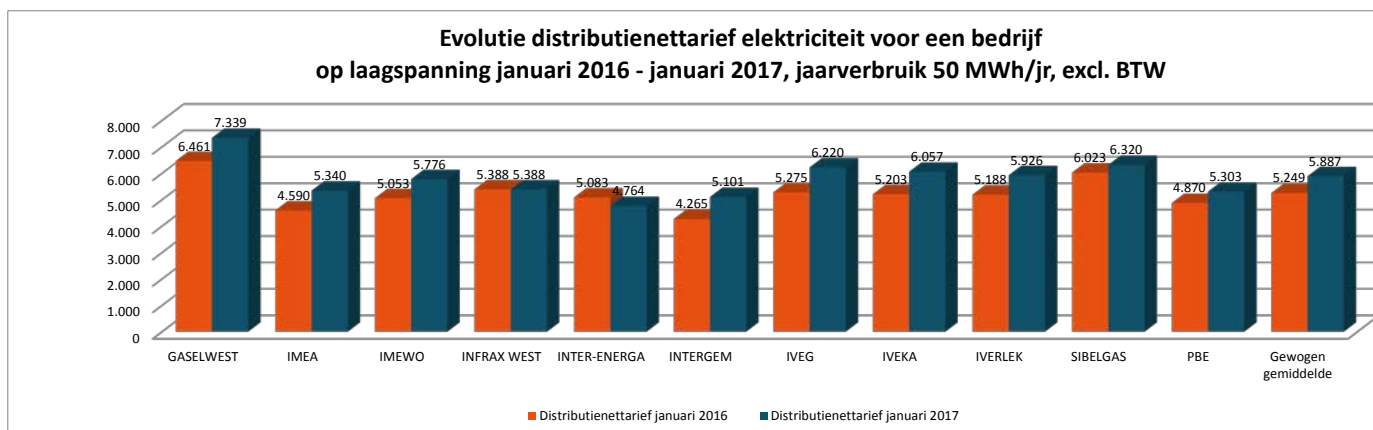

D. Evolutie van de distributienettarieven voor KMO's

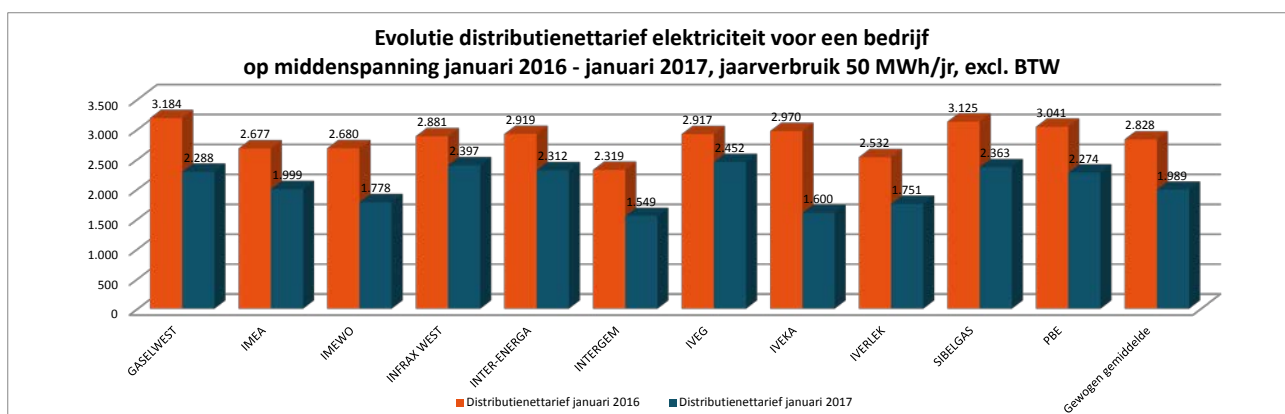
Voor een KMO met een tweevoudige meter en jaarverbruik van 50.000 kWh elektriciteit op laagspanning en een jaarverbruik gas van 116.280 kWh (excl. BTW) stijgen de nettarieven gemiddeld met 672 euro.

Het gaat om een stijging voor elektriciteit van 638 euro en een stijging voor aardgas van 34 euro.

Dit omwille van dezelfde redenen als toegelicht bij gezinnen.

Voor een KMO met een tweevoudige meter en jaarverbruik van 50.000 kWh elektriciteit op middenspanning dalen de nettarieven gemiddeld met 839 euro.

4. Kwaliteitsniveau distributienetten blijft op hoog niveau

Elektriciteit (zie ook [RAPP-2016-06](#))

Vlaanderen behoudt in 2015 een goed kwaliteitsniveau, zowel wat betreft de onderbrekingen als voor de kwaliteit van de geleverde spanning.

Een distributienetgebruiker op het Vlaamse distributienet had in 2015 gemiddeld 20 minuten en 4 seconden geen elektriciteit als gevolg van incidenten. Dit is 2 minuten en 2 seconden beter dan in 2014.

De frequentie van de onderbrekingen is 0,41. Een Vlaamse klant wordt gemiddeld eens in de 2,4 jaar door een ongeplande stroomonderbreking getroffen.

Oorzaken onbeschikbaarheid:

- defecten op kabels
- kabelbreuken door derden (bijvoorbeeld aannemers) veroorzaakt

De kwaliteit van het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet ligt in Vlaanderen op een vergelijkbaar hoog niveau in vergelijking met de ons omringende landen. We stellen wel vast dat er aan netgebruikers te weinig inzicht wordt gegeven in de oorzaken en verwachte duur van storingen en de maatregelen die de netbeheerders nemen om de kwaliteit en betrouwbaarheid van de netten te waarborgen door onderhoud en investeringen.

We onderzoeken op welke manier we de distributienetbeheerders in Vlaanderen kunnen stimuleren tot het aanhouden en verder ontwikkelen van een kwaliteitsvolle dienstverlening door een kwaliteitsprikkel mee te nemen in de distributienettarieven.

De kwaliteit van de heraanleg na werken van de netbeheerder in de straat en de kwaliteit van uitvoering bij werken aan de aansluiting zijn nog altijd de meest voorkomende klachten. Hier moeten de netbeheerders meer aandacht aan besteden. Globaal neemt het aantal klachten tegen de netbeheerders in de loop der jaren af.

Deze positieve tendens ten gevolge van de inspanningen door de werkmaatschappijen Eandis en Infrac, moet verder bevestigd worden in de volgende jaren.

- Per 100.000 klanten heeft Eandis 343 klachten
- Per 100.000 klanten heeft Infrac 243 klachten

Aardgas (zie ook [RAPP-2016-07](#))

De Vlaamse aardgasdistributienetbeheerders hebben in 2015 het hoge technische kwaliteitsniveau wat betreft de beschikbaarheid, de samenstelling en de druk van het verdeelde aardgas gehandhaafd.

De onbeschikbaarheid is vooral te wijten aan werken aan de gasmeter of aan de dienstleiding volgens de planning van de aardgasdistributienetbeheerder.

Deze noodzakelijke onbeschikbaarheid heeft normaal geen al te grote impact op het gebruikerscomfort. De werken worden op voorhand aangekondigd en/of gebeuren in overleg met de eindafnemers.

De theoretisch gemiddelde onbeschikbaarheid per afnemer in 2015 was 4 min. 4 sec (5 min. 14 sec. in 2014). Dit komt vooral door een lager aantal geplande werken.

De onbeschikbaarheid voor de laatste jaren ligt in lijn met de cijfers uit het buitenland.

Klanten klagen nog altijd vooral over de kwaliteit van de door de aardgasdistributienetbeheerder (of zijn aannemer) uitgevoerde werken. Dit blijft een zeer belangrijk aandachtspunt met het oog op een kwaliteitsvolle dienstverlening aan de klant.

- Per 100.000 klanten heeft Eandis 325 klachten
- Per 100.000 klanten heeft Infrax 342 klachten

5. Het sociaal energiebeleid in Vlaanderen is sterk uitgebouwd

Het sociaal energiebeleid voor huishoudelijke afnemers is sterk uitgebouwd in het Vlaams Gewest. Alvorens een commerciële energieleverancier het leveringscontract met een klant wegens wanbetaling kan opzeggen, moet een wettelijk vastgelegde procedure gevolgd worden. Maar ook na opzeggen, valt de betrokken afnemer niet zonder elektriciteit of aardgas. Het is de distributienetbeheerder die deze klanten verder belevt in zijn rol als leverancier in het kader van de sociale openbardienstverplichtingen. De VREG heeft de taak om de kerncijfers met betrekking tot deze sociale openbardienstverplichtingen te verzamelen en te analyseren.

Dit gebeurt jaarlijks in het sociaal energierapport. Het meest recente is het [Sociaal Rapport](#) met de cijfers voor 2015 dat werd gepubliceerd op onze website op 14 juni 2016.

Hoewel energiearmoede moeilijk te vatten is in cijfers, zette in 2015 net zoals in 2014 een aantal tendensen aan tot voorzichtig optimisme. In de commerciële markt daalde het aantal afnemers dat een ingebrekestelling kreeg of waarmee een afbetalingsplan werd afgesloten. Bovendien daalde ook het aantal afnemers van wie het contract werd opgezegd en die bij de distributienetbeheerder terechtkwamen. Ook bij de distributienetbeheerders evolueerden verschillende indicatoren gunstig ten opzichte van 2014: het aantal klanten met een budgetmeter en het aantal afsluitingen na beslissing van de lokale adviescommissie daalde. Een aandachtspunt zijn de beschermde klanten. Voor hen was de evolutie van deze indicatoren minder positief.

Een aantal beslissingen in de energiemarkt zorgde in 2016 voor een stijgende elektriciteitsrekening en een (licht) dalende aardgasrekening voor gezinnen. We zullen pas in het volgende sociaal rapport het effect van deze evolutie op de energiearmoede zien.

Cijfers energieleveranciers

In 2015 zien we volgende evoluties bij de energieleveranciers:

- 242.613 gezinnen kregen in 2015 minstens één ingebrekestelling van hun energieleverancier omdat ze, na een herinneringsbrief, nog altijd een betalingsachterstand hadden (244.250 in 2014)
- In 2015 werden 64.791 afbetalingsplannen opgestart (72.239 in 2014).
 - De gemiddelde uitstaande schuld van de klanten met een afbetalingsplan was 677,81 euro (736,58 euro in 2014)
 - het gemiddelde maandelijkse afbetalingsbedrag was 123,64 euro per maand (129,19 euro in 2014)
 - de gemiddelde looptijd was 6,29 maanden (6,34 in 2014)

Hoewel deze gemiddelde cijfers slechts een indicatie geven van de politiek die de commerciële energieleveranciers voeren, lijken deze cijfers beter dan in 2014. Toch ligt deze situatie over het algemeen nog ver af van de “Goede praktijk betaalplannen” die we in augustus 2014 uitbrachten. In totaal liepen in 2015 nog 83.757 afbetalingsplannen. Van 41,23% van deze plannen werd minstens één afbetaling gemist, wat erop wijst dat het plan niet goed verloopt (43% in 2014).

- 76.312 huishoudelijke afnemers van elektriciteit en 57.501 huishoudelijke afnemers van aardgas kregen een brief omdat de energieleverancier hun contract opzegde. Ongeveer 40% daarvan werd nog voor de effectieve opzegging geannuleerd. Dit leidde tot 45.699 effectief uitgevoerde opzeggingen voor elektriciteit en 33.690 voor aardgas (respectievelijk 49.881 en 37.449 in 2014).

- Ongeveer 8% van de afnemers in de commerciële markt heeft recht op de sociale maximumprijs en is dus beschermd.

Verschillende indicatoren in de commerciële markt gaan erop vooruit, zoals het aantal afbetalingsplannen dat wordt opgestart, de uitstaande schuld op het moment dat dit plan van start ging en het gemiddelde maandelijkse afbetalingsbedrag. Er zijn echter grote verschillen tussen de energieleveranciers onderling. De historische leveranciers hebben door hun marktaandeel een grote invloed op het gemiddelde en wijken er daarom nooit ver van af. Enkele nieuwere leveranciers hebben dan weer hogere relatieve cijfers, onder meer door de toename in hun klantenbestand. De score van een leverancier duidt ook telkens op meerdere factoren. Naast de politiek inzake wanbetaling spelen ook het business model, de groei en de maturiteit van de klantenportefeuille.

Cijfers distributienetbeheerders

In 2015 zien we ook bij de distributienetbeheerders een licht positieve evolutie in de cijfers:

- In 2015 daalde het aantal gezinnen dat klant was bij de distributienetbeheerder licht. In totaal was 2,90% van de gezinnen elektriciteit (79.494) en 3,24% van de gezinnen aardgas (58.091) een klant van de distributienetbeheerder. Deze cijfers mogen niet zomaar opgeteld worden omdat gezinnen ook voor beiden een contract kunnen hebben. In 2014 ging dit om 81.336 en 59.318 klanten. Het is vooral de instroom vanuit de leveranciers die afneemt. Het aantal klanten dat terugkeert naar de commerciële markt daalt ook.
- Ongeveer de helft van de klanten van de distributienetbeheerder maakte ook daar schulden en kreeg minstens één ingebrekestelling in de bus. Het aantal opgestarte afbetalingsplannen komt overeen met ongeveer 17,5% van de klanten van de distributienetbeheerder. 38% van de elektriciteitsklanten en 45% van de aardgasklanten had een lopend afbetalingsplan in 2015 (respectievelijk 38% en 48% in 2014).
- De gemiddelde afbetalingsbedragen liggen, ondanks de hogere gemiddelde uitstaande schuld bij de start van het plan, veel lager dan in de commerciële markt. Afbetalingsplannen die in de budgetmeter worden geprogrammeerd, worden immers meestal à rato van 5 euro per week per energie afgerekend, wat het gemiddelde sterk naar beneden haalt. Het gemiddelde afbetalingsbedrag voor elektriciteit bedraagt 46,45 euro en voor aardgas 44,56 euro (respectievelijk 71,31 euro en 51,24 euro in 2014).

Om de vraag te beantwoorden of de energiearmoede is toegenomen, bekijken we de evolutie van de meest relevante indicatoren:

- Het aantal actieve budgetmeters: Gezinnen die ook bij de distributienetbeheerder schulden opbouwen, krijgen een budgetmeter. Dit wijst op een structurele schuldenproblematiek. Zowel voor elektriciteit als voor aardgas bleef het aantal actieve budgetmeters ten opzichte van de totale klantenportefeuille van de distributienetbeheerder ongeveer stabiel. Globaal waren er door de daling van het aantal klanten van de distributienetbeheerder minder gezinnen die elektriciteit (-3,87%) of aardgas (-1,95%) verbruikten via een budgetmeter. Ook het aantal gezinnen met een naakte budgetmeter (waarvan de stroombegrenzerfunctie is uitgeschakeld en die enkel werkt mét krediet op de budgetmeterkaart) daalde ten opzichte van 2014 (van 517 naar 505).
- Het aantal afsluitingen wegens wanbetaling (gerelateerd aan energiearmoede): De Lokale Adviescommissie of LAC komt samen als er een vraag is van Eandis of Infrac om de toevoer van gas/elektriciteit te mogen afsluiten. In deze commissie zitten mensen van het OCMW en afgevaardigden van Eandis of Infrac. De betrokken afnemer wordt ook telkens uitgenodigd voor de vergadering. In 2015 waren er 1.115 afsluitingen voor elektriciteit en 1.668 afsluitingen voor aardgas (11% minder voor elektriciteit en 5% minder voor aardgas dan in 2014).

Heel wat evoluties bij de distributienetbeheerder ogen positief: de vermindering van het aantal budgetmeters, het aantal afbetalingsplannen en het aantal afsluitingen na LAC advies. Ze zijn een indicatie

dat de energiearmoedeproblematiek in 2015 niet structureel toenam. Een aandachtspunt zijn de beschermde klanten. Voor hen was de evolutie van deze indicatoren minder positief.

6. De werking van de markt van de groenestroom- en warmte-kraftcertificaten staat sterk onder druk

In 2016 publiceerde de VREG voor de tweede maal een certificatenmarktrapport ([RAPP-2016-09](#)), waarin zowel de situatie op de markten voor groenestroomcertificaten en warmte-kraftcertificaten als de acties van de netbeheerders inzake het opkopen van certificaten aan minimumsteun en het verkopen van deze certificaten op de markt werden geanalyseerd op datum van 31 maart 2016 (deadline voor de inlevering van de certificaatverplichtingen).

De situatie op de markten voor groenestroomcertificaten en warmte-kraftcertificaten evolueerde in dezelfde lijn als de voorbije jaren en blijft sterk gekleurd door de certificatenoverschotten die zich de afgelopen jaren hebben opgebouwd. Ten gevolge van de wettelijke garantie op een minimumprijs voor certificaten door de netbeheerders leidt dit tot oplopende kosten voor de netbeheerders.

Voor groenestroomcertificaten bedroeg het certificatenoverschot op 31 maart 2016 204% van het aantal in te leveren certificaten, voor warmte-kraftcertificaten was dit zelfs 354%. Er blijven jaarlijks meer certificaten uitgereikt worden dan er moeten ingediend worden. Hierdoor blijven de overschotten jaar na jaar toenemen. Dit geldt zowel voor groenestroomcertificaten als voor warmte-kraftcertificaten.

Als gevolg hiervan daalde de gemiddelde transactieprijs waaraan certificaten op de bilaterale markt verkocht worden verder in 2015 en dit zowel voor groenestroom- als voor warmte-kraftcertificaten.

Dit betekent ook dat steeds grotere hoeveelheden certificaten aangeboden werden voor opkoop door de netbeheerders aan minimumsteun. De netbeheerders brengen deze certificaten op regelmatige tijdstippen opnieuw op de markt via certificatenveilingen. Het marktaanbod aan steuncertificaten verschuift op deze manier meer en meer tot bijna volledig richting de netbeheerders, met een daling tot gevolg van het aantal verkopers in de bilaterale markt. De netbeheerders ondervinden door het onevenwicht tussen vraag en aanbod moeilijkheden om hun voorraden aan certificaten verkocht te krijgen. Het grootste deel van de certificatenoverschotten bevindt zich dan ook in de portefeuilles van de netbeheerders.

Het verkopen van steuncertificaten aan de netbeheerders aan minimumsteun, waarna deze certificaten vervolgens door de netbeheerders weer moeten verkocht worden op de markt, zorgt er niet alleen voor dat de marktoverschotten blijven circuleren, maar dit doet ook het totale kostenplaatje stijgen door de extra administratieve en financieringskosten voor de netbeheerders. Het resulteert in een verschuiving van een steeds aanzienlijker deel van de kosten van het certificatenstelsel naar de nettarieven, met bijhorende impact voor de elektriciteitsconsumenten.

In het certificatenmarktrapport bleek dus dat er nog steeds nood was aan structurele ingrepen om het evenwicht in de certificatenmarkten te herstellen.

Eind 2015 nam de Vlaamse regering een aantal maatregelen die erop gericht zijn om dit probleem aan te pakken, zoals een verhoging van het groenestroomcertificatenquotum, de afschaffing van de Btot-coëfficiënt in de berekening van het quotum en de afschaffing van de vrijstelling voor het openbaar vervoer. Sinds maart 2016 is er de verhoogde Bijdrage Energiefonds, die ook voor een deel dient voor het opkopen van een deel van het certificatenoverschot. De VREG zal ook het effect op de certificatenmarkt van deze maatregelen opvolgen.

Bijlage II. Een overzicht van de beslissingen van de VREG inzake tariefmethodologie, tariefstructuur en technisch reglement in 2016

Link naar de beslissing	Onderwerp beslissing	Datum publicatie op website
BESL-2016-77	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging PBE voor de distributienettarieven voor elektriciteit voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-76	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging IVEG voor de distributienettarieven voor elektriciteit voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-75	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging INTER-ENERGA voor de distributienettarieven voor elektriciteit voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-74	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging INFRA X WEST voor de distributienettarieven voor elektriciteit voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-73	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging IVEG voor de distributienettarieven voor aardgas voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-72	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging INTER-ENERGA voor de distributienettarieven voor aardgas voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-71	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging INFRA X WEST voor de distributienettarieven voor aardgas voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016

BESL-2016-70	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging SIBELGAS voor de distributienettarieven voor elektriciteit voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-69	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging IVERLEK voor de distributienettarieven voor elektriciteit voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-68	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging IVEKA voor de distributienettarieven voor elektriciteit voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-67	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging INTERGEM voor de distributienettarieven voor elektriciteit voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-66	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging IMEWO voor de distributienettarieven voor elektriciteit voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-65	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging IMEA voor de distributienettarieven voor elektriciteit voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-64	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging GASELWEST voor de distributienettarieven voor elektriciteit voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-63	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging SIBELGAS voor de distributienettarieven voor aardgas voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016

BESL-2016-62	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging IVERLEK voor de distributienettarieven voor aardgas voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-61	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging IVEKA voor de distributienettarieven voor aardgas voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-60	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging INTERGEM voor de distributienettarieven voor aardgas voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-59	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging IMEWO voor de distributienettarieven voor aardgas voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-58	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging IMEA voor de distributienettarieven voor aardgas voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-57	De goedkeuring van de tariefvoorstellen van de opdrachthoudende vereniging GASELWEST voor de distributienettarieven voor aardgas voor het exploitatiejaar 2017 in de reguleringsperiode 2017-2020.	20/12/2016
BESL-2016-30	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging PBE voor de distributienettarieven voor elektriciteit in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-29	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging IVEG voor de distributienettarieven voor elektriciteit in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016

BESL-2016-28	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging INTER-ENERGA voor de distributienettarieven voor elektriciteit in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-27	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging INFRA-X-WEST voor de distributienettarieven voor elektriciteit in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-26	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging IVEG voor de distributienettarieven voor aardgas in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-25	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging INTER-ENERGA voor de distributienettarieven voor aardgas in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-24	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging INFRA-X-WEST voor de distributienettarieven voor aardgas in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-23	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging SIBELGAS voor de distributienettarieven voor elektriciteit in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-22	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging IVERLEK voor de distributienettarieven voor elektriciteit in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-21	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging IVEKA voor de distributienettarieven voor elektriciteit in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016

BESL-2016-20	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging INTERGEM voor de distributienettarieven voor elektriciteit in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-19	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging IMEWO voor de distributienettarieven voor elektriciteit in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-18	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging IMEA voor de distributienettarieven voor elektriciteit in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-17	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging GASELWEST voor de distributienettarieven voor elektriciteit in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-16	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging SIBELGAS voor de distributienettarieven voor aardgas in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-15	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging IVERLEK voor de distributienettarieven voor aardgas in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-14	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging IVEKA voor de distributienettarieven voor aardgas in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-13	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging INTERGEM voor de distributienettarieven voor aardgas in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016

BESL-2016-12	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging IMEWO voor de distributienettarieven voor aardgas in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-11	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging IMEA voor de distributienettarieven voor aardgas in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-10	Het vaststellen van de regulatoire saldi voor het jaar 2015 en het toegelaten inkomen voor het jaar 2017 van de opdrachthoudende vereniging GASELWEST voor de distributienettarieven voor aardgas in de reguleringsperiode 2017-2020	7/10/2016
BESL-2016-09	Met betrekking tot het vaststellen van de tariefmethodologie voor distributie elektriciteit en aardgas gedurende de reguleringsperiode 2017-2020 Tariefmethodologie 2017-2020	25/08/2016
BESL-2016-07	De wijziging van de beslissing van 30 september 2014 betreffende het vaststellen van de methode ter vaststelling van de distributienettarieven voor elektriciteit en aardgas voor de eerste reguleringsperiode 2015-2016 (BESL-2014-21), zoals gewijzigd bij beslissingen van 5 oktober 2015 (BESL-2015-49) en 4 december 2015 (BESL-2015-53) Tariefmethodologie 2015-2016 (gewijzigd)	28/06/2016

Bijlage III. Consultatiekalender 2017

Conform onze [interne richtlijnen rond consultaties](#) publiceren we jaarlijks in ons ondernemingsplan een indicatieve kalender op van de consultaties die we dit jaar plannen te organiseren.

Indicatieve consultatieperiode	Onderwerp consultatie
Q1	Herziening van de technische reglementen distributie elektriciteit en aardgas (zie hoofdstuk 2.3.1)
Q1	Implementatie Europese netwerkcodes – afwijkingscriteria (zie hoofdstuk 2.3.2.)
Q3	Transparantie en verantwoording door de VREG (o.a. ons overleg met belanghebbenden, onze consultaties, ons beleid inzake openbaarheid van bestuur,...) (zie hoofdstuk 6.1)
Q3	Advies met betrekking tot de verbetering van het wettelijk kader inzake "disclosure" (zie hoofdstuk 2.1.3.4)